

MART 2000 SOSYALİST SİYASİ DERGİ FİYATI: 750.000.TL (KDV dahil)

34

► Komünist Önder İbrahim
Kaypakkaya'nın 50. doğum
yıldönümü vesilesiyle:
KAMPANYALAR ÜZERİNE

PARTİZAN

UMUT YAYIMCILIK VE BASIM SANAYİ LTD. ŞTİ

**YÖNETİM YERİ: GUREBA HÜSEYİN AĞA MAH. İMAM MURAT SOK. NO:23/2
AKSARAY-FATİH/İSTANBUL. TEL: (0212) 521 34 30, 531 48 53 FAKS: (0212) 621 61 33**

**SAHİBİ VE YAZIŞLARI MÜDÜRÜ: ALİ KEMAL KAHRAMAN
BASKI: SERLER MATBAASI**

B Ü R O L A R

- ◆ **KARTAL:** HAMAM SOK. DEMİRLİ İŞHANI NO: 57/14 KARTAL, TELEFAKS: (0216) 306 16 02
- ◆ **ANKARA:** NECATİBEY CAD. NO: 66/4 MALTEPE, TELEFAKS: (0312) 230 16 33
- ◆ **İZMİR:** GAZİOSMANPAŞA BULVARI, KOÇAŞ İŞHANI NO: 87, DAİRE:318 KONAK,
TELEFAKS: (0232) 441 93 09
- ◆ **MALATYA:** NASUHI CAD., DERME İLKOKULU KARŞISI, DERYA APT., NO: 22/6
TELEFAKS: (0422) 325 78 13
- ◆ **BURSA:** GÜMÜŞÇEKEN CAD. ERKMEK İŞHANI, NO:7/21, HEYKEL, TEL: (0224) 224 09 98
- ◆ **SAMSUN:** KALE MAH. YUSUF KEFELİ İŞHANI KAT: 4. NO:1, SAMSUN, TEL: (0352) 435 64 57
- ◆ **AVRUPA MERKEZ BÜRO:** WESELER STR: 93, 47169 DUISBURG-DEUTSCHLAND
TEL: 0049 203 40 60 958 FAKS: 0049 203 40 60 959

İÇİNDEKİLER

Komünist Önder İbrahim Kaypakkaya'nın 50. doğum yıldönümü vesilesiyle: KAMPANYALAR ÜZERİNE..... 3-126

Komünist Önder İbrahim Kaypakkaya'nın 50. doğum yıldönümü vesilesiyle: KAMPANYALAR ÜZERİNE

Konusu, kapsamı, hedefi ve süresi ne olursa olsun genel anlamda kampanyaların temel hedefi, sınıf mücadelesini güçlendirmek ve mücadelede sıçramalar yaratmaktır. Parti içi ideolojik bir kampanyanın hedefi, partide ideolojik arınmayı sağlayarak, ideolojik olarak partiyi güçlendirmek, niteliğini yükselterek sınıf mücadelesini güçlendirmek iken; siyasal bir kampanyada hedef, mücadelenin önündeki tıkanıklıkları, engelleri temizlemek, kitleleri seferber ederek sınıf mücadelesine daha güçlü bir konumlandırmayı sağlayarak sınıf mücadelesini güçlendirmektir.

KAMPANYALAR İDEOLOJİK-SİYASİ VE ÖRGÜTSEL OLARAK NASIL ELE ALINIR, NASIL SÜRDÜRÜLÜR VE NASIL SONUÇLANDIRILIRLAR?

Kullandığımız başlığın ifade ettiği anlamdan da anlaşılacağı üzere, bu incelememizde, genel olarak kampanyaların ne anlama geldiğini, nasıl ele alınıp yürütülerek sonuçlandırılması gerektiğini, ideolojik-siyasi-örgütsel bağıyla ilişkisi içinde ele alacağız.

MLM'ler bir olguyu-durumu inceleyip ortaya koyarken, o incelemenin bir ihtiyacın ürünü olmasına ve o ihtiyaca cevap olması bilinciyle hareket ederler. Olguyu incelerken genel tablonun kavranabilmesi için, ayrıntılar atlanmadan ele alınıp kendi tarihsel süreçleri içinde tek tek bağlantılarıyla incelenerek, nedenler ve etkileri de ayrı ayrı irdelenerek nesnel gerçeğin zemini üzerinden hareket edilir. Bu yüzeysel davranmadan, olgunun derinliğine incelenip saptanması demektir. Zira bir olguyu kavrayabilmeniz için, olguyu bütün yönleriyle, iç ilişkileriyle ve dolaylı-dolaysız bütün bağlantılarıyla birlikte ele alıp incelememiz gerekmektedir. "Yüzeysel olmak demek, bir şeyi derinliğine ele almanın ve onun çelişmesinin özelliklerini kılı kırk yararcasına incelemenin gerekliliğini inkar etmek ve o şeye sadece uzaktan bakıp kaba hatlarıyla şöyle bir göz atar atmaz hemen çözmeye kalkışmak (...) demektir. (Mao, Cilt 1, sf. 410)

Nesnel gerçeklik yada bir başka söylemle zorunluluk temel olan yandır. İrademiz ve bilgimiz nesnel

gerçekliğin kavranmasına bağlı olarak gelişir. Dolayısıyla, irade ve bilgimizi, zorunlu olarak kendisini nesnel gerçekliğe uyarlayarak, nesnel gerçekliğin bilgisi üzerinde kurulu egemenliğe dayanır. MLM'ler olarak MLM biliminin kumandasında ve nesnel gerçekliğin zemini üzerinden genel anlamda kampanyaları incelemeyi, bir kısım kampanyaları değerlendirerek sonuçlarını sunmayı, çıkardığımız derslerden ve yaşanmış tecrübelerden öğrenmeyi bir ihtiyaç olarak görüyoruz.

Bu ihtiyaçtandır ki, ideolojik-siyasi ve örgütsel olarak kampanyaların nasıl anlaşılması, nasıl ele alınıp sürdürülmesi ve sonuçlandırılması gerektiğini inceleyeceğiz. Kendi tarihimizde sürdürmüş olduğumuz kampanyalardan bazılarını inceleyip, ortaya koyarak, tarihimizden öğrenmeye çalışacağız. Keza daha iyi öğrenmek ve kavrayabilmek için, UKH'nin tarihi tecrübelerinden de yararlanarak değişik ülkelerin KP'lerinin çeşitli dönemlerde yürütmüş oldukları kampanyalardan bazılarını da (özellikle ÇKP tarihinde yürütülmüş olan kampanyaları geniş ele alacağız) inceleyerek aktaracağız.

KAMPANYALARIN ANLAM VE ÖNEMİ

Nasıl ki her örgütlülük bir ihtiyacın ürünü olarak doğuyor ve oluşturuluyorsa, üretilen her siyaset, gündeme gelen her kampanya da bir ihtiyaçtan doğar ve doğduğu ihtiyaca cevap olmak için işlev görmek ister. Hedefi, içeriği ve kapsamı ne olursa olsun, her kampanya, doğduğu ihtiyaca cevap olabilmek için, mümkün olan en güçlü araçlarla hedeflediği olguya yönelir ve çözmeye çalışır. Burada kavranması gereken kilit nokta, kampanyayı doğuran ihtiyacın güçlü bir biçimde ortaya konularak kavratılması; doğduğu ihtiyaca en etkili cevabın verilmesinin gerekliliğinin bilinçlere çıkartılarak kavratılması; ideolojik-siyasi ve örgütsel olarak yol ve yöntemlerin doğru tarzda saptanması ve uygun-işlevli örgütsel mekanizmalarını yaratıp harekete geçirerek hedefe kilitlenmektir.

Genel anlamıyla kampanya denilince, hemen bilincimizde odaklanması gereken şey, ideolojik-siyasi ve örgütsel olarak KP'nin temel stratejisine, siyasal hattına, örgütsel gücüne ve andaki yönelimine hizmet eden, onu güçlendiren, besleyen, ileriye taşıyan bir işlev görmesi ve bu işlevin yerine getirilmesi için tüm ideolojik araçların, siyasal ajitasyon-propagandanın ve örgütsel güçlerin dorukta hareke-

te geçirilerek, siyasette yoğunlaşmayı sağlayarak seferber olmak ve seferber etmek olmalıdır. Bu anlamıyla kampanyalara seferberlik, kampanya süreçlerinede seferberlik dönemi diyebiliriz.

Hedeflediği kitlenin kapsamı ve amaçları bakımından kampanyalar çeşitlidirler. Ancak konusu, kapsamı, hedefi ve süresi ne olursa olsun genel anlamda kampanyaların temel hedefi, sınıf mücadelesini güçlendirmek ve mücadelede sıçramalar yaratmaktır. Parti içi ideolojik bir kampanyanın hedefi, partide ideolojik arınmayı sağlayarak, ideolojik olarak partiyi güçlendirmek, niteliğini yükselterek sınıf mücadelesini güçlendirmek iken; siyasal bir kampanyada hedef, mücadelenin önündeki tikanıklıkları, engelleri temizlemek, kitleleri seferber ederek sınıf mücadelesine daha güçlü bir konumlandırmayı sağlayarak sınıf mücadelesini güçlendirmektir. Muhtevası ne olursa olsun, her kampanyanın stratejiye hizmet etme, sınıf mücadelesini güçlendirme ve devrimi geliştirme zorunluluğu vardır. Bu amaç doğrultusunda ele alınır. Ve dolaysız olarak ideolojik-siyasi-örgütsel bir yön taşırlar.

Genel olarak stratejiyi uygulanır kılmanın, ona kuvvet taşımanın ve hedefe varmanın yolu, stratejiye uygun doğru siyasetin üretilmesi ve doğru taktiklerin üretilerek devreye sokulmasından geçer. Taktikler stratejiyi geliştirmenin, uygulanır kılmanın araçlarıdır ve devrim bir dizi taktiğin sonucu olarak gelişip gerçekleşecektir. Bir kampanya ele alınırken de, kampanya, stratejiye hizmet eden, kan taşıyan, kuvvet katan o sürecin taktiği olarak görülmeli ve kavranmalıdır. Yani andaki siyasette ağırlık verilecek ve yoğunlaşılacak araç olarak bilinçlenmelidir.

Siyaset, anda ağırlık verilecek noktaların tesbit edilerek belirlenmesi ve belirlenen noktalara yönelme, seferber olma, uygulamasını yapma, yani pratiğe geçirme meselesidir. Buna uygulamanın politikası diyoruz. Ve politika gevezelik etmek değildir. Siyaset üretilirken ağırlık verilecek noktaların tesbiti önemli bir meseledir. Zira ağırlık verilecek noktalar olmazsa siyasetten, siyaset üretmekten bahsedemeyiz. Ya da olsa olsa tek düze statik, monoton bir siyasetten, bahsedebiliriz ki buna siyaset diyemeyiz. Siyasette ağırlık verilecek noktaların tesbitinde kilit, somut şartların somut tahliline dayanarak, bu ilkedden aldığımız ışıkla gerçeği olgularda aramak ve bulmaktır Mao yoldaşın çözümlemesiyle; “olgular”, nesnel olarak varolan şeylerdir,

“gerçek” olguların iç çelişkileridir, yani onlara hükmeden kanunlardır. “Aramak” ise incelemek demektir. (Mao C.3- sf. 26) Bizler siyasetten bahsederken, esasta kitleler aklımıza gelmelidir. Kitle derken de kavramın anlamını darlaştırarak KP’nin kitleleri-çeperinden değil, devrimden çıkarı olan geniş yığınlardan bahsediyoruz. Zira siyaset geniş yığınlara yönelik olarak yapılır. Kitlelerin harekete geçirilmesi, yönlendirilmesi, kendi öz davalarının sahibi yaparak örgütlenmesi ve savaştırılması için siyaset yapılır. Proletaryanın ideolojisi kitlelere taşınır. “...Siyasetimiz, yalnızca önderlere ve kadrolara değil aynı zamanda geniş kitlelerde açıklanmalıdır.” (Mao, C.4- sf. 262)

KP’nin başarı kazanabilmesi için, sürece denk düşen doğru siyaseti üreterek doğru araçlarla kitlelere taşınması ve kitlelerin eyleminde dönüştürücü bir rol oynaması olmazsa olmazdır. Devrimi başarıya taşıyacak temel güç kitleler olduğuna göre ve devrim kitlelerin eseri olacaksa, meseleyi sadece kadroların ve militanların değil, aynı zamanda kitlelerin de öğrenmesini ve anlamasını sağlamak zorundayız. Mao yoldaşın ifadesiyle bu, “Marksist-Leninist önderlik sanatıdır.” Zira bu aynı zamanda, “çalışmalarımızda hata yapıp yapmadığımızı belirleyen denek taşıdır” da.

Her kampanya belirli bir zaman dilimini kapsar ve bir plana-programa dayanır. Her merkezi kampanyanın direk olarak KP’nin merkezi önderliği tarafından ele alınması zorunludur. Yeterli bir inceleme ve ön hazırlık yapıldıktan sonra, kampanyanın içeriği ve hedefinin saptanması, başlama ve bitiş tarihlerinin belirlenmesi, başlamasından bitmesine kadar hangi yolun izleneceği, kampanyanın kendi süreci içindeki her bir aşamasının tesbit edilmesi ve kampanyanın hangi araçlarla yürütüleceği, bütünlüklü olarak kampanyanın yürütücü bileşenlerine kavratılması başat olandır. Bununla beraber, kampanya süreci boyunca atılan her adımın takip edilmesi, çıkan tecrübeleri yeniden değerlendirme, eğer kampanya içinde yön açan-güçlendiren tecrübeler ortaya çıkmışsa bunu hemen partiye aktararak yönlendirme ya da tıkanıklığını oluşturduğu noktalar çıkmışsa buna müdahale ederek tıkanıklığı açma, bir kampanyayı başarılı yürütmenin teminatıdır. Mao yoldaşın çözümlediği gibi: “**Önderlik**, ne sabahtan akşama kadar tekrarlanan bir slogan, ne de küstahça itaat istemek demek değildir. Tersine önderlik, **partinin doğru siyasetlerini uygulamak ve kendi çalışmalarımızla örnek olmak,...** önerilemizi gönül rıza-

sıyla kabul etmelerini sağlamaktır.” (Mao C.2, sf.425)

Sınıf mücadelesinin yürütülüşünde olduğu gibi, sınıf mücadelesinin yoğunlaştırılmış bir hali ve parçası olan kampanya faaliyetlerine de bizzat merkezi önderlik, önderlik eder ve yönlendirir. Belirlemeler yaparak şunlar şunlar yapılacak demekle olmaz. Ki bu, “saldım çayıra mevlam kayıra”ya denk düşer ve önderlik bilincinin kavranmamış olduğunun göstergesi olur. Tersine hazırlığını yapar, alt zemin oluşturur, neyin yapılıp, neyin yapılamayacağını, nasıl yapılacağını, hangi araçlarla yürütüleceğini, neyin hedeflendiğini ve nasıl sonuçlandırılacağını, saptayarak kampanyayı yürütecek bileşenlere kavratır, yönlendirir ve aktif denetim yapar. Tıkanıklıkları durumunda, tıkanıklık eğer yapılan belirlemelerin-saptanan politikanın herhangi bir yanından kaynaklıysa bu yanı bertaraf ederek düzeltir, eğer herhangi bir alan veya yürütücü bileşenlerinden kaynaklıysa bunu tesbit ederek müdahale eder, çözüm üretir. Bu ve buna benzer durumlar tamamen taktik önderliğin başarılı bir şekilde icra edilmesi durumudur.

Taktik önderliğin başarılı bir şekilde yapılabilmesi için, denetimlerin yapılması, çıkan tecrübelerin özetlenmesi, organların-aktivistlerin görüşlerinin alınarak görüş alış-verişinde bulunulması, olgunun-sürecin süreçteki anın kavranması ve politik esneklik şarttır. Mao yoldaşın belirlemesiyle, “... danışmak ve görüş alış-verişinde bulunmak yerine onları daima azarlıyorsanız, siyasi havayı sezemezsiniz, burnunuz koku almaz hale gelir ve siyasi bakımdan nezle olursunuz. Burnunuz tıkanı mı belirli bir zamanda havanın nasıl olduğunu bilemezsiniz.” (Mao C.5- sf.243-244)

KAMPANYALAR NASIL ELE ALINIP YÜRÜTÜLÜR VE SONUÇLANDIRILIR?

Konusu ve amacı ne olursa olsun, genel anlamda kampanyaların sınıf mücadelesinin, partinin ihtiyaçlarına daha güçlü bir şekilde cevap verebilmek için devreye sokulduğunu belirtmiştik. Ancak kendi pratiğimizden çıkardığımız tecrübelere baktığımızda, bu önemli aracın yeterince ve layıkıyla kullanılmadığını kavranmadığımızı görürüz. Bundan dolayıdır ki genel olarak kampanyaların, sınıf mücadelesi ve parti açısından anlam ve önemi, nasıl ele alınması gerektiğinin tesbiti ve kavranması önemlidir.

Bu bağlamda kampanyaların ele alınış tarzına baktığımızda en başta, merkezi önderlikler tarafından yeterli bir ön hazırlık ve zemin oluşturularak yapılmadığını, bizzat merkezi önderliğin yönlendirmesi ve denetimi altında başlatılarak, tıkanıklıkları aşarak ön açıcı olma ve tecrübelerin özetlenmediğini, dogmatikçe kendiliğindenci bir yaklaşım gösterilerek genelin özelle birleştirilemediğini, zamanında ve yerinde başlatılıp-bitirilemediğini, dolayısıyla da güçlü bir plan-program ortaya çıkarılarak planlı ve programlı yürütülemediğini, öznelci tutum ve davranışlar sonucu kampanyaların ciddi bir şekilde ele alınmadığını ve kavranmadığını görmekteyiz. Bunlar temel zaaflarımız olmuştur. Böyle bir tesbit yaparken, bu tesbitin sonucu olarak hiçbir başarılı kampanya yürütülmedi gibi bir sonuca varmayız. Aksine ele alınışı, yürütülüşü, hedefine varması ve siyasal sonuçlarıyla güçlü ve başarılı kampanyalar da var.

Örneğin; 28 Temmuz 1981 yılında Komünist Önder Süleyman Cihan yoldaşın gözaltına alınmasının hemen akabinde derhal "Süleyman Cihan'ın Hayatını Koruma Kampanyası" yürütüldü. Bu kampanyayla özellikle yurtdışında binlerce kitle ayağa kaldırılmış, seferber edilmiş ve bu seferberlik üç ay boyunca sürmüştür. Ayağa kalkan binler adeta yeri göğü sarsmış, faşist diktatörlüğe dünyayı dar etmiş sıkıştırmıştır. Çeşitli kurum ve kuruluşlar nezdinde girişimlerden tutalım da imza toplama, bildiriler, broşürler, afişlemeler, yürüyüş ve gösteriler, çeşitli kurum-kuruluş ve konsolosluk işgalleri ve bir bütün olarak 12 Eylül Askeri Faşist Diktatörlüğü'nün yoğun bir teşhiri yapılmıştır. Bu kampanyayla tam bir hesap soruculuk yaşanmıştır. Faşist diktatörlük önder yoldaşı gözaltına aldıktan kısa süre sonra katletmiştir. Ancak kampanyanın gücü karşısında gözaltına alındığını, katlettiğini gizlemiştir. Gözaltına alışından yaklaşık üç ay sonra başta "çıkan çatışmada ölü ele geçirildi" demiş, bu tutmayınca, bu defa "kaçtı, inşaattan atladı, intihar etti" şeklinde açıklamıştır. İnanıyoruz ki düşman, önder yoldaşı kısa süre içinde katletmemiş olsaydı, kampanyanın gücü karşısında kabul etmek zorunda kalacaktı, katledemeyecekti. Bu kampanya önemi bakımından başlı başına ele alınıp işlenmesi gereken bir kampanyadır.

Keza ele alınışı, sürdürülüşü, hedefine ulaşması ve siyasal kazanımları bakımından 1990 yılı Mayıs'ından Aralık ayına kadar, yedi ay boyunca yürütülen "Gülay Beceren Kampanyası", 12 Eylül

1992 yılında PKP Başkanı Abimael Guzman'ın Peru faşist diktatörlüğünce yakalanması sonucu yürütülen, **“Gonzalo'nun Hayatını Koruma Kampanyası”**da başarılı kampanyalardır. Ki bunları yazımızın ilerleyen bölümlerinde ayrıca inceleyeceğiz. Yine 1984-85 yılından beri, on beş yıldır, her yılın belli bir zaman dilinde yürüttüğümüz ve gelenekselleşmiş olan **“Bağış kampanyaları”** yani **“Partiyi Güçlendir, Orduyu Destekle”** kampanyaları, yürütülüş tarzı bakımından belli zaaf ve yetmezlikler taşısa da esasta (özellikle yurtdışı cephesinde) başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Bir kampanya ele alınırken, yukarıda tesbit ettiğimiz zaafıflar yıkılarak her bir kampanyanın stratejimize hizmet eden, onu geliştirip güçlendiren bir taktik olduğu görülerek kavranıp-kavratılmalıdır. Her bir kampanyada öznelliğe düşmeden, somut koşulların somut tahlili yapılarak çeşitli biçimde araçlar ve yöntemler geliştirmek, uygun koşulda ve zamanda başlatmak, kampanyaların genel faaliyetimizin bir sürecini kapsayan önemli bir parçası olduğunu görmek, kampanyalara bakışımızı ve ele alışımızı doğru bir zemine oturtarak kavrayıp-kavratmak ve ona uygun, bütünlüklü örgütsel harekete geçişi sağlamak gerekli ve zorunludur.

Sorunun özü kitlelerin mücadeleye seferber edilmesi, sınıf mücadelesindeki-devrimdeki rollerinin kavranarak uygulamada bunu yerine getirmektir. Siyasetimizi kitlelere taşıma, ideolojik olarak kazanma, kitlelerle bütünleşme, seferber ederek bilinçlendirip savaştırma, onların devrimdeki rollerinin kavranmasıyla başarılabilir. **“Hiçbir komünistin aklından çıkarmaması gereken temel çalışma yöntemi, çalışma siyasetlerimizi somut şartlara göre belirlemektir. Yaptığımız hataların nedenlerini araştırdığımızda, bunların hepsinin, belirli bir zaman ve yerdeki gerçek durumundan uzaklaştığımız ve çalışma siyasetlerimizde subjektif davrandığımız için ortaya çıktığını görürüz.”** (Mao, C.4, sf.250)

İdeolojik temelimizin ve siyasal hattımızın bir sonucu olarak, kitleleri seferber etmek, savaştırmak temel politikalarımızdan iken bir kampanyanın başarısı için de en geniş kitlelere ulaşmak, harekete geçirmek, onlardaki o muazzam enerjiyi açığa çıkarıp devrimin hizmetine vermek çok önemlidir. Ki esasta tüm kampanyalar (bazı parti içi ideolojik düzeltme kampanyaları hariç bunlarında yine kitlelerle ilişkisi vardır) kitlelere dayanır, dayanmak zorundadır. Kitlelerin

kahreden, yıkan, yaratan ve donatan gücüne güvenmek, onların gönüllü destekleyiciliğine, sahipleniciliğine dayanmak, sınıf mücadelesinin aktif unsurları haline getirmek önemlidir. "Biz komünistler tohumlara, benzeriz, halkta toprağa benzer. Gittiğimiz her yerde halkla birleşmeli, halkın içinde kök salmalı ve çiçek açmalıyız. Yoldaşlarımız gittikleri her yerde kitlelerle iyi ilişkiler kurmalı onlarla ilgilenmeli ve güçlükleri yenmede onlara yardımcı olmalıdır... Kitleleri seferber etmek, halkın güçlerini genişletmek, partimizin önderliğinde saldırganı yenmek... için var gücümüzle ileri atılmalıyız" (Mao, C.4-sf.63)

Temel yaklaşımlarında kitlelere güvensizlik duyan, kitlelerin dönüştürücü gücünü kavramayan, onlara yanlış yaklaşan bir hareketin, kitlelerin muazzam değiştirici ve dönüştürücü gücünü açığa çıkarması, seferber ederek korkunç yaratıcılığından yararlanması mümkün olamaz. Devrimci militan en başta doğru bir ideolojik zemin üzerinde olmalı, içindeki düşmana karşı amansızca savaşarak ideolojik saflığı korumalı ve büyütmeli, doğru bir siyasal hattın takipçisi ve sürdürücüsü olmalıdır. Burada en önemli mesele ideolojinin sahibi olabilme ve öncü misyonunu oynayabilme meselesidir. Yani sınıf mücadelesini benimseyen her birey vagon olma değil, lokomotif olma bilincini kuşanmalı ve bu bilince uygun hareket etmelidir. Unutmayalım ki, lokomotifler olmadan vagonlar kendi kendine yürümez, lokomotif ne kadar güçlü olursa o kadar çok vagonu taşıyacak, ne kadar çok lokomotive sahip olursak o kadar çok vagon lokomotiflerin peşinde sıralanacaktır.

Partinin bütününde ve her bir çalışma alanında, sınıf savaşımının tüm sorunları ve görevleri, yukarıdan aşağıya doğru parti komiteleri tarafından hayata geçirilir. **Motor parti önderliğidir, diğer önemli parçalar aşağıya doğru parti komiteleridir.** KP'yi bir insan vücuduna benzetecek olursak, kafa (beyin) parti önderliğidir. Vücudun diğer önemli hayati organları ise sırasıyla yukarıdan aşağıya doğru parti organları-komiteleridir. Beyin yeterli derecede görevlerini yerine getirmediğinde, uyusuk ya da özürlü olduğunda vücudun diğer organları gerekli misyonlarını oynayamaz ve vücut çeşitli biçimlerde hastalıklar taşır. Ya da beyin ters reaksiyon ve emirleri herhangi bir organına gönderdiğinde, o organın reaksiyonuda bu doğrultuda olur. Eğer vücudun herhangi bir organı hasta-işlevsiz ise, beyin, o organa

salgı göndererek işlevli hale getirmeye, hastalığı tedavi etmeye çalışır. Eğer tedavi olamıyor-işlevli kılınamıyorsa devre dışı bırakır ve o işlevi başka organlara yükler. İnsan vücudu böyle mükemmel bir aygıttır. Bir KP'de buna benzer.

İdeolojik-politik ve örgütsel görevlerimizi yerine getirmek, amaçlarımıza ulaşmak için KP zorunlu ve temel bir araçtır. Bu araç tüm parti komitelerinin toplamından oluşur. Proleter siyasetin kitlelere taşınıp, kitlelere mal edilerek egemen duruma gelmesini sağlamak için KP zorunlu bir araçtır. Bunun için sürekli bir biçimde parti komitelerinin oluşturulması ve komite tarzı çalışmaların yapılması şarttır, örgütsel inşa süreklidir. İdeolojik ve politik esaslarımızdan yola çıkarak, sürekli bir örgütsel inşayı izlemek, onun için çeşitli mücadele biçimleri ve örgütlenme biçimlerini tesis etmek önemlidir.

Kampanyalar en geniş kitlelere dayanır, dayanmak zorundadır ve kitlelerin bilincini dönüştürmede, onları mücadelede doğru bir rotaya sokmada büyük bir önem taşırlar. Her kampanyada, kampanyanın niteliği, kapsamı ve hedefine bağlı olarak, hedef kitlenin belirlenmesi ve belirlenen hedef kitlenin anlayabileceği bir dil kullanmak, ajitasyon-propoganda araçlarını, yol ve yöntemleri, belirlenecek-kullanılacak sloganların hedef kitlenin gerçekliğine uygun olması, kampanyanın başarısı için önemli rol oynar. Yani somut koşulların somut tahlili ilkesi ışığında, kitlelerin durumunu, sorunlarını arzularını, duygularını, taleplerini, bir bütün olarak çelişkilerini bilmek ve nesnel gerçekliğe uygun davranmak, başarının anahtarıdır. Bütün bunlar doğru çalışma yöntemi meselesidir.

Her merkezi kampanya, merkezi önderlik tarafından ele alınarak belli bir plan-program oluşturulur ve belirlenen plan-program kapsamında yürütülür. Kampanyanın hedeflerine ve kapsamına uygun örgütlenme ve faaliyet tarzı oluşturularak, parti komitelerinin yönlendiriciliği ve yürütücülüğü altında kampanya faaliyetine başlanarak, sürdürülür ve sonuçlandırılır. Her kampanya için belirli bir zaman periyodu hesaplanarak belirlenir ve belirlenen zaman içinde yapılması gerekenler, mümkün olan en üst biçimdeki enerji kullanılarak, gerekli çalışmalar en iyi ve en verimli bir şekilde yürütülerek sonuca varılmak amaçlanır. Buradaki en önemli nokta, bu zaman dilimi içinde çalışmalarımızı nasıl ve hangi anlayışla yapmış olduğumuzdur.

Bütün faaliyetlerimizde ve örgütlenme çalışmalarımızda olduğu gi-

bi, kampanyalar da sınıf mücadelesinin birer unsurudurlar, bunun için gündeme alınır ve sürdürülürler. Zira başlatılan her kampanya, doğduğu ihtiyaçlara cevap vermesi, ihtiyacı çözmesi için hedefe kilitlenir. Kampanyanın hangi araçlarla ve bunun ideolojik, siyasal ve örgütsel yöntem ve biçimlerinin doğru saptanarak kavram-kavratılması temel önemdedir. Kampanya, amaca yönelik doğru politikaların saptanıp doğru araçlarla ve planlı-programlı bir çalışma tarzının oturtulmasıyla hedefine ulaşır. Lakin politika doğru bir tarzda belirlense dahi, eğer yanlış araç ve yöntemler kullanılır, genel olarak kampanyanın sürdürülüşü kendiliğindenci bir tarzda yürürse, başarıya ulaşamaz. Değişim-dönüşüm ve ilerlemeyi sağlayamaz. Böylesi bir durumda, kampanya, dönerek kendisini yaralayan bir aygıt durumuna gelebilir.

Kampanya faaliyetlerinde, kampanyanın amaçlarına ve kapsamına bağlı olarak, kampanya yürütücülerine rehber olması açısından merkezi düzeyde bir talimat (genelge) çıkarılır. Kavratma amaçlı toplantılar yapılır. Afişlemeler, bildiri dağıtma, yazılamalar, pullama, kuşlama, yürüyüş, miting, basın açıklamaları, broşür-bülten çıkarma, çeşitli kurum ve kuruluşları nitelik ve misyonlarına uygun olarak harekete geçirme, gerekiyorsa eylem birlikleri yapma, kitle toplantıları, gezi, piknik-gece gibi çeşitli kültürel-sanatsal ve kaynaştırma amaçlı moral ve coşkuyu arttırıcı etkinlikler ve değişik türden eylemler devreye sokulur. Bütün bunların her biri bir eylemdir. Ve kampanyanın kendisi ise zaten, bütünlüklü, topyekün ve güçlü bir eylemdir. Bütün kampanya süreci boyunca tüm basın-yayın aygıtlarımızın esas gündemide kampanya faaliyeti olur. Kısacası tüm yazılı-sözlü-görsel işitsel ajitasyon/propaganda araçlarının en uygun ve birbirleriyle uyumlu-eşgüdümlü bir biçimde, birbirini besler, güçlendirir bir şekilde devreye sokmak-kullanmak gereklidir.

Nasıl ki her kampanyayı nesnel gerçekliğin zemini üzerine oturtmak zorundaysak, kampanyanın ajitasyon/propagandasının da nesnel gerçeklikten kopmadan yapılması zorunludur, doğru olandır. Amaçlarda, sloganlarda, ajitasyon/propaganda da, yürütülüş yöntemlerinde sağ ve sol sapmaya düşmeden, kitlelerin sorunlarına sahip çıkma, çözüm yolları gösterme bilinciyle, kitlelerin parti ile bütünleşmelerini sağlamak çalışmalarımızın momentidir. Yapacağımız ajitasyon/propaganda, eylemler, etkinlikler, halka yönelik yapacağımız her faali-

yet KP'nin güçlenmesine hizmet edecektir.

Özellikle siyasal kampanyaların temel amacı; canlı bir siyasal atmosfer yaratmak, güçlü bir teşhir faaliyeti yürütmek, siyasallaştırmanın tüm araçlarını kullanarak kitlelere sorunların özünü gösterme, seferber etme, bilinçlerde sıçramalar yaratarak bilinçlendirme, siyasallaşmayı sağlayarak örgütlemektir. Bu tür kampanyalarda belirlenen siyasetin hayata geçirilmesi için, yürütülen çeşitli faaliyetler andaki siyasetin en üst düzeyde yoğunlaştırılmasıyla bir bombardımana çevrilir ve ileri olanından geri olana kadar kitlelerin bilincinde bir hareketlenmeyi sağlar. Kampanyayı hayata geçiren siyasal gücün, siyasetinin kitleler tarafından algılanmasını, kavranmasını, daha etkin bir güç haline gelmesini sağlar. Bu doğal olarak, o siyasal gücün kitleler üzerindeki etkisinin, otoritesinin büyümesini beraberinde getirir. Böylesi bir kampanyayla, kitleler düzenin siyasi, ideolojik, ekonomik, şiddet vb. gibi tüm kurum ve kuruluşlarını daha iyi anlayacak, devletin gerçek yüzünü daha iyi tanımış olacak ve proletaryanın ideolojisiyle bütünleşmelerinin zemini doğacaktır.

Bütün çalışmalarımızın, her türden faaliyetimizin merkezi görevimize hizmet etmesi gerektiği gibi, her kampanya da merkezi görevimize (gerilla savaşına) ve stratejimize (Halk Savaşı'na) hizmet etmek zorundadır. Güncele ilişkin ürettiğimiz her politikada genelden kopmadan, özeli genelle birleştirme çalışmalarımızın temelini oluşturur.

Unutmamamız gereken temel halka şudur ki; kitlelere dayanan, kitlelerin çıkarlarını savunan, MLM biliminin güçlü silahlarıyla kuşanan bir KP ve onun önderliğindeki Halk Ordusu'nun stratejik olarak yenilgisi mümkün değildir.

KAMPANYALARDA KAVRAYAMAMAK VE KAVRATAMAMAK OLARAK BAŞARISIZLIK

Sınıf mücadelesini başarılı bir şekilde yürütebilmek ve hedefe ulaşabilmek için temel; ülke tahlilinin doğru bir şekilde yapılması ve bu tahlil doğrultusunda devrime taşıyacak rotanın doğru çizilmesidir. Bunun başarıyla icra edebilmek için ise bilimsel ve doğru bir politikanın sahibi olmak, sahip olunan doğru politikayı pratiğe geçirmek gerekmektedir. Bu bakış açısından hareketle Proletarya Partisi kuruluşuyla birlikte ülkenin sosyal-ekonomik yapısını bilimsel bir anali-

zini yaparak; yarı-feodal, yarı-sömürge bir sosyal-ekonomik yapıya sahip olduğunu ortaya koymuştur. Yarı-feodal, yarı-sömürge sosyal-ekonomik yapı gerçekliği temelinde dayalı olarak da, hedeflerimizi, dostlarımızı ve düşmanlarımızı, devrimin yolunu, mücadele biçimlerini, yani bir bütün olarak stratejimizi belirleyerek, asgari ve azami programımızı belirlemiştir.

Stratejimiz, asgari programımız olan Demokratik Halk Devrimi'ne (DHD) ulaşmak için belirlediğimiz temel rotamızdır ve bu rotanın belirleyeni, KP önderliğinde verilen Halk Savaşı'dır. Halk Savaşı, halkın KP önderliğinde özgün tarzda savaştırılmasıdır. Doğası gereği gerilla savaşıyla başlayan ve ordulaşmaya doğru giden, kırdan şehire doğru silahlı mücadelenin sürdürülmesi mantığında özünü bulan, Kızıl Siyasi İktidarlar (KSI) kurularak, parça parça tüm iktidarı ele geçirilmesi stratejisidir Halk Savaşı. Bu temel mücadele biçimidir ve diğer tüm mücadele biçimleri, araçları bu temel dinamığa tabi ve güçlendireni durumundadırlar. Dolayısıyla da işçi örgütlenmesi, semt örgütlenmeleri, sendikalar ve benzeri demokratik kurum ve kuruluş örgütleri, gençlik, enternasyonal, yurtdışı ve değişik tüm alanlardaki örgütlenme ve yürütülen legal-illegal tüm faaliyetler temel stratejiye bağlı ve onu güçlendirecek bir biçimde yönlendirilir.

Egemenler Proletarya Partisi'nin kendi iktidarları açısından nasıl tehlikeli olduğunu, ideolojik olarak ne kadar güçlü ve büyük olduğunu, kumandası altında yürüdüğü MLM biliminin ve stratejinin nasıl sonlarını getireceğini çok iyi biliyorlar. Bunun içindir ki, ideolojik dejenerasyona uğratmak, siyasal olarak rotasından saptırmak, bölerek küçültmek ve güvensizlik yaratmak ve kitlelerden soyutlayarak imha etmek için bin bir yol dener, tüm imkanlarını kullandı/kullanıyor. Kendi politikası doğrultusunda taktikler belirliyor ve tüm araçlarıyla sonuna kadar uyguluyor. Amacı bizi sınırlamak, yok etmek, sınıf mücadelesini bastırmak ve böylece kendi ömrünü uzatmaktır.

Bunun içindir ki emperyalist ağababalarıyla birlikte DYSS'ni devreye soktular, "Alan Hakimiyeti"ni uyguladılar ve uyguluyorlar. Bunun içindir ki, denizi kurutarak balığı susuz bırakma mantığıyla T. Kürdistan'ında köyleri yakıp-yıktılar, en katmerli vahşeti uyguladılar, köylüleri zorunlu göçe sürdüler, ambargo ve ablukayı uyguladılar, uyguluyorlar. Bunun içindir ki, Karadeniz'de gerilla mücadelesi mayalanınca, tüm vahşi uygulamalarını buraya da taşıyarak, ambar-

goyu, ablukayı, göçü, yayla yasağını uygulayama soktular. Amaçları, yükselen gerilla savaşını engellemek, gerillayı halktan koparmaktır. Çünkü, gerillanın kaynağı halktır. Mücadelenin temel gücü halktır. Halk denilen dev uyandığı, kendi davasının sahibi olduğu ölçüde kendilerinin sonunun daha da yakın olacağını, tarihi tecrübelerle çok iyi biliyor egemenler.

Egemen sınıflar, tüm olanak ve imkanlarını seferber ederek, tüm ideolojik, siyasal, ekonomik, şiddet vb. araçların kullanarak, gerilla savaşını etkisizleştirmek, sınıf mücadelesini boğmak istiyorlar. Bunun için çeşitli taktikler üretiyor ve devreye sokuyorlar. Örneğin, Karadeniz’de özel yetiştirilmiş timlerini avcı kılığı altında ileri sürmesi (ki bunların görevlerinin ne olduğu çok açık) ve avcılığı özendirmesi de bu taktiklerinden biriydi. Ancak düşman hangi kılığa girerse girsün, hangi taktiği geliştirirse geliştirsün, hangi aşğılık yöntemi devreye sokarsa soksun, MLM bilimi karşısında aciz kalacaktır, Halk Savaşı’nın kudreti karşısında tuzla-buz olmaya mahkumdur.

Proletarya Partisi de ideolojik hattında kökleşerek, stratejisine sıkı sıkıya bağlanarak, genel siyasal hattından kopmadan güncel ilişkilerin politikalar üretmekte, düşmanın oluşturduğu gündemlerin peşinden sürüklenmeyerek kendi gündemini oluşturmakta, düşmanın yönelimini ve taktiklerini boşa çıkarmak amacıyla taktikler belirlemekte ve belirlediği taktiklere uygun pratikleri oluşturmaya ve ortaya koymaya çalışmaktadır. Örneğin, düşmanın “avlanma” adı altında uygulamak istediği taktiğini, 1997’de gerilla bölgesinde “avlanma”ya ilişkin tesbitler getirerek, yılın belli dönemlerine “avlanma yasağı” getirip düşmanın taktiğini etkisizleştirdi. Düşmanın ambargo, abluka, zorunlu göç, yayla yasağı uygulamalarına karşı, “Göç ve Ambargonun Kaldırılması, Köylere Geri Dönüşü Sağlama” taktik politikasını geliştirdi ve bunu bir kampanya olarak ortaya koydu. Amaç, bu sorunun direk muhatabı durumunda olan kitlelerin acılarına, yaşadıkları vahşete ortak olma, sahiplenme, onları öz sorunlarından yola çıkarak örgütlenme, seferber etme, sınıf mücadelesinin aktif unsurları durumuna getirmek, kurtuluşlarının nereden geçtiğini kitlelere göstermek ve öğretmektir. Taktikler stratejiye hizmet etmek için geliştirilir. Devreye sokulan bu taktikler Proletarya Partisi açısından çok önemli olup, direk stratejiye hizmet eden taktiklerdir.

Egemen sınıflar, “denizi kurutarak balığı avlama” politikalarının

bir sonucu olarak 1992 yılında zulüm ve vahşeti en dizginsiz boyutta uygulamaya soktular. Özellikle başta Dersim olmak üzere, T. Kürdistan'ında köylere yaktılar, yıktılar, köylüleri zorunlu göçe zorladılar, karne uygulamasını getirerek abluka ve ambargoyu dayattılar. Dersim'i pilot bölge olarak seçerek, dünyayla bağlarını keserek tamamen apayrı bir dünya şekline çevirerek, zulmün en katmerlisini uyguladılar ve bunu önemli ölçüde başardılar. Karadeniz'de gerilla savaşının boyutlanması üzerine, bu uygulamalarını buraya da aktararak, başta Tokat, Sivas, Ordu gibi iller olmak üzere abluka, ambargo ve göçü buralarda dayattılar. Parti önderliği, 1996 Ağustos ayında yaptığı ikinci oturumunda, faşist diktatörlüğün tüm bu uygulamalarını ve siyasal yönelimini etraflı bir şekilde analiz ederek, buna karşı "Göç ve Ambargonun kaldırılması ve Köylere Geri Dönüşün Sağlanması" taktikini geliştirdi. Ve bunu bir kampanya olarak ortaya koydu.

Düşman, sergilediği uygulamalarıyla gerillanın kitle desteğini kesmek, denizi kurutarak balığı susuz bırakmak istiyor. Gerilla ise kitlelere dayanmaktadır, kitlelerden kaynağını almakta, kitlelerle birlikte serpilip, gelişip, büyümektedir. Kitleler içinde denizdeki balık gibidir. Abluka ve ambargo, gerillanın hareket alanının daraltılması, beslenme ve kendisini tahkim etmenin engellenmesi; köylere boşaltılması da gerillanın kitle desteğini kesmek, kitlelerden yalıtılarak soyutlamak demektir. Düşman bu politikasıyla bir taşla iki kuş vurmaya hedefliyordu, köylere yakıp-yıkıp zorunlu göçe tabi tutarak, en vahşi şiddeti uygulayarak, köylüleri yerinden yurdundan ederek sefalet mahkum etmek; zaptu-rapt altına alarak sindirmek. Göç ettiremediklerini de abluka ve ambargo uygulayarak, zaten çekilmez olan yaşamı iyice çekilmez duruma sokarak kitleleri bastırmak isterken, öbür yandan gerillanın dayandığı kaynakları kurutarak, gerillayı soyutlamak, etkisizleştirmek, marjinalleştirerek imhayı gerçekleştirmek istiyordu.

Böylesi bir politikanın karşısında alternatif üretmemek, sessiz kalmak, durumu kabullenmek olacaktı. Ve böylesi bir siyasi körlük, devrime giden yolu tıkayan, zayıflatan engelleri temizleyemeyecek, sınıf mücadelesinin gelişmesine zarar verecekti. Parti önderliği sürecin gerçekliğini iyi bir şekilde görerek buna denk düşen taktik politikayı geliştirdi. Bir politik önderlik için, politik uyanıklık, öngö-

rülü olma, günceli görerek, günceli genelle birleştirme ve taktik önderliğin icra edilmesi bakımından önemliydi bu. Zira bu, yoğunlaştırılmış bir siyaset ve seferber edilebilecek tüm kitlelerin seferber edilmesiyle başarıya ulaşabilecek bir siyasetle olabilirdi ki, bunun için bir kampanya zorunluymuştu.

Parti önderliğide öyle yaptı. Kampanyayı merkezi düzeyde ele alarak planını-programını belirledi. Başta Partiyeye kavratmak amacıyla bir genelge çıkardı. Genelgede sorunun önemini etraflica ortaya koyup, hangi adımların atılacağını, neyin nasıl ve hangi süreçlerde yapılacağını, nasıl sonuçlandıracağını belirledi. Buna göre, sorunun önce partiyeye kavratılacağı, kampanyaya uygun örgütlenmelerin yaratılacağı, eylem birliği yapılabilecek güçlerle ilişkiye geçerek sürece dahil edeceği, Ocak 97'de açıktan basın vasıtasıyla kamuoyuna açıklanarak yoğun ajitasyon/propaganda yürütüleceği, özellikle başta sorunu yaşayan bölgelerin halkı olmak üzere kitleleri seferber ederek sürecin öznesi durumuna getirileceği ve Mayıs-Haziran 97'de köyle fiili geri dönüşü yaparak kampanyanın bitirileceği belirlenmişti.

Sorunu görme, merkezi düzeyde ele alarak bir kampanyayla göğüsleme-püskürtme, kampanyanın planını-programını yaparak her adımı belirleme, her adımın özelliklerini de kavrayarak birbiriyle bağını sağlama bakımından, kampanyanın ele alınışı ve ortaya konuluşu başarılıydı. Ancak, doğru belirlemeler başarıya giden yolun ilk adımlarıdır. Bu ilk adımdan sonra, diğer adımları doğru atmak, ortaya konulan programı uygulamaya koymak ve hedefe kilitlenmek esas başarıyı getirecektir. Bu anlamda ilk adımları doğru atmakla birlikte, sonraki görevlerin layıkıyla yerine getirilemediği, kampanyanın belirlenen zamanda bitirilemeyerek kendiliğindenci bir şekilde sürece yayıldığı, örgütlenme ve harekete geçirmede yetersiz kalındığı, politikaların zenginleştirilemeyerek genel A/P düzeyinde kalındığı ve devleti-sistemi yeteri derecede teşhir edemediği, göç bölgelerine gitmede ve göç edilen kitlelere ulaşma-seferber etmede yetersiz kalındığı bir gerçektir. Bu gerçeği görmezden gelemeyiz.

Bu kampanyanın başarı ve başarısızlığı ayrı bir yazının konusudur ve bütünlüklü olarak incelenerek, nedenleriyle birlikte sonucun ortaya konulması gereklidir. Yine de kısaca değinirsek; bir kampanyaya her ne kadar merkezi düzeyde ele alınsa ve merkezi bir kampanya olsa da sorunu tüm yönleriyle kavrayamamak-kavratamamak ve de-

netleyerek seferber edememek başarısızlığa yol açar. Bu kampanyanın başarısı ne kadar köylünün geriye dönüp-dönmemesi meselesi değildir. Bu da önemli bir yan olmakla birlikte temel ölçüt değildir. Zira bunun zor bir olgu olduğu, kampanya başlatılırken biliniyordu ve ortaya konmuştu. Burada temel ölçüt, ne kadar kitleye ulaşıldığı, ne kadar kitleyi aydınlattığı, kendi sorunlarına sahip çıkma doğrultusunda ne kadar kitleyi eğiterek seferber ettiği, örgütlediğidir. Yani tüm ölçütümüz siyasal ve örgütsel kazanımlardır. Bu temel kriterleri baz aldığımızda; yeterince kitleye ulaşamadığı, seferber edilip örgütlenilemediği gerçeğiyle karşılaşırız. Kampanya daha çok kendi çeperinde kalmış, sorunu partiyi tanıyan insanlara taşımış (ki bunu da yeterince harekete geçirememiş) ve esasta bu çemberi aşamamıştır.

Bu merkezi bir kampanya idi ve direk merkezi göreve hizmet eden bir siyasettir. Ancak, merkezi olmakla birlikte, tüm güçler bu merkezi siyaset etrafında kenetlenerek harekete geçirilemedi. Daha çok ajitasyon/propaganda, basın açıklamaları, imza toplama, çeşitli paneller, göç bölgeleriyle ilgili yöre dernekleriyle ilişki geliştirme ve kısmi olarak yeni ilişkiler yaratarak, örgütleyip seferber etme, düzeyinde kaldı kampanya. Bir şeyler yapıldı ama yeterli olmadı/ yeterli değildir. Böyle bir sonuca ulaşmamız, kampanyanın ne kadar kavranıp-kavratıldığıнын, ne kadar örgütlenip, denetlenip, yönlendirildiğinin, ne kadar önem verildiğinin ve seferber olunduğunun göstergesidir. Tüm örgüt seferber edilerek, merkezi yönlendirme ve denetim altında işçi komitelerinden-gençliğe, semt komitelerinden-yurtdışına, enternasyonal alandan-çeşitli demokratik kurum ve kuruluşlara kadar, planlı-programlı ve sistemli bir şekilde harekete geçirilmeliydi. Bu başarıyı arttıracak, örgütü pekiştirecek, sorumluluk duygusunu yükseltecekti.

Her kampanya, içinde gelineen sürecin gerçekliğine uygun ve bizlere yüklediği görev ve sorumlulukların bilinciyle ele alınarak, yürütülmek durumundadır. Yani nesnel gerçeklik, partinin içinde bulunduğu durum, genel siyasi konjonktür, yönelimin, hedeflerin değerlendirilerek; tüm bunlarla birlikte, kampanyanın hangi hedeflere ulaşmanın, hangi sorunlara nasıl ve hangi boyutta çözüm olmanın aracı olacağıнын tesbiti ve tahlili ve soruların doğru cevaplandırılması, kampanyanın başarısında ilk ve önemli bir adımdır. Gerisi bu adı-

ma bağı ve bu adım üzerinde gelişir/ geliştirilmelidir.

Şimdi de yaklaşık olarak on beş yıldır, her yılın belli bir zaman peryodunda yürütülen ve gelenekselleşmiş olan “Bağış Kampanyası” yani “**Partiyi Güçlendir Orduyu Destekle**” kampanyası üzerinde biraz duralım. Bu kampanyada, kampanyanın çoğu kez ekonomik yönden gerçekleştirildiği ve sonucunda maddi miktara göre, olumlu veya olumsuz olarak değerlendirildiği düşünülür. Kampanyanın adından da anlaşılacağı gibi, maddi katkıyı sağlama gibi bir hedef vardır. Dolayısıyla da maddi-ekonomik yönü yok sayma gibi bir tutumumuz olamaz. Ancak, maddi-ekonomik boyutu her şeyin üstünde gören gibi bir mantığın sahibi olamayız. Çünkü esas olan yön ideolojimizdir, siyasetimizdir.

“ideolojik ve siyasi çizginin doğruluğu ya da yanlışlığı her şeyi tayin eder. Partinin çizgisi doğruysa her şey yolunda gider. Taraftarı yoksa, taraftar kazanabilir. Silahları yoksa, silah kazanabilir. Siyasi iktidara sahip değilse, siyasi iktidarı ele geçirebilir. Çizgisi doğru değilse sahip olduklarını bile kaybedebilir.” (Mao, Yayınlanmamış Yazılar, sf. 243)

MLM biliminin kumandasında olanlar, ideoloji-siyaset ile diğer maddi şeyler arasındaki ilişkilerde ideolojiden-siyasetten yana olurlar. İnsan ile diğer tüm şeyler arasındaki ilişkide esas olan insandır, insanı kazanmaktır. İnsanın kendisi kazanılabildiği ölçüde sınıf mücadelesi güçlenip-büyüyecektir. Kazanılan insan, olanaklarıyla olduğu gibi canıylada sınıf mücadelesinin engin denizine atılacaktır. Dolayısıyla bağış kampanyalarında da esas yön, kitlelere ulaşmak, politikalarımızı kitlelere taşıyarak onları seferber etmek, örgütlülüğümüze kazanmaktır. Bağış kampanyalarının temel yönü kitleleri kazanmak ve bununla birlikte partiyi maddi yönden güçlendirmektir.

Bir bağış kampanyasının esas yönünü ekonomik sonuçlar üzerine kurar ve böyle düşünürsek, o kampanyada başarı sağlayamayız. Çünkü KP'nin siyasetini temelini kitlelerin seferber edilmesi, ileri taşınması, örgütlenmesi ve savaştırılması oluşturur. Kitlelere sadece destekçi gözüyle bakılır ve bu ekseninde yaklaşılırsa, sınıf mücadelesi ileri mevzilere taşınamaz, sıçramalar yaratılamaz. Bir bağış kampanyasında temel zemin üzerinde yürüyememiş ya da yetersiz kalmışsak, maddi yön başarılı olsa dahi kampanyanın başarısı tartışmalı bir başarı olacaktır. Her kampanyada olduğu gibi, bu kampanyalarda da

kitlelerin kendi öz sorunlarından yola çıkılarak, bu zemin üzerinden duyarlılaştırılır ve iktidar perspektifi gösterilir. Zira onları sadece taraftarımız yapmak, çeperimize çekmekle (bu önemli bir adımdır) yetinilmez. Bakış açıları dünya görüşleri, ideolojilerinin değiştirilmesi hedeflenerek, sınıf savaşında yer almalarını sağlamak, bunun adımlarının güçlenmesine zemin yaratmak kampanya faaliyetlerinde esas olmalıdır.

Bir bağış kampanyasını değerlendirilen ölçütümüzün esas yanını ekonomik sonuçlar değil, siyasal ve örgütsel kazanımları oluşturur. Ölçütümüz, ideolojimizin-siyasetimizin kitlelere ne kadar götürüldüğü, kitlelerin partiyle bütünleşmelerinin ne kadar sağlandığı, bu pratik içinde partinin kitlelerle bağının nitelik ve nicelik olarak kampanya vasıtasıyla ne ölçüde artırılıp-artılamadığı, partinin güçlenmesinin ne ölçüde gerçekleştirip-gerçekleştirilmediği ve bunun nedenlerinin açığa çıkarılmasıdır.

Tüm diğer faaliyetlerde esas-tali ayrımı yapılarak bir süreçte, bir esas görev tesbit edildiği gibi kampanyalar açısından da bir tek kampanya yürütmek gerekir. Zira bu birden fazla kampanya yürütme gibi bir gereklilik varsa bunların içinde daha acil, daha önemli daha temel olanı seçilerek esas olanı kampanyalaştırılır. Ancak öylesi süreçlerden geçilebilir ki, iki kampanyanın aynı süreçte yapılması durumu gündeme gelebilir. Böylesi durumlarda bir kampanya öbürünün dışlayanı, alternatifi olmamalı, görülmemelidir. Bir süreçteki iki kampanya, genel faaliyetin yoğunlaştırılmış iki aracı olarak görülerek aralarındaki diyalektik bağ iyi örülmeli, birbirlerini güçlendiren ve besleyen bir tarzda ele alınmalıdır. Özleri iyi kavranarak uygun pratik gösterilmeli, bu zemin üzerinden ayrılmadan yönlendirme, yürütme ustalığı gösterilmelidir. Nasıl ki, sürekli ve genel çalışmalarımız, görev ve sorumluluklarımız bir kampanya faaliyetinin engeli ya da bir kampanya faaliyeti bunun engeli olmuyorsa, böylesi durumlarda da aynı yaklaşım oluşturulmalıdır.

Sonuç olarak, bir kampanyanın başarısızlığının temelinde, kampanyayı doğru bir şekilde ele alamamak, kavrayıp-kavratmamak, yönlendirip seferber edememek yatar. Bir kampanyayı başarıyla yürütebilmek için, objektif ve subjektif durumu iyi açığa çıkarabilmek, günceli yakalayarak doğru taktik politikayı belirlemek, kavrayıp-kavratmak ve doğru bir yönlendirmeyi yapmak gerekmektedir. En

başta, partinin ideolojik hattının içselleştirilmesi, kavramaya ve yapmaya giden yolun anahtardır. Her kampanyanın stratejimizi güçlendiren bir taktik, ideolojik-siyasal-örgütsel hattımızı geliştirip-güçlendiren bir siyaset olduğu bilinmelidir.

Gülay Beceren Kampanyası Nasıl Yürütüldü? Nasıl Sonuçlandı?

*"İşbilir saflardasın MİLİTAN
Donatan, kahreden ve yaratan
O cesur filozof saflarda.
Üç dev ateşten öğren;
Kitlelerden, düşmandan ve yenilgilerden
Engin gönüllü saflardasın MİLİTAN.
Korkma, değişik düşüncelerin çatışmasından
Kitleler çekişilmeyince pekişilmez der
Doğrudur.
Bilinçli disiplinli işçi, demokrasi toprağında yeşerir
Tartışma özgürlüğünde titiz ol,
açık yürekli ve dürüst
İlkelerde tavizsiz ol MİLİTAN."*

Kampanyaların anlam ve önemi, nasıl sürdürülüp sonuçlandırılmak gerektiği vb. gibi boyutuyla, kampanyaları inceleyip ortaya koyduktan sonra; 1 Mayıs 1990'la ilişkisi bağlamında özgün bir yeri olan **Gülay Beceren Kampanyası**'nın nasıl yürütüldüğünü, işlevini ve sonucunu ortaya koymamız ve incelememiz; tarihsel bilincimizi bugünlere taşıyarak ders çıkarma, kampanyaların yürütülüş tarzı ve kavranması bakımından önem arzeder. Konuya girmeden önce biraz gerilere giderek, Parti ve Gençlik Örgütü hakkında birkaç anekdot aktarmada yarar var.

Bilindiği gibi Parti, 1987 Eylül'ünde 3. Konferansı'nı yaptı. 3. Konferans'a kadar gelen süreçte, Parti durmadan güç kaybetmiş, sağ oportünist bir hattın etkisi altında kalmış, dağılmış, erimiş ve en önemlisi ise ideolojik olarak büyük bir dejenerasyona uğramıştı. Bu yetmezmiş gibi bir de konferans arifesinde DABK ayrılığı yaşanmıştı. Tam da böylesi bunalımlı ve bunalımlı olduğu gibi de tarihsel bir dönemeçte, 3. Konferans yapıldı. Doğallığıyla ha deyince tüm prob-

lemler hallolmayacaktı. Parti, 3. Konferans'ın önüne koyduğu görevler doğrultusunda az sayıda kadro ve örgütlü insanıyla, Partiyi, örgütsel olarak yeniden inşa edecekti. Böylesi bir süreçte Parti, nesnel durum ve kendi gerçekliğini ortaya koyarak "temkinli ilerleme taktiği"ni benimsemişti. Öte yandan Parti, kuruluşuyla birlikte formüle ettiği, ancak, o güne kadar ayrı yan bir örgüt olarak örgütlenmediği TMLGB'yi de örgütlemeyi kararlaştırmıştı. Bunun için Parti Tüzüğü'ne uygun olarak, Gençlik Komisyonu atanmış ve Gençlik Komisyonu aracılığıyla TMLGB'nin örgütlenmesinin önünü açmıştı. Hemen 3. Konferans sonrası TMLGB; gençliği örgütlemeye, kendini örgütsel olarak inşa etmeye hız verdiği gibi konferansın tanıtım ve ajitasyon/propagandasını yapma noktasında da önemli bir rol oynayacaktı.

Örgütlenme, ajitasyon/propaganda, kendini inşa etme, gençlik hareketine önderlik etme çabası vb. gibi faaliyetlerini bir yana bırakırsak; TMLGB, **18 Mayıs 1988**'de 30 kişilik bir güç ile Kaypakkaya yoldaşı anmak amacıyla, **Beşiktaş-Akaretler**'de ilk korsan gösterisini yaptı. **Aralık 88**'de ise yaklaşık 50 kişilik bir güç ile cezaevlerindeki baskılara karşı, 12 Eylül '80 sonrasında bir ilkinde imza atarak silahlı korsan gösteri yaptı. (Kadıköy-Moda'da). Bu arada 1989 başında Parti'nin oluşturduğu **TİKKO Şehir Askeri Komiteleri** de yavaş yavaş oturarak düşmana yönelmeye başlamışlardı. DABK ayrılığıyla tasfiye olan kırsal alandaki güçlerin yerine, ilk gerilla birliği de **'88 Ağustos-Eylül**'ünde oluşturularak faaliyete geçmiş ve **'89 Ağustos**'unda, kamuoyunda büyük yankı uyandıran Şiran Karakol baskını yapılmıştı. Yani Parti, yavaş yavaş kendisini çeşitli alanlarda inşa etmiş, çekirdek örgütlenmelerini yaratmış, gücü oranında ve giderek ivmesi yükselen bir biçimde sınıf mücadelesine yön vermeye çalışıyordu. Bu küçük özet ile yetinerek, 1 Mayıs hakkında da kısa bir iki anekdot aktarıp **'90 1 Mayıs**'ını ele alalım.

12 Eylül 1980 Askeri faşist darbesi ile ezilen ve susturulan kitle hareketleri, **1985-86**'larla yavaş yavaş hareketlenmeye başladı. Ancak 1 Mayıs alanlarda kutlanamıyordu. Bırakalım alanları salonlarda bile 1 Mayıs'a sahip çıkılamıyordu. **1987 1 Mayıs**'ı salonlarda kutlandı. Bunun en ileri olanı, **Yalçın Küçük** ve **Can Yücel**'in panelist olarak katıldığı ve **Emek Sineması**'nda yapılanı idi. Ki bu ileri bir adım olarak görülüyordu. Daha doğrusu kendine devrimciyim diyen-

ler, Emek Sinemasında 1 Mayıs'ı sahiplenmişlerdi.

1988 1 Mayıs'ı salonlara hapsedildi ise de, kitlelerin ileri kesimi, öncüleri, 1 Mayıs'ın ruhuna sahip çıkmak isteyenler, **Taksim**'e yürüme kararı aldılar. Yaklaşık 500 kişinin katıldığı ve **İstiklal Caddesi**'nden yürüyüşe geçen kitle polis barikatıyla karşılaştı. Tartaklamalar, taşlı çatışma ve kovalamacalar içinde **Fransız Konsoloslugu**'nun önüne kadar ilerlenebilindi. Sokak aralarındaki kovalamacalar, ufak tefek direnişler ve az sayıdaki gözaltılarla 1988 1 Mayıs'ı alanlarda sahiplenilmişti. Cılız olmakla birlikte, 1980 sonrası alanlarda kutlanan ilk 1 Mayıs olma özelliğiyle önemliydi.

1989 1 Mayıs'ı da Taksim alanında kutlanacaktı. Zira bu 1 Mayıs, hem daha kitlesel, hem de daha militandı. Yürüyüş kolları **İstiklal ve Tarla başı caddelerinden Taksim** alanına girecektir. Yaşanan çatışmalar ve polisin ateş açması sonucu, Tarla başı caddesinde **M. Akif Dalcı** adlı devrimci bir işçi şehit düştü. Devlet bu 1 Mayıs'ta kan akıtmış, bir işçiyi katletmişti.

1990 1 Mayıs tartışmaları ve hazırlıkları, 1 Mayıs'a daha aylar kala başlamıştı. Faşist diktatörlük ise 1 Mayıs'a daha bir ay varken "hazırım", "ısırırım", "katlederim" beyanatlarında bulunarak; katliam ortamı hazırlıyor, psikolojik üstünlük kurmaya ve kitleleri korkutmaya çalışıyordu. Cumhurbaşkanı'dan başbakanına ve emniyet müdürlerine kadar hepsi bir korodan "yürütmeyeceğiz", "müsamaha göstermeyeceğiz", "gerektiği anda ateş edeceğiz" diyorlardı. "Yürütmemek için ne gerekiyorsa, onu yapmaktan kaçınmayacağız" diyorlardı. Zira medya vasıtasıyla bu söylemlerini, hazırlıklarını ve alacakları tedbirleri kitlelere pompalayarak psikolojik basıncı pekiştirmeye çalışıyorlardı. Bu arada ihanet odakları olan **TÜRK-İŞ** gibi sendikalar da niteliklerine uygun olarak, ihanetlerinin hazırlıklarını yapıyor ve 1 Mayıs'ı salonlarda kutlayarak bildiri okuyacaklarını kamuoyuna açıklıyorlardı.

Sendikaların ihanetine rağmen, başta **Deri-İş Kazlıçeşme Şubesi** (Şimdiki Tuzla) olmak üzere, **Belediye-İş şubeleri** ve **Hava-İş**'in içinde yer aldığı **49 sendika şubesi** bir platform oluşturarak çalışmalarına başlamış genel eğilim olarak, üretimin durdurulması ve **Taksim**'e yürümeyi benimsemişti. Ancak oluşturulan 1 Mayıs Tertip Komitesi, izin için valiliğe başvurduğu halde, bir yanıt dahi alamamıştı. Bu durumun da etkisiyle 1 Mayıs yaklaştıkça platform içinde kop-

malar da yaşıyordu. Yaşanan kopmalar ise direniş ruhunu zayıflatan bir fonksiyon oynuyordu. Öte yandan, devrimci örgütler arasında sürdürülen görüşmelerde net sonuçlar ve belirli bir anlayış birliğinin de çıkmamış olmasının sonucu, Parti, Taksim'e yürüme kararlılığı ile ayrı bir kortej olarak yürümeyi kararaştırdı. Diğer devrimci örgütler, Kasımpaşa, Tarlabası ve İstiklal Caddesinden Taksim'e yürüyecekti. Parti ise Harbiye'den Taksim'e yürüyecekti.

1 Mayıs'a bir hafta kala, 24 Nisan 1990'da Parti'nin kuruluşunun 18. yılını kutlamak amacıyla 150 kişiye yakın işçi ve gencin katıldığı görkemli bir silahlı korsan gösteri (Kadıköy-Moda'da) yapıldı. Bu, Parti'nin 1 Mayıs'ı nasıl sahipleneceğinin bir ön adımı, göstergesiydi aynı zamanda. Bu eylemde Gençlik ve Parti'nin aynı eylemde buluşması büyük bir önem taşıyordu ve ilkti.

Parti, oluşturduğu 1 Mayıs Eylem Komitesine: "Harbiye'den Taksim'e yürünecek. Ne pahasına olursa olsun yürünecek. Polis barikatları aşılacak. Onlarca kayıp alınsa bile çatışılacak, barikatlar aşılacak ve Taksim'e girilecektir" talimatını verdi. Parti güçleri 1 Mayıs günü saat 10:00'da Harbiye'den Taksim'e yürüyecekti. Diğer devrimci güçlerin saat 12:00'de yürüyeceklerinin öğrenilmesi üzerine eylem saat 10:00'dan 12:00'ye alındı. Bu parti güçleri açısından bir olumsuzluk yarattı çünkü saat 10:00'dan önce eylem için parça parça eylem yerine gelenlere yürüyüşe 12:00'de başlanacağı söylendi. Bu da toplanan gücü dağıtıp yeniden toplama, iki saat zaman geçirmeleri sorununu beraberinde getiriyordu. Saat 12:00'yi gösterdiğinde 300 kişiyle yürüyüş başladı. Yürüyüşün başlamasıyla birlikte polisin müdahalesi ve çatışma da başladı. Harbiye'den Taksim'e doğru uzanan caddenin demir parmaklığına sağ salım oraya kadar götürülebilin "İşçi-Köylü-Gençlik Elele Demokratik Devrim- Partizan Gençlik" imzalı pankart asıldı. Yürüyüşe geçilince arka sokaklardaki katılımlarla kitle daha da artmış olmasına rağmen, hemen çatışmanın başlamasıyla katılamayanlar, demir parmaklıkların öte yanında kalkanlar, yürüyüş kortejine katılamadılar. Taşlı-sopalı çatışma bir süre yaşandıktan sonra ve her yandan ablukanın artmasıyla beraber yürüyüş kolunun önemli bir bölümü Dolapdere'ye doğru kayarken çatışma sürüyordu ve burada TIKKO timinden polislerin, grubun üzerine ateş açması sonucu; **Gülay Beceren, Bektaş Özkan, Ali Yılmaz** adlı yoldaşlar yaralandı.

1 Mayıs 1990 olağanüstü önlemlere, adımbaşı aramalara, polis bariyerlerine, gözaltılara ve 1 Mayıs öncesinden "Müsaade etmeyiz", "silah kullanırız" tehditlerine ve silah kullanmalarına rağmen sınıfın üretimi durdurarak; **Kazlıçeşme, Güngören, İncirli ve Ümraniye**'de devrimci gösterilerle 1 Mayıs'ın kızıl geleneğinin yaşatılması engellenemedi.

1990 1 Mayıs'ı MLM'lerin ileri atılımı, işçi sınıfının üretimden gelen gücünü kullanması ve 1 saatten 8 saate varan üretimi durdurması, Kazlıçeşme'de, Güngören'de, İncirli'de, Topkapı-Ambarlı'da, Ümraniye-Netaş'ta, Kasımpaşa-Tarlabası'nda ve ille de 1 Mayıs'ın kalbinin attığı Harbiye-Dolapdere'de yapılan devrimci gösterilerle, 1 Mayıs'ın Birlik-Dayanışma-Mücadele ruhunun yaşatılmasında ifadesini bulan ileri bir adım oldu. Sonuç olarak 1990 1 Mayıs'ına MLM'ler damgasını vurdu.

1 Mayıs 1990'da toplam 3304 kişi gözaltına alındı. Bunların 3060'ı ilk bir gün içinde kimlik tesbitinden sonra serbest bırakılırken, geriye kalan 244 kişi gösterilere aktif olarak katılmış oldukları gerekçesiyle, Gayrettepe'de biraraya getirildiler. Sorgudan geçirildiler. Bunlar da yakalandıkları bölgelere göre sırasıyla gruplar halinde 5-6-7-8 Mayıs günleri DGM'ye çıkarıldılar ve yaklaşık 50 kişi tutuklandı.

Gülây Beceren, 1 Mayıs 1990'da, 1 Mayıs'ın Birlik-Dayanışma ve Mücadele ruhunu yaşatmak amacıyla; 1 Mayıs Taksim alanına girmek isteyen, bunun için Harbiye-Dolapdere direnişi içinde bulunan ve siyasi polisin açtığı ateş sonucu **Bektaş Özkan ve Ali Yılmaz**'la birlikte yaralanan, ancak omur iliğine aldığı kurşunla felç olan yeni ve genç bir yoldaşımızdı.

Devlet bu katliam girişimini gizlemeye çalışıyor, çeşitli spekülasyonlar yapıyor ve Gülây Beceren'in kendi arkadaşları tarafından vurulduğunu manipüle ediyordu. 1 Mayıs günü, arkadaşı olan Nil Pınar Arın da gözaltına alınmış olduğu halde olguya farklı hava yükleyerek arandığını kamuoyuna yayıyorlardı. Halbuki ne Gülây ne de Nil Pınar henüz örgütlenmiş olmayan Toplam 5-6 ay gibi bir süredir (1989-1990 öğretim yılı başladıktan sonra) gençlik örgütü çevresinde olan ve yeni yeni Partiye taraftar düzeyinde eğilim duyan İTÜ-Elektrik-Elektronik Fakültesi 2. sınıf öğrencisiydiler. Zira Nil Pınar, tutuklanarak cezaevine gittiğinde, 10 Mayıs 1990 tarihini taşıyan ba-

sın açıklamasıyla; "Polislerce kurşunlanmamız kamuoyundan saklanıyor" diyecekti.

Ogün K. 10 mayıs 1990 tarihini taşıyan "Tatlı Orkide'ye" adlı şiirinde diyordu ki:

*"Mayısın en vazgeçilmez sabahunda
İşçiler, gençler
Ve halkın cümle güzelliği
Saf kurdular
Şehvetli Taksim çekiciliğine
Harbiye cephesinde
Ortalık ışıırken molotof aydınlığıyla
Sloganlar ve pankartlar haykırmakta
Pırpırlanmakta kuşlamalar sevinçle
Bu ne tarifsiz isyan!
O,
İşte bu görkemli günde
Beceren'iydi milyonluk şehrin
Onurunu taşımayı
Ve sırt vermeyi kurşunun kallesine
Çığılı sığmaz şimdi
Dolapdere Harbiye'ye
Bu tatlı Orkide'nin"*

1 Mayıs'ın hemen ertesinde **Yeni Demokrasi**, "Gülay Beceren'i Yaşatmak ve 1 Mayıs Tutuklularına Sahip Çıkmak" amacıyla bir kampanya başlatarak hem maddi hem de manevi olarak kitle desteği ile 1 Mayıs'a sahip çıkma etkinliğinin sürdürülmesi hedeflendi. Yeni Demokrasi, 4 Mayıs tarihinde Cumhuriyet Gazetesi'ne verdiği ilanla bu kampanyayı ilan etti. Aynı gün Gülay'ın yattığı Çapa Tıp Fakültesini üç bine yakın bir kitleyle ziyaret eden Yeni Demokrasi okurları Gülay'la bir temsilci düzeyinde buluştu. Hastane bahçesine binlerce karanfil bırakılarak Çapa sloganlarla çınladı. Aynı kitle daha sonra karanfillerle Taksim İlk Yardım hastanesinde yatan **Ali Yılmaz** ve **Şişli Etfal**'de yatan **Bektaş Özkan**'ı ziyaret ederek coşkulu bir dayanışmayı ortaya koydu.

Kampanyanın kendi içinde taşıdığı amaç; 1 Mayıs'ın kitlesel olarak sahiplenilmesi ve devletin teşhiri, yaralıların tedavisi için maddi desteğin sağlanması, yaralıları hastanelerde kitlesel olarak ziyaret et-

me vs. iken; Gülay'ın felçli kalacağına anlaşılması üzerine yurtdışına çıkarılarak tedavi edilmesi kampanyanın ana hedefi haline geldi.

Aynı paralelde ATİK de Gülay'ın tüm tedavi masraflarını üstlendiğini Avrupa ve Türkiye kamuoyuna ilan ederek, kampanyanın yurtdışı ayağını oluşturdu. Bir yandan durumu Avrupa kamuoyuna taşımaya çalışırken öte yandan bazı ülkelerin parlamentoları ve dış işleri ile temasa geçerek girişimlerde bulunuyordu. Bu çabalarına bağlı olarak İngiltere barosundan iki görevli Türkiye'ye gelerek Gülay'ı yurtdışına çıkarmak için bir dizi girişimde bulunmuş ancak TC'yi ikna edememişlerdi.

Bu süreçte bir yandan yaralılar, kaldığı hastanelerde kitlesel bir biçimde ziyaret edilirken, diğer yandan da Gülay'ı yurtdışına çıkarma faaliyetleri sürdürülüyordu. Kampanyaya yeterli olmasa da çeşitli devrimci-demokrat çevreler de katıldı, destek verdi. Keza kampanya, çeşitli cezaevlerinde yatmakta olan devrimci tutsaklarca da desteklendi. Özellikle TKP/ML'li tutsaklar aktif olarak destekleyerek yer yer açlık grevlerine gidildi. Bunu daha iyi anlamak için bir cezaevinden yoldaşlarının verdiği ilanı buraya aktarmakta yarar var:

“Gülay'ın tedavisini üstlenmek, onu yeniden yürütmek bizim görevimizdir.

Bu kavga onurumuzu sahiplenmektir. Bu 1 Mayıs'ı sahiplenmek ve yaşatmaktır. Bunun için tüm gücümüzle bu kampanyaya katılım, çevremizdeki tüm demokrat-devrimci güçleri seferber edelim.”

Gülay Beceren ve onun şahsında 1 Mayıs'ın ısrarlı sahiplenilmesini gölgelemek ve kampanyayı etkisizleştirmek için egemen sınıflar demagogik propagandayla harekete geçmekte gecikmediler. 1 Mayıs'ta polise vur emrini verenler, bu defa, Cumhurbaşkanlığı ve başbakanlık kanalıyla Gülay'ın tedavisinin gerçekleştirilmesi teklifini getiriyorlardı.

Önce SHP Gülay'ı yurtdışına çıkarıp tedavi ettireceğini ilan etmişti. Diğer yandan devlet yetkilileri ve hatta Turgut Özal'ın kendisi bile devletin Gülay'ı yurtdışına göndereceğini söylemeyi ihmal etmemiştir. Dolayısıyla bütün bunlar bir propagandadan ibaretti. Bu tür demagogilerle kendilerini kamuoyu önünde aklamak ve Gülay'ı unutturmak istiyorlardı. Zira bu, 1 Mayıs davası başladığında da açıkça görülecekti. 1 Mayıs tutuklularının Gülay'ı sahiplenmeleri, ateş eden polisleri teşhis edeceklerini ilan etmeleri ve TC'yi yargıla-

yan savunmaları karşısında, faşizm çılıına dönmüş ve davanın kamuoyuna yansıtılmaması için mahkeme kararıyla, basına yayın yasağı koydu.

Temmuz ayında, 1 Mayıs tutukluları, yakalandıkları bölgelere gruplandırılarak hazırlanan iddianameye göre, grup grup duruşmalara çıkarıldılar. Toplu yargılama olduğundan dolayı kanunen tanınmış bir hak olan toplu sorgu ve savunmayı yerine getirme anlamında her grup bu hakkını yerine getirirken, sıra Harbiye grubuna geldiğinde mahkeme, toplu sorgunun okunmasına izin vermiyordu. Keza Gülay'la ilgili hiçbir sözcüğün ifade edilmesine müsaade etmeyerek tahammülsüzleşiyordu. Böylece savunma hakkı gaspediliyordu. Zira, DGM kendilerine verilen talimat gereği, sorulara, evet-hayır şeklinde cevap istiyordu. Harbiye tutukluları bu duruma tavır takınarak; "Savunma hakkımız engellenemez", "Gülay'ı vuranlar cezasız kalmayacak" diye haykırdılar. 1 Mayıs Harbiye grubunun ilk duruşması 20 Temmuz'da yapıldı. Ancak bu ilk duruşmayla tutukluların mahkemeye getirmeden yargılamanın yapılması kararlaştırıldığı gibi, basına da davayla ilgili yayın yasağı konulmuştu. Bu davayı DGM bu şekilde yürüttü.

Bütün bu olup bitenlere rağmen, **Yeni Demokrasi ve ATİK, Gülay'ı yurtdışına çıkarma ve orada tedavi etme ısrarında, 1 Mayıs'ı ve 1 Mayıs tutuklularını sahiplenme ve ATİK'e bağlı ATİGF'in çabaları ve Avusturya demokratik kamuoyunun desteğiyle, özellikle Yeşiller Partisi'nin ısrarıyla Avusturya Parlamentosunda görüşülmesi sağlanmış ve bizzat Avusturya hükümetinin konuyla ilgilenmesini beraberinde getirmişti.**

Sonuç olarak, Aralık ayının başında Gülay'ın yurtdışına çıkarılması talebi TC'ye kabul ettirilmişti. Zira, Gülay'ın yurtdışına gönderilmesinin önünde hiçbir gerekçe kalmamıştı. Nihayet **Gülay, 12 Aralık 1990'da Avusturya'ya gönderildi.** Gülay'ın Avusturya'da tedavisine devam edilecekti. **Yeni Demokrasi ve ATİK'in Türkiye ve Avrupa çapında başlatmış oldukları çalışmalar sonucu, Gülay için yurtdışında tedavi imkanı sağlandı.** Yaklaşık 7 aylık bir süre boyunca sürdürülen bu sistemli çalışmayla Gülay, daha iyi koşullarda tedavisini sürdürmek üzere Avusturya'ya çıkarılmıştı.

Kampanyanın odak merkezinde, **Yeni Demokrasi ve ATİK vardı ve esas çaba Yeni Demokrasi ve ATİK'in olmasına rağmen, kam-**

panya boyunca birçok sorumlu devrimci-demokratta ilgilerini ve desteklerini gönderdiler. Yeterli olmasada sonucu itibariyle bir ilgiydi. Bu kampanyanın bir yönünü oluşturan maddi destek boyutunda; demokratik kurum ve kuruluşların yaptıkları katkılarla birlikte o günün parasıyla toplam 200 milyon toplanmıştı.

Bu kampanya; faşist cellatların öldüresiye kurşun yağmuruna tuttuğu yoldaşımızın 1 Mayıs kavga alanından itibaren sahiplenilmesinin ve dayanışmanın hedeflediği sonuca varmasıyla, başlıbaşına bir derstir. Dayanışmanın, kararlılığın, hedefe kilitlenmenin başarıya ulaştıracağına dersi...

Uluslararası “Abimael Guzman’ın Hayatı Koruma Kampanyası”nın Önemi, Gelişimi ve Sonucu

Peru’da, **Peru Komünist Partisi (PKP)** önderliğindeki devrim dalgası, tarihin yaprakları 1990’ı gösterdiğinde artık Ayacucho, Huanavelica, Apurimac, Huanaco, Pasco eyaletlerinden, And dağlarından başkent Lima’ya inmiş ve başta Peru faşist diktatörlüğü olmak üzere, tüm emperyalistlerin uykularını kaçırıyordu. Bundan dolayı, 12 Eylül 1992’de ABD emperyalizmi önderliğindeki Peru faşist diktatörlüğü, **PKP Başkanı Gonzalo**’yu bazı yoldaşlarıyla birlikte yakaladığında sevinç çığlıkları atıyordu. Evet, **12 Eylül 1992’de PKP Başkanı Gonzalo, başkent Lima’da düşmana tutsak düştü.** O günkü koşullarda basına çeşitli verilerle yansıdığı kadarıyla operasyonun titiz bir istihbarat çalışmasının sonucu olduğudur. İki yıl boyunca titiz bir iz süren CIA, 15 yıldır hiçbir karşı devrimcinin yüzünü dahi görmediği, bu süre boyunca bir tek resmi veya görüntüsü olmayan, bu nedenle de basında sık sık hakkında “öldü”, “öldürüldü” gibi haberler çıkan Gonzalo, CIA tarafından Peru faşist diktatörlüğünün eline sunulmuş ve faşist Fujimori’ye de Gonzalo’nun tutsak edildiğini açıklamak kalmıştır.

Aslında Gonzalo’nun tutsak düşüşü, CIA’nın ve faşist Peru devletinin onu arayıp bulmasından daha çok Gonzalo ve bir kısım Parti Merkez Komitesi üyelerinin, Peru devriminin ulaştığı stratejik denge durumunu devrimin zaferi lehine (stratejik saldırı) bozmak üzere, Peru’nun kalbi Lima’ya gelmiş olmalarındandı. Kuşkusuz ki komünistler, yeterli ölçütte dikkatli olamamışlardır. Tüm emperyalist med-

ya koro halinde tüm dünyada duyulacak şekilde sevinç çığlıkları atıyordu. Gonzalo'yu göstermelik bir yargılama ile küçük düşürmek amacıyla kafes içinde kamuoyuna sunarlarken, O, Peru ve dünya halklarının sesi oldu. Yaptığı tarihi konuşma ile emperyalizme ve her türden gericiliğe büyük bir şamar indirdi. İçine konulduğu kafeste aslan gibi kükreyerek, emperyalizmi ve uşaklarını yargıladı. Devrimin yükselen akışını hiçbir gücün durduramayacağını, kendi tutsaklığının ise "bu yolun üzerindeki küçük bir büküntü"den ibaret olduğunu belirtti.

Kimdir Başkan Gonzalo? Başkan Gonzalo hem emperyalistler açısından, hem de enternasyonal proletarya açısından stratejik önemde bir önderdi. O'nun emperyalistler açısından önemi; emperyalistlerin politikalarının en iyi çözümleyeni olması ve dolayısıyla, emperyalistlerin hile ve saldırı planlarını deşifre etmesiydi. Böylece enternasyonal proletarya ve dünya halklarının görüş açısını aydınlık ve parlak kılan bir Maoist stratejist olarak, emperyalizmin ve tüm gericiliğin dolaysız düşmanıydı. Yanısıra, Peru işçi sınıfı ve ezilen halklarının emperyalist ve faşist feodal haydutlardan kurtarılması amacıyla uyguladığı Halk Savaşı Stratejisi'ni en iyi uygulayıp geliştiren, her ideolojik-siyasi-örgütsel sorunda berrak sentezlere varan kavrayışı ve enternasyonal proletaryanın önderlerinden biri olarak dünya halklarının dostu olmasıydı. O, Maoist bir önderdi ve Maoizm emperyalizm ve gericiliği yerin yedi kat dibine gömecek tek yenilmez silahtır. Bu nedenlerdir ki, emperyalistler onu yok etmek istiyorlardı. Ama aynı nedenlerle enternasyonal proletarya ve dünya halkları da onun yaşamını savunacaklardı/ savunuyorlardı.

Abimael Guzman'ın bu uluslararası boyuttaki önemi, O'nun tutsak düşmesinden itibaren başta Marksist-Leninist-Maoist partiler olmak üzere devrimin en dinamik kesimlerini harekete geçirdi. **Devrimci Enternasyonal Hareket (DEH)** bir-iki gün içinde "**Abimael Guzman'ın Hayatının Korunması**" için uluslararası boyutta bir kampanya başlattığını duyurdu. Bunun için "Acil Enternasyonal Komite" kuruldu. Acil Enternasyonal Komite'nin yanısıra bir dizi kişi ve kuruluş, Başkan Gonzalo'nun hayatını korumak için eyleme girişti. Aynı amaçla; enternasyonal proletaryanın Türkiye kurmayı olan TKP/ML de harekete geçti. Gücünün olduğu her yerde (**Türkiye'de ve Avrupa'da -Almanya, Fransa, Avusturya, İsviçre, Hollanda,**

İngiltere, Belçika, Avustralya, Yunanistan-) kampanyanın aktif bir unsuru ve yürütücü öznesi oldu. Avrupa’da, **Avrupa Türkiyeli İşçiler Konfederasyonu (ATİK)** de kampanyanın aktif bir fonksiyoneri olarak, kendisine bağlı tüm federasyonlarını harekete geçirerek, Gonzalo’nun hayatını korumak için adeta her derneğini bir karargah gibi işlevlendirdi. Bu kampanyaya Türkiye’den ilk cevabı veren kurumlardan biri de **MLM çizgide yayın yapan Partizan dergisiydi.**

Partizan dergisi, kendisinin de içinde bulunduğu **Sosyalist Dergiler Platformu** ile birlikte bir basın toplantısı yaparak, bu kampanyaya katıldığını ilan etti ve Türkiye Devrimci Hareketi’nin ve halkının desteğini istedi. İmza kampanyası başlattı. Gonzalo’nun tutsak düşüşünün üzerinden bir hafta geçmişken, **“Partizan Dergisi”** **“68’liler Vakfı”** ve **“İnsan Hakları Derneği”** kampanyayı genişletmek için çeşitli aydın ve sanatçıların yanısıra, Türkiye ‘solu’ için karizmatik kimlikleri olan **M.Ali Aybar** ve “en eski komünist” olarak bilinen eski TKP’nin üyelerinden **Mehmet Bozışık**’ın da katıldığı bir basın toplantısı düzenlendi. Gonzalo’nun yaşamının dünya halkları açısından önemi, faşist Fujimori diktatörlüğünün Peru’da uyguladığı faşist politikaların sonucu olarak halka karşı işlenen sayısız cinayet ortasında duran kanlı yüzü ve ABD ile bu diktatörlüğün ilişkileri üzerinde durulmuştur. Bu basın toplantısı burjuva gerici basının da ilgisini çekmişti. Bu vesile ile açılan kampanya daha geniş kitlelere ulaşma olanağı buldu.

Kampanya, Gonzalo’nun yaşamını koruma temelindeki siyasi desteği iki noktada somut faaliyetle sonuçlandırdı. Bu basın toplantısının sonucunda, sürmekte olan imza kampanyasına, Peru’ya delegasyon gönderme durumu ortaya çıktığından dolayı, bu delegelerin gidiş-geliş masraflarını karşılamak üzere bir de sınırlı ölçüde bağış kampanyası eklendi.

Partizan dergisi, iki hafta içinde dörtbin imza topladı. Diğer devrimci dergilerin topladığı üçbin imza ile birlikte, yedibin imza Peru devletine gönderilmek üzere **Zincirlikuyu’da bulunan Peru Ateşeliği**’ne götürüldü. **Partizan dergisi** çalışanlarından bir arkadaşın başkanlığında oluşturulan heyet, imzaları vermek üzere Peru Ateşeliği’ne gittiğinde ikametgahın ön cephesinde bulunan parkta, çeşitli dövizler taşıyan **TMLGB** militanları da kampanyayı desteklemek - Peru devletini protesto etmek amacıyla ateşelik binası önünde/göste-

ri yapıyorlardı.

Peru Ateşesi, imzaları vermek isteyen heyete kapıyı açmadığı gibi, polis çağırmişti. İmza heyeti; Peru Ateşesi'nin TMLGB'nin gösterisine dayanarak, imza heyetini yasadışı gösterme çabalarına karşı koyarak polisin imzalara el koyması dayatmasını boşa çıkarıp Peru yetkilisi kanalıyla gönderme yerine (olmadığı için) imzaları Peru devletine posta kanalıyla gönderdi.

Uluslararası kampanya komitesinin Avrupa'da bulunan merkezinin koordinasyonu ile çeşitli ülkelerden Peru'ya gönderilecek delegasyona Türkiye'den Partizan dergisinden gidecek iki kişinin önüne TC tarafından pasaport engeli çıkarıldığından, gazeteci ve yazar **Ragıp Zarakolu** gidebildi.

27-28 Şubat 1993'de dünya çapında yürütülen kampanyayı daha bir merkezileştirmek, büyütmek, merkezleştirilmiş bir değerlendirme yapmak, tecrübeleri birleştirmek ve yapılacakları saptamak için Almanya'nın Duisburg kentinde Acil Enternasyonal Komite (IEC) bir konferans gerçekleştirdi. Bu uluslararası konferansı gerçekleştirmek için; Türkiye'den, Bangladeş'ten, İspanya'dan, Latin Amerika'dan, Güney Afrika'dan, Hindistan'dan, Yunanistan'dan, Nepal'den vb bir dizi ülkeden gelen delegelerin yanısıra, dinleyicilerle birlikte oldukça kalabalık bir katılım ve yüksek bir atmosfer altında konferans başladı.

Salon değişik dillerden yazılan sloganların yer aldığı PKP ve Gonzalo'nun pankartlarıyla donatılmıştı. Ayrıca, IEC'nin davet ettiği ve konferans delegesi olarak **Elazığ İHD Başkanı Av. Metin Can**'ın, arkadaşı **Dr. Hasan Kaya** ile birlikte, konferansa birkaç gün kala kontrgerilla tarafından katledilmiş olmasından dolayı, çiçeklerle çevrilmiş resmi salonda ayrı bir yer tutuyordu. Kürsünün bulunduğu yerde ise "kafes içinde" yumruğu havada dünya gericiliğine meydan okuyan Gonzalo'nun duvar boyu resmi, kitleye ayrı bir coşku katıyordu.

Konuşan her delege "Guzman'ın Hayatını Korumak ve Peru Devrimi'yle Dayanışmak" için; kendi ülkelerinde neler yaptıklarını, hangi faaliyetleri örgütleyip yürüttüklerini anlatarak bu aşamadan sonra ne yapılması gerektiğini ve konferansın anti-emperyalist bir cephenin oluşumuna büyük katkıda bulunacağına dikkat çekiyorlardı. Delegelerin konuşması üç dilden; İngilizce, Almanca ve Türkçe tercü-

me ediliyordu.

Bu konferansa dünyanın her yerinden mesajlar gelmişti. Türkiye'den Abimael Guzman'a Özgürlük Komitesi Yürütme Kurulu adına; **Ali Rıza Dizdar**, **Av. Ercan Kanar**, **Şaban İba**, Yeni Demokratik Kadın Derneği adına **Seza Mis** ve Partizan dergisi adına **Memik Horoz**'un imzalarını taşıyan ortak bir mesaj ve YDG'nin mesajı konferansa sunulmuştur. Mesajlar, konferansa coşkulu bir hava katmıştır.

Konferansın ardından TKP/ML, Peru Halk Hareketi (MPP) ile birlikte Bremen Üniversitesi'nde TKP/ML ve PKP'nin tanıtılması ve "Dünyadaki Yeni Durum" paneli yapmıştır.

Gonzalo'ya dünya çapında sunulan kamuoyu desteği karşısında emperyalizm ve Fujimori diktatörlüğü geri adım atmak zorunda kalmış, O'nu katledememiştir. Korkaklığından 3 Nisan 1993 günü Gonzalo'yu tutuklu bulunduğu San Lorenzo adasındaki hücreden alarak, Deniz Kuvvetleri eşliğinde, Deniz Kuvvetleri üssünün bulunduğu **El Ballo adasına götürerek yeraltındaki bir zindana koymuştur**. Bu gelişmelerin yaşandığı esnada "Gonzalo'nun Hayatını Korumak İçin Acil Komite"nin 4. delegasyonu da Lima'daydı, Lima gecekondularını ziyaret ediyordu.

Bu yeni gelişmelere bağlı olarak, Haziran ayında dünyanın dört bir yanında, bir dizi eylem ve gösteri yapıldı. Hollanda'da Peru'nun Hollanda elçiliği önünde bir gösteri yapıldı. Sonra da Hollanda'dan yazar, doktor ve gazetecilerden oluşan bir heyet Peru'ya gönderildi.

14-15 Haziran 1993'de Viyana'da "Dünya İnsan Hakları Konferansı" yapıldı. Devletler düzeyinde yapılan bir konferans olduğundan ve tüm devletlerin yetkilileri burada olacağından dünya basınının yoğunlaştığı bir merkez olmuştu Viyana. Bu fırsatı iyi değerlendiren TKP/ML, Gonzalo'nun hayatını korumayı öne çıkararak, Avusturya'lı devrimci-demokratlarla birlikte konferans boyunca enformasyon masası açtı. Çeşitli dillerden binlerce bildiri dağıttı. Afişlemeler yaptı. Son günde ise bina içinden başlayarak bir yürüyüş düzenleyip, çocuk halk oyunları grubu eşliğinde dışarı çıkıp miting düzenledi. Aynı akşam Peru devrimi üzerine bir toplantı düzenleyerek etkinliği noktaladı.

Acil Enternasyonal Komite, Gonzalo'nun tutuklanışının birinci yıldönümü vesilesiyle 12-24 Eylül tarihleri arasında "Acil Eylem

Çağrısı" yaptı. Bu çağrıya dünyanın dört bir yanından yanıt geldi. Dünyanın bir çok yerinde dayanışma eylemleri gerçekleştirildi.

Bu çağrıya paralel olarak ATİK, Avrupa'nın bir çok kentinde (Almanya-Frankfurt, Avusturya-Viyana, İngiltere-Londra, İsviçre-Zürih, Hollanda-Denettong, Fransa-Paris) "Peru Devrimiyle Dayanışma ve Gonzalo" mitingleri düzenledi. 11 Eylül'de Almanya'nın Frankfurt kentinde yapılan görkemli yürüyüş ve mitinge Peru Halk Hareketi (MPP), Acil Enternasyonal Komite, çeşitli Almanyalı ve Türkiyeli siyasi parti ve gruplar da destek (ki diğer mitinglerde de destek vardı) verdi. Mitingin sonunda ise ATIF'in (Almanya Türkiyeli İşçiler Federasyonu) Frankfurt'taki binasında yapılan toplantıya IEC Almanya Komitesi ve MPP temsilcileri de katılmıştır.

"Acil Eylem Çağrısı" kapsamında dünyanın çeşitli yerlerinde yapılan eylemleri sıralarsak;

-Meksika'nın başkenti Mexico City'de 9 Eylül günü, Gonzalo ile ilgili bir radyo programı yapılmış ve 13 Eylül günü ise geniş katımlı bir kitle gösterisi yapılmıştır.

-Almanya'nın Berlin, Hamburg ve Köln kentlerinde, Gonzalo ve Peru'daki siyasi tutsaklarla dayanışma gösterileri ve toplantıları yapılmıştır.

-Gonzalo ile dayanışma bakımından en yoğun ilgilenen Nepal halkı, başkent Katmandu'da büyük bir gösteri (100.000 kişi) yapmıştır. Ayrıca, Gonzalo'nun hayatını koruma kapsamında bir milyon imza toplamış olduklarını da hatırlatalım.

-Bangladeş'te, Kolombiya'da, Hollanda'da konuyla ilgili toplantılar yapılmıştır.

-Londra'da, San Francisco'da New York'da gösteriler yapılmış ve toplantılar düzenlenmiştir.

-İspanya'nın Barcelona ve Katalonya'sında dayanışma gösterileri ve sokak tiyatroları sergilenmiştir.

Türkiye'de ise;

-Demokratik Haklar Derneği bir etkinlik ve toplantı yaparak; PKP'nin mücadelesini anlatan ve Gonzalo'nun "kafesten" konuşmasını konu alan video gösterimi sunmuştur.

-İzmir'de Av. Şennur Akkaya tarafından bir basın açıklaması yapılmıştır.

-Adana'da ÇHD ve İHD üye ve temsilcilerinden oluşan bir grup,

ABD konsolosluğu önünde bir protesto konuşması yapmıştır.

-Elazığ'da Av. Süleyman Yeter bir grup avukatla birlikte bir mesaj yayınlamak, Amerika'daki Ulusal Avukatlar Birliği'nin (UNL) taleplerini desteklediklerini belirtmişlerdir.

Bu arada şunu belirtelim; 1993 yılı ortalarında Peru faşist diktatörlüğü ölüm cezasını gündemine almış ve parlamentoda onaylayarak devreye sokmak istiyordu. Bu nedenle, Gonzalo ve Peru'daki siyasi tutukluların haklarının korunması için insancıl ve hukuksal yollar öne çıkmıştı. Bundan dolayı, MPP bir açıklama yaparak; Peru devletinin zaten insanları katlettiğini 1986'da 300, 1992'de de 100'ü aşkın PKP'li tutsağın cezaevinde katliam yapılarak katledildiklerini de örnek vererek; "Hukuki kampanyalar önemlidir ancak esas değildir. Peru'ya gönderilen delegasyonlar da Halk Savaşı'nı desteklemelidir ve insancıl yollarla Peru hükümetini caydıracakları hayallerinden vazgeçmelidirler" çağrısını yapıyordu, Ağustos 1993'te.

Burada UNL'nin taleplerinin ne olduğunu aktarmada yarar vardır. UNL, Amerika'da 5000 üyeye sahip demokratik bir kuruluş olup, Eylül ayında yaptığı genel kurulunda Peru devletini kınayan kararlar almış ve Peru'daki hak ihlalleriyle ilgili bir dosya oluşturarak, Amerika Kıtası Devletler Örgütü (OAS) İnsan Hakları Komisyonu'na şikayette bulunmuştur. Birliğin, "Peru'daki siyasi tutukluları ve avukatlarını savunma ve ABD müdahalelerine karşı çıkma gerekliliği" başlıklı kararı şöyledir:

"Birlik;

1- Dr. Guzman'ın, Peru Komünist Partisi'nin sözde üye ve taraftarlarının ve Peru hükümetinin diğer muhaliflerinin takibat, mahkeme ve hükmünde Peru kanunlarının ihlal örneklerini mahkum eder.

2- Peru'daki tüm siyasi tutukluların tıbbi bakım, yasal dayanışma, avukat tutma, akraba ziyaretleri ve yeterli yemek ve yaşam şartlarına sahip olmasını talep eder.

3- Dr. Alfredo Crespo, Dr. Marta Hyatay, Dr. Cartegena ve siyasi tutsakların savunmasını üstlendikleri için hapis cezalarına çarptırılan diğer avukatların derhal bırakılmasını talep eder.

4- Fujimori rejiminin 1986 ve 1992'de olduğu gibi cezaevlerinde yeni bir siyasi tutuklu katliamına girişme doğrultusundaki her hareketine karşı çıkar.

5- Peru'da ölüm cezasının yürürlüğe girmesine karşı çıkar.

6- ABD'nin Fujimori rejimine askeri ve ekonomik desteğine karşı çıkar.

7- Yukarıda belirtilen tavırlarını Peru ve Amerika hükümetlerine resmen bildirecektir.

8- Peru'da siyasi tutukluların ve avukatlarının savunması hakkındaki bilgileri dağıtmaları ve ABD müdahalesine ve Fujimori rejimine desteğine karşı çıkmaları konusunda örgütümüz Ulusal Avukatlar Birliği'nin şubelerini teşvik eder.

Ulusal Avukatlar Birliği'nin oybirliğiyle kararıdır.”

Acil Enternasyonal Komite'nin içinde yer alan **Ragıp Zarakolu**'da, 29 Eylül günü 68'liler Vakfı'nda yaptığı basın açıklamasında, Peru'da Gonzalo ve tüm siyasi tutsaklara karşı girişilen hak ihlallerini engellemek amacıyla imza kampanyası başlattıklarını belirtmiştir.

İmza kampanyasını, PKP önderi Gonzalo'nun yakalanmasının 1. yıldönümü ve bu arada Peru'da ölüm cezasının rejimce kabul edilmesi nedenlerinden dolayı başlatıldığını belirterek; Peru'daki insan hakları ihlalleri ile 12-24 Eylül tarihleri arasında Acil Enternasyonal Komite kampanyaları çerçevesinde dünyada ve Türkiye'de yapılan eylemleri özetlemiştir.

Acil Enternasyonal Komite'nin, “Peru'da ölüm cezasına Hayır- PKP önderi Dr. Abimael Guzman ve diğer siyasi tutsaklara özgürlük-Savunma hakkına saygı” başlıklı imza metninde şu taleplere yer verilmiştir:

1- Peru'da adil olmayan yargılamalara son verilerek, bütün davalar normal mahkemelere devredilmeli,

2- PKP önderi **Dr. Guzman** ve diğer siyasi tutukluların can güvenliği teminatı verilmeli, yeni cezaevi katliamları engellenmeli,

3- Savunma hakkına saygı gösterilmelidir. Avukat **Dr. Crespo** ve diğer avukatlar derhal serbest bırakılmalıdır. .

4- Peru'daki siyasi tutukluların haklarının inkarı endişe verici boyutlardadır. Siyasal tutukluların tüm haklarının iadesi derhal sağlanmalıdır.”

Eylül 1993 başka gelişmelere de tanıklık ediyor. Vê Peru faşist rejimi daha sıkışarak teşhir oluyor. ABD'deki insan hakları örgütlerinden Amerikan Vals, yayınladığı raporda Guzman'ın avukatı Dr. Carreso'ya yapılmış olan komployu yazıyor. Peru gizli servisi (Dincote) de çalışan iki ajan Guzman'ı savunan Avukat Dr. Crespo hakkın-

da sahte ifade verdiklerini ve bu ifadeyi vermeleri için yüksek miktarda para ve Peru'yu terk etmeleri için olanak tanınması yolunda Peru rejimince teklif yapıldığını itiraf etmişlerdir. Sahte ifadeye göre Dr. Crespo'ya bir liste verilmiş ve Crespo tarafından örgüte verilecekmiş. Ajanlar yargılamalar sırasında kendilerine verilen söz yerine getirilmediğinden, itirafta bulunarak durumu kamuoyuna açıklamışlardır.

Yine Eylül ayında bir katliam da ortaya çıkmıştı. **Bir yıl önce kaybolan 9 üniversite öğrencisi ve bir profesörün faşist ordu tarafından öldürüldüğü bir general vasıtasıyla açığa çıktı.** Peru devleti, kayıplar için PKP tarafından kaçırılıp öldürüldüğünü defalarca açıklamıştı. Bir yıl önce kaybolan bu kişilerin faşist rejimce katledildiği Arjantin'e kaçan bir generalin açıklamalarıyla ortaya çıkmış oldu.

1994 başlarına kadar süren kampanya, resmen sonuçlanmadığı halde, işlevini, tamamladı, yavaş yavaş sönmeye doğru gitti. Bunda DEH komitesinin PKP içinde çıkan tasfiyeci ihanet çizgisine, barış palavralarına tutum almamasının, ikircikli tavırlar takınmasının tayin edici rolü olmuştur.

Bu kampanyanın Maoistler açısından tecrübe ve kazanımları şunlar olmuştur:

Birincisi; dünyanın dört bir yanından aydın, yazar, sanatçı, parlamenter ve sendika başkanı sıfatlarıyla, defalarca Peru'ya giden onlarca kampanya delegasyonlarının Gonzalo'nun yaşamına dokunulmaması yönünde emperyalizm ve faşist Peru devleti üzerinde oluşturdukları basıncın belli bir etkisi olmuştur. Peru devrimi ve PKP önderinin hayatını savunup korumada belirleyici tutum PKP ve Peru halkının olmakla birlikte, bu kampanya hem PKP ve Peru halkının önderlerini koruma kararlılığına güçlü bir moral etki yapmış, hem de emperyalizm ve faşist Peru devletinin Komünist bir önderi "terörist", "katil" gibi kendilerinin niteliği olan aşağılık sıfatları yapıştirarak onu yalnızlaştırma ve karalama amacına güçlü bir devrimci cevap oluşturmuştur.

İkincisi; Maoist güçlerin uluslararası kampanyada ilk kez yer almasının getirdiği tecrübe ve deneyim eksikliğine ve yeteri kadar organize olamamalarına rağmen, uluslararası komitenin beklediği ve amaçladığı iki şeyi gerçekleştirmiştir. İlki, kampanya kısa sürede

devrimci kamuoyuna maledilmiş, imzalar toplanmış ve gönderilmiş, İkincisi, hukuki açıdan problemsiz (pasaport alması önünde bir engeli bulunmayan) Maoist delege gönderememekle birlikte (Türkiye'den) gönderilen delegelerin seçiminde isabetli davranılmıştır. Bu seçimin doğru yapılmış olmasının yardımıyla Türkiye devrim tecrübelerinin Peru devrimi, PKP ve Gonzalo hakkında Türkiye devrimci kamuoyu pek çok konudaki bilgisizliğini aşmış, yönlendirilmiş bilginin etkisinin kırılmasında esas olarak başarı kazanılmıştır.

Giden delegenin dönüşte beraberinde getirdiği PKP'nin önemli ideolojik ve siyasal dökümanlarının yanısıra gözlemlerini basına akıtması, kendisiyle yapılan röportajlarda objektif davranmaya itina göstermesi, daha da önemlisi; "Yüzyılın Röportajı" olarak bilinen Gonzalo ile yapılan tek röportajın (EL DIÁRIO gazetesinin yapmış olduğu röportaj) türkçeye çevrilerek yayınlanması ve bazı PKP ile ilgili belgesel kasetler, bu kampanyanın, Gonzalo'nun hayatını korumayı başarmakla kalmayıp, Gonzalo ve onun önderlik ettiği Maoist Parti'nin dünyada olduğu gibi ülkemizde de birçok yönüyle tanınmasını, incelenmesini ve kavranmasını sağlamıştır.

Partizan dergisi kampanyayı PKP'nin kırdaki, şehirdeki ve zindandaki mücadele ve faaliyetlerini ve Gonzalo'nun kafes içindeki ünlü tarihi tavrını ve mesajlarını içeren üç ayrı kaseti titizlikle inceleyerek tek bir kaset biçiminde türkçeleştirip İstanbul Tabipler Odası'nda bir sinevizyon gösterimi ile sonuçlandırmıştır. Ayrıca Partizan dergisi bu kaseti çoğaltarak dağıtımını da sağlamış, kampanyanın siyasi-ideolojik başarısını perçinlemiştir. Bu kampanya vesilesi ile Türkiye Devrimci Hareketi'nin görüş ve incelemelerine sunulmuş olan ve "Belge" yayınlarından çıkan "Yüzyılın Röportajı" ve Partizan dergisinin derleyip türkçeleştirdiği "Peru Gerçeği ve Gonzalo" adlı video-kaset şimdi de alınıp incelenmesi gereken, iki temel klasik niteliğindedir. Kitap "Belge Yayınevi"nden, kaset ise Umut Yayıncılık'tan ya da Partizan dergisinden bulunabilir. Her Partizan okuru bunları almalı ve incelemelidir.

Üçüncüsü; Proletarya Partisi'nin kampanya boyunca göstermiş olduğu fedakarlık (Acil Enternasyonal Komitenin Konferans Hazırlık Toplantısında, Acil Enternasyonal Konferans'ın yapılmasında, konferans yerinin ayarlanması, hazırlanması ve masraflarının üstlenmesi, konferans delegelerinin yer sorununun çözümü ve üstlenmesi

vs) üstüne düşen tüm görevleri yerine getirme, yürüttüğü faaliyetler ve sembolik de olsa PKP'ye yaptığı maddi (10.000 Mark) yardım, birçok devrimcinin, Maoist partinin dikkatini çekmiş ve başta Nepal Komünist Partisi-Maoist olmak üzere daha sıcak ve güçlü ilişkilerin yakalanmasını beraberinde getirmiştir. Bu faaliyetler sırasında, 27-28 Şubat 1993'de yapılan Acil Enternasyonal Komite'nin konferansın açılış konuşmasını yapan ve Almanya delegesi olarak Acil Enternasyonal Komite'nin yürütmesine seçilen Maoist Prof. Dr. Jeans Scheri'in hastalanıp ölünceye kadarki süre boyunca Özgür Gelecek gazetesinin yazar kadrosuna girdiği ve yazılar yazdığını, Partizan okurları hatırlayacaktır.

Sonuç olarak, bu tecrübelerimizden doğru dersler çıkarmaya daha fazla önem verelim ve güçlü kampanyalar yürütebilmek için kendimizi daha çok katalım. Zira devrimci faaliyet bir yönüyle kampanyaların doğru ve zamanında yerine konmuş tek tek tuğlalarıyla örülür.

Uluslararası Bir Kampanya Örneği Olarak Nazım Hikmet'e Özgürlük Kampanyası

Uluslararası boyutta geniş bir yelpaze de yürütülen önemli bir etki yaratan ve Nazım Hikmet'in özgürlüğüne kavuşmasıyla sonuçlanan "Nazım Hikmet'e Özgürlük" kampanyasına girmeden önce, şairin kampanya anına kadar ki yaşam serüvenini kısaca ana hatlarıyla aktarmakta yarar görüyoruz.

1902 yılında doğan Nazım Hikmet, daha çocuk denilecek yaşta şiir yazmaya başlar. 1921 yılında birkaç arkadaşıyla birlikte Sovyetler Birliği'ne gider ve orada Doğu Halkları Üniversitesi'ne giderek Marksizm-Leninizm eğitimi alır. Aynı zamanda şiir yazmaya devam eder ve tiyatro çalışmaları yürütür, piyesler yazar. Zira O artık TKP üyesidir de.

1924 yılında ülkeye döner. Yapılan görevlendirme doğrultusunda İzmir'e gider ve orada, gizli yeraltı matbaası kurmak için çalışır. 4 Mart 1925'te çıkarılan Takrir-i Sükun Kanunu ile TKP'ye yönelik operasyonlar başlar. TKP'ye yönelik sürdürülen operasyonlar sonucu, İzmir'de barınma olanağı kısıtlanır ve Nazım İstanbul'a geçer. Tutuklamaların durmadan genişlemesi ve yaygınlaşması üzerine, Nazım tekrar Sovyetler Birliği'ne gider. 1925 tutuklamaları sonucu

açılan davalarda, Nazım gıyabında yargılanır ve 9 yıl hapis cezasına çarptırılır.

1927 yılında TKP'de önemli bir gelişme yaşanır. TKP önderlerinden Vedat Nedim Tör büyük bir ihanet içine girerek, parti belgeleriyle birlikte devlete teslim olur. Vedat Nedim'in verdiği bilgiler doğrultusunda açılan davada, Nazım Hikmet'e üç ay ceza verilir. Nazım 1928 yılında ülkeye dönme kararı alır. Yasal yoldan gelmek için defalarca Moskova'daki Türkiye büyükelçiliğine başvurur, Türkiye'ye giriş için izin almaya çalışır. Ancak izin alamaz ve Nazım da fazla beklemek istemez. 1928 yılı Temmuz'unda, ülkeye dönmek üzere sınırı illegal olarak geçerken İsmail Bilen'le birlikte Hopa'da yakalanır ve tutuklanır.

Aslında, Nazım'a verilen cezanın bir hükmü kalmamıştır. Çünkü hükümet kurtuluş bayramı vesilesiyle genel af ilan etmiştir. Ancak Nazım'ı uyduruk nedenlerle tutuklamaya çalışırlar. En önemli neden de yanında getirdiği şiiirlerinden biri olan "Heraklet Üzerine Düşünceler" adlı şiiiridir. Düşman, Heraklet kelimesinin isyana teşvik anlamı taşıdığı ve Yunanca bir kelime olduğu doğrultusunda görüş oluşturur ve Nazım'a idam maddesinden dava açılır. Rize'ye götürülür.

Nazım'ın yurda döndüğünü ve başına gelenleri öğrenen arkadaşları ve aydınlar, basını da kullanarak baskı uyguladılar, girişimlerde bulunurlar. Bu maddeden beraat eden Nazım, İstanbul'da üst bir mahkemeye sevk edilir ve İstanbul'a gönderilir. Nazım 1925 yılında kendisine verilen 9 yıl cezaya ve 1927'de verilen üç ay cezaya itiraz eder. Ankara'da görülen davada, 1925 yılında aldığı cezadan kurtulur ancak 1927'de aldığı ceza onanır. Bu sürece kadar Nazım zaten altı aydır cezaevinde yatıyor olduğundan dolayı serbest kalır.

1933 yılında Nazım hakkında üç ayrı dava açılır ve 1933 Mart'ında tutuklanır. Bursa'da açılan davada, gizli TKP'nin lideri olduğu gerekçesiyle idamla yargılanır. Bu davadan Nazım'a 5 yıl ceza verilir ve 1934 yılında tahliye olur. Nazım, Ocak 1938'de tekrar tutuklanır. Yine hiçbir delil yoktur. Bundan dolayı dönemin İçişleri Bakanı **Şükrü Kaya** şunu söyler: "Delil mi yok, gizli vesika filan mı bulunamadı, lafa bak, askeri mahkemeye sevk edilsin de görsün gününü." Ankara'da görülen davada Nazım'a 15 yıl ceza verilir. Bununla yetinmeyen faşizm; bir davada İstanbul'da açar ve aynı iddialarla, "Donanma davası" olarak bilinen davadan Nazım'a 20 yıl ceza da

burada verilir.

Nazım Hikmet'e büyük bir komplo kurulur. "Askerleri isyana teşvik etmekten" hakkında hiç tanımadığı insanlardan ifade alınır, hiç bir delil aranmadan askeri Mahkemenin de verdiği kararla Nazım'ın hesabını görmeye, gününü göstermeye çalışırlar. Baştan sona düzmece senaryolarla, tehdit ve işkenceyle aleyhine alınan ifadelerle, Nazım Askeri Mahkeme tarafından da mahkum edilir. Böylece Nazım'ın, toplam 28 yıl 4 ay 3 gün hapis cezası yatması gerekecektir. Zira İçişleri Bakanı, 10 yıl sonra şunu itiraf edecektir: "**Nazım'ı dışarda bırakamazdık. Halk yığınları üzerinde büyük bir tesiri vardı**"

Nazım yıllarca cezaevinden cezaevine dolaşarak hastalıklarla, zorluklarla dolu mahpus yılları yaşayacaktır. 1942'de Çankırı cezaevinden Bursa cezaevine gelecek ve 1950 yılında cezaevinden çıkana kadar burada yaşayacaktır. Ancak Nazım, faaliyetlerini aralıksız sürdürmektedir. Nazım'ın şiirleri 1946 yılından itibaren, çeşitli yollarla Bursa cezaevinden dışarı çıkar ve çeşitli dergilerde görünmeye başlar. Tabi ki başta ülke dışında Fransa'da yayınlanırlar ve fransızcadan çeviriyle Latin Amerika'da, ABD'de ve Sovyetler Birliği'nde... Çok az sayıda şiiri başka isimle ve kısaltılmış olarak Türkiye'de "Yığın" ve "Gün" de çıkar.

"Nazım Hikmet'in şiirleri bütün dünyada büyük yankılar doğurdu. 1949 senesinde -o sene milletlerarası barışseverler hareketi doğmaya başlamıştı-Paris'te Nazım Hikmet'i kurtarma komitesi kuruldu. Bu komite Nazım'ın serberst bırakılmasını isteyen beyannameler yayınladı ve dünya kamuoyunun yardımını istedi. Paul Eluard, Joliet Curie, Haldor Laxness, Jorge Amado, Pablo Neruda, Jean-Paul Sartre, Pablo Picasso, Joris İvens, Berthold Brecht'in yanısıra sayısız yazar, ressam, müzisyen, bilgin, XX. asrın dünya kültürünü temsil eden en güzide insanlar katıldı bu çağrıya. UNESCO, Milletlerarası Demokratik Gençler Federasyonu, Milletlerarası Demokratik Hukukçular Birliği... Birçok memleketin Dünya Barış Komiteleri, Polonya'dan Japonya'ya, İsveç'ten Şili'ye kadar bir çok Yazarlar Birliği Türk hükümet organlarına protesto mektupları yağdırıyordu." (Nazım'ın Çilesi, Radi Fiş, s. 419-420)

Böylece dünya çapında, Nazım Hikmet'i kurtarmak için "**Nazım Hikmet'e Özgürlük Kampanyası**" başlatıldı. Bu kampanya Türki-

ye'de üniversitelerde, liselerde, kolejlerde, çeşitli şehirlerde aydınlar ve işçiler arasında kurulan komiteler aracılığıyla yaygınlaşarak sürdürüldü. Protestolar, imzalar, telgraflar, mektuplar, yüzlerce adrese, şairin resminin yer aldığı kartlar, gönderilerek destek istendi, Nazım'ın serbest bırakılması talebi haykırıldı. Zira şairin serbest bırakılması demek, binlerce siyasi mahkumun da serbest bırakılması demekti.

Nazım Hikmet'i hapisten kurtarma amaçlı başlatılan kampanya, dünyada ve ülkede büyük bir yankı uyandırdı, geniş bir destek buldu. Yurtsever, devrimci, demokrat, ilerici insanlar ve aydınlar kampanyaya katıldılar, destek verdiler. Çeşitli baskılara ve boşa çıkarma çabalarına rağmen kampanya geniş yığınlarla yayıldı.

O dönem, Türk Barış Komitesi yayın organı olan "Barış" dergisi şunları yazar: "Memleketimiz tarihinde ilk defa, politik görüşlerine bakılmadan binlerce insan birleşmiştir, üniversite profesöründen öğrencisine, gazete yazarlarından müdüründen raportörüne kadar, sanat ve edebiyatın ünlü simaları, dimağ ve beden işçileri biraraya gelerek hepsi aynı karara vardı ve aynı talepte bulunuyor: Nazım Hikmet serbest bırakılmalıdır! Nazım Hikmet için açılan mücadele bugün barış ve özgürlük için açılan dünya savaşının bir kısmı oluyor." (aktaran Radi Fiş, age. s.420)

Bütün bunlar olup biterken, egemenlerin gündemi de son derece hareketlidir. Tek partili dönemde halkın CHP'ye olan öfkesi-tepkisi artmıştır. Bu durumu önceden farkedenden ABD emperyalizmi, tıpkı kendilerinde olduğu gibi ikinci bir partinin kurulmasını salık vermişler ve DP kurulmuştur. Yani bir tarafta cumhuriyetçiler, bir tarafta da demokratlar vardır. CHP'ye duyulan öfke ve tepki DP'de birikmekte ve DP güçlenmektedir. DP'ye ilk yıllarında ülkede kökten değişikliklerin yapılmasını isteyenler de dahil olmuştur. Böylece ABD emperyalizmide yerli işbirlikçileri, egemenler içindeki Amerikancı klik DP aracılığıyla nüfuzunu artırmaktadır. Muhalefetin (DP) taleplerinin arasında bütün siyasi mahkumlar için genel af önerisi vardır ve 1950 yılında genel seçimler yapılacaktır. CHP de seçimler öncesi yatırım araçlarından biri olarak genel affı öngörmektedir. Zira Mart 1950'de af tartışması meclisin gündemine girer. Böylesi bir süreçte Nazım Hikmet ismi egemenlerin hafızasında da yer edinir.

Bu dönemde, Bursa cezaevinde tutuklu bulunan Nazım Hikmet

ismini gazetesi “Vatan”da ananlardan biri de A. Emin Yalman olur. A. Emin Yalman gerici düşüncenin bayraktarlığını yapan, gazetesi “Vatan”da anti-komünizm ve ABD’ne bağlılığıyla övünüp duran biridir. Yalman, Nazım’ı Bursa cezaevinde ziyaret ettikten sonra bir makale yazar. Yalman’a göre; “Nazım hakikatten büyük bir şair, haksız yere mahkum olmuş ve serbest bırakılmalı”ymış! Çünkü “Bu mapusluk yılları zarfında fikirlerinden vazgeçmiş, tamamen değişmiş”! O, “bir komünistken milliyetçi olmuş, aynı zamanda çok hastaymış ve çok bedbahtmış”! Bu çok kurnazca düşünülmüş, belki daha adı konmamış Amerikan politikasıdır. Yalman, Nazım’ın derhal cevap veremeyeceğini düşünerek bu yolla şairi karalamak, şairle hem fikir olanları şaşırtmak, bölmek ve süren Nazım’ı kurtarma kampanyasının içeriğini boşaltarak hedefinden saptırmak istemektedir. Ancak bunu başaramaz. Nazım’ı sevenler, onu tanıyanlar, bu kampanyayı sürdürenler, bu karalamalardan etkilenmezler. Aksine Nazım adına bir gazete çıkarılır. “Nazım Hikmet” gazetesi...”Nazı Hikmet’e özgürlük” kampanyası giderek büyümektedir. Nazım mahpusta oluşunun 13. yılındadır ve adına gazete çıkarılan ilk şair olmuştur.

Dışarıda bu gelişmeler yaşanırken, Nazım Hikmet de açlık grevine yatma kararı alır. “Benim boş durmamam gerekir, benim de eyleme katkı yapmam, eylemi büyütmem gerekir” diye düşünür. Nazım, kendisinin serbest bırakılmasının binlerce siyasi mahkumun da bırakılması anlamına geleceğini bilmektedir. Böylece Nazım, silahsızların silahını kullanmak istiyordu. Nazım’ın AG’ne yatacağı haberi sansasyonel bir etki yaratır. AG kararı, TC’yi telaşa düşürür, Bursa cezaevi polisler tarafından iki kordonla sarılır. Onun arkadaşları tarafından zorla kaçırılacağından korkmaktadırlar. Zira Nazım, boşuna “bir silah da benden”, “memleketin vicdanına inanıyorum” dememiştir. İşte düşmanı korkutan da bu vicdandır.

Nazım Hikmet, bilincini silah olarak kullanarak bedenini mermi yerine namluya sürüp, silahını 8 Nisan 1950’de sıkarak açlık grevine başlar. Ancak Nazım zamanlamayı iyi yapamamıştır, kısa süre sonra seçimlerden dolayı meclis af tasarısını çıkarmadan tatile girer. Bu arada Ankara telgraf yağmuruna tutulur. Hükümet, Nazım’ın AG’ni bırakması için şairin akrabalarını sıkıştırır.

Dünyanın her tarafında Nazım Hikmet’in serbest bırakılması için,

Türk konsoloslukları önünde yoğun protesto gösterileri yapılır. Dünya basınında, durumu işleyen uzun haberler ve yorumlar çıkar, tebliğler yayınlanır.

ABD’de milli şarkıcıları **Paul Rabson**, Amerika halkına hitaben destek amaçlı bir bildirme yayınlar. Fransız aydınları ve yazarları sesini yükseltir. Latin Amerikalı şairler **Pablo Neruda** (Şili) ve **Nikolas Gilyen** (Küba) Fransız aydınlarının sesine ses katarlar. Bulgar yazarlar verdikleri demeçlerle, TC hükümet organlarını zalim olarak değerlendirek protesto seslerini yükseltirler.

“Halk mitinglerinde Fransız liman işçileri, hükümetlerinden, şairin kurtarılması için Türk hükümeti nezdinde teşebbüse geçmesi talebinde bulunuyorlardı. Amerikan yazarları **Meykel Hold**, **Ben Field**, **Howard Fast**, **William Peterson** ve başkaları o zamanki ABD müsteşarı Atcheson’a Türk şairinin kurtarılması için Amerika’nın nüfuzunu kullanmasını isteyen bir telgraf çektiler. Makronisos adasındaki korkunç Temerküz kampından İstanbul’a kadar, kampta mahpus yatan Yunan şairi **Ludemis**’in sesi geldi. Ludemis ve bütün arkadaşları, Yunanistan’ın bütün vatanseverleri namına Nazım Hikmet’in serbest bırakılmasını istiyorlardı. (Nazım’ın Çilesi, Radi Fiş. s. 453-454)

Keza Türkiye’de de bir yandan Ankara’da yakınları, İstanbul’da başta Vala Nureddin olmak üzere; akrabaları, arkadaşları ve aydınlar çeşitli müracatlarda bulunuyor, mektuplar gönderiyor, telgraflar çekiyorlardı. İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Kayseri gibi büyük illerde protesto gösterileri oluyor, okul ve fabrika duvarlarına afişler asılıyor; “Nazım Hikmet’e Özgürlük” çığlıkları yükseliyordu. Afişlerin yayılması ve asılması etkinliklerinden gözaltına alınanlar oluyor, mahkemeye veriliyorlar. Ancak bütün dünyanın protestosu karşısında, devlet çaresiz kalıyor.

Çeşitli kentlerde yapılan protesto gösterilerinin yanısıra, kapı kapı dolaşarak tanınmış aydınlardan imza toplanıyor. Bu faaliyette umulmadık kimseler imza verirken, yine umulmadık bazı kimseler de (Yahya Kemal gibi) şaşılacak düzeydeki korkularından dolayı imza vermemişlerdir.

Açlık grevinin 4. gününde şairler; **Oktay Rifat**, **Orhan Veli** ve **Melih Cevdet** Ankara’da üç günlük destek AG’ne yatar.

Nazım’ın annesi **Celile Hanım** ihtiyarlığına ve gözlerinin bozuk-

luğuna aldırmadan, Galata köprüsünü mesken tutarak imza toplar, Nazım'ın adına çıkan gazeteyi kitlelere dağıtır. "Nazım Hikmet'i Unutmayınız! Oğlum ölüyor! Onu kurtarınız!" dövizlerini taşıyor ve haykırıyor.

"Nazım'ın annesi Celile hanım, tek başına bir kampanya açmıştı. İyi görmeyen gözleri yüzünden bir elinde baston, düşmemek için önünü yoklayarak; öbür elinde oğlunun kurtarılması için bir pankart, imza topluyor. Kah köprü üzerinde trafiği durduruyor, kah hastane kapılarında arbeye yaratıyordu: Tevkif edilip götürülüyor: fakat onu fazla tutmak vicdanlı adamların elini yakıyordu. Çaresiz bırakıyorlardı, O ertesi gün faaliyetine yine başlıyordu." (Bu dünyadan Nazım geçti, Vala Nureddin, s.431)

Açlık grevinin 5. gününde yetkililer, mahkumların Bursa cezaevinde bir ayaklanma çıkarmalarından korkarak, Nazım'ı İstanbul'a götürerek, Cerrahpaşa Hastanesi'ne yatırılar. Nazım, meclis tatilde olduğundan dolayı, meclis açıldığında salı verilmediği takdirde yeniden açlık grevine başlamak anlayışıyla 18. günde açlık grevini bitirir.

Gerek ülkede ve gerekse de uluslararası alanda gelişen demokratik muhalefetin, protestonun ve devrimci hareketin etkisiyle TC. hükümeti genel seçimlerden sonra genel af çıkarır ve binlerce tutsakla birlikte Nazım Hikmet de Temmuz 1950'de serbest bırakılır.

Bütünlüklü olarak değerlendirdiğimizde, "Nazım Hikmet'e Özgürlük" kampanyası, uluslararası demokratik kamuoyunun ve ülkedeki devrimci demokratik muhalefetin etkin bir biçimde harekete geçirilmesiyle, tek hedef etrafında birleştirerek amacına ulaşmasıyla başarılı bir kampanya faaliyeti olmuştur.

Enternasyonal Proletaryanın Kampanya Deneyimlerinin Bir Örneği Olarak Komünist Cumartesiler

Genel boyutlarıyla kampanya faaliyetlerini değerlendirirken, esas alınması gereken kriterlerimiz; onun ideolojik, siyasi ve örgütsel çerçevesidir. Bu faaliyetin hangi bilinçle ve nasıl ele alındığı, hangi amaçla hizmet edeceği, ne tür hedeflere varılmak istendiği ve nasıl yapıldığı vb. gibi noktalar, bizim açımızdan temel alınması gereken hareket noktalarıdır. Buradan içinde bulunduğumuz süreç ve bu süreçte

kampanyaların KP açısından önemi, kitlelerle geliştirilen ilişkisinin boyutu, sürdürülen savaşın kapsamı ve öneminin kavranarak faaliyetlerin sürdürülüp/sürdürülememesi meselesi mihenk noktasını oluşturmaktadır.

Bu bilinçten hareketle, sınıf bilinçli proleterler olarak sadece kendi geçmiş tecrübe ve deneyimlerimizle değil, aynı zamanda enternasyonal proletaryanın gerek geçmişteki ve gerekse günümüzdeki tecrübe ve deneyimlerinden de dersler çıkararak sınıf mücadelesinin hizmetine sunmak önemlidir. Bu anlayışımızın ışığında, Sovyetler Birliği'nde 1919-1920 yıllarında yürütülmüş olan ve ülkenin ekonomik kalkınmasında önemli rol oynayan, iç savaşın zaferle sonlandırılmasına büyük bir katkı sunan ve aynı zamanda devrimci kolektif çalışmanın, yüksek derecede verimliliğinin sağlanmasının güzel örneklerinden biri olan **“Komünist Cumartesi”**nin incelenmesinin gerekliliğine inandık. Bu kampanya, komünist üretkenliğin, fedakarlığın ve yaratıcılığın güzel örneklerindedir.

1. Emperyalist Paylaşım Savaşı, Rusya kesitinde Lenin önderliğindeki RKP (Rusya Komünist Partisi) tarafından devrimci iç savaşa çevrilmiş ve burjuva iktidar aygıtı parçalanarak yerine proletaryanın devrimci iktidarı geçirilmiştir. Muzaffer 1917 Ekim devrimiyle, yeni bir toplumun (komünist toplum) alt basamağı olan genç, yeni, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni doğurmuştur. Bu yeni bir toplum biçiminin, komünizme varma hedefli sosyalist toplumun doğuşu ve pratikteki karşılığıydı. Ancak bu tarihsel koşulda burjuvazinin kendi çıkarları doğrultusunda halkı peş peşe savaştan savaşa koşturması sonucu halk, savaş mağduru, yoksul ve derbeder olmuş bir durumdadır. Azgın sömürü ve vahşet altında halkın kanı emilmiş, bitkin düşürülmüş ve aç. Ülkeye dizboyu sefalet, yoksulluk ve açlık hakim. Komünistler en başta, üretkenliği artırarak planlı bir ekonomiyle bu sefaleti ortadan kaldırma göreviyle karşı karşıyaydılar. Ancak sorun sadece bu değildi. Bunun yanında genç Sovyetler bir yandan emperyalizmin kuşatması altında iken, öte yandan emperyalizmin yönlendirmesi altındaki komünizm düşmanı, emperyalizmin uşaklarına karşı da iç savaş içindeydiler. İşte bu koşullar altında sosyalist inşanın gerçekleştirilmesi, yeni insanın yaratılması açısından önemli bir mihenk taşı

olan bu kampanya faaliyetinin nasıl yürütüldüğünü, KP'nin ve Lenin'in nasıl bir politika izlediğini Parti üyelerinin, sempatizanların ve kitlelerin bu koşullarda nasıl çalıştıklarının somut bir örneği olan **"Komünist Cumartesiler"**ini yazı dizimizin bu kesitinde ele alacağız.

Yukarıda değindiğimiz gibi: 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın bittiği ancak sonuçlarının çeşitli boyutlarıyla sürdüğü; genç sovyetlerin emperyalistlerce kuşatıldığı; emperyalistlerin uşağı Kolçak, Denikin vb. generallerin burjuva iktidarı/Çarlığı geri getirme hayaliyle komünizme karşı savaştığı iç savaşın sürdüğü koşullarda, başlatılan bir kampanyadır: **"Komünist Cumartesiler"**

Fitili ateşleyen RKP Merkez Komitesi'nin "devrimci çalışma biçimi" konusunda yayınladığı mektup olmuştur. Bu mektup, komünistlere ve komünist örgütlere büyük bir güç katmış ve yol göstermiştir. 7 Mayıs 1919'da Moskova-Kazan demiryolunda görevli olan, çalışan komünistler ve sempatizanlar yaptıkları bir toplantı ile "Kolçak'ı yenmek için acele yardım göndermek gerektiği, lafı bırakıp işe koyulma zamanı geldiği" doğrultusunda karar almışlardır. Bu karar şöyledir: "İçteki ve dıştaki durumun güçlüğü karşısında, sınıf düşmanlarının üstesinden gelmek için, komünist ve sempatizanlar yeni bir gayret göstermek dinlenme zamanlarından bir saat feda edip iş saatlerini artırmak, yani günlük çalışma saatini bir iş saati uzatmak, derhal gerçek bir değer elde edebilmek için bütün bu saatleri birleştirip cumartesi günleri 6 saatlik bir çalışma yapmak zorundadırlar. Komünistlerin devrimin zafere ulaşması için ne sağlıklarını, ne de hayatlarını esirgeyecekleri gözönüne alınarak bu çalışmanın ücretsiz olması kararlaştırılmıştır. Kolçak tamamıyla yenilinceye kadar **Komünist Cumartesiler** tüm Moskova-Kazan yöresinde uygulanacaktır." (Lenin, Proletaryaya Kültürü, S.27)

Böylece Moskova-Kazan bölgesinin komünist ve sempatizanlarının 7 Mayıs 1919'da aldığı bu karar doğrultusunda, ilk Komünist Cumartesi 10 Mayıs 1919'da komünistlerin ve sempatizanların işe gitmeleriyle başlamış oldu. Daha sonraki cumartesilere sıradan işçiler de akın akın katıldılar. Keza 17 Mayıs'ta Aleksanrovskaya demiryolunda, 31 Mayıs'ta Tever demiryolunda, sonrası Viazma, elektrik santral-

leri ve ülkenin çeşitli bölgelerine “Komünist Cumartesiler” yayıldı. “Komünist Cumartesiler” başta Parti üyeleri ve sempatizanlar olmak üzere, onların önderliğinde partisiz işçilerin de yoğun biçimde katılımıyla yürütülen bir kampanyadır. O dönemde, esasta demiryolları yapımı çok yaygın olduğundan, üretimin esas alanını buralar oluşturuyordu. Demiryolu yapımı, lokomotif ve vagonların yapımı ve onarımı büyük bir önem arz ediyordu. Zira demiryolları, sürmekte olan iç savaşta sevkiyat yapmak ve destek vermek için önemli bir rol oynuyordu. Bunun için işe daha verimli ve hızlı, yoğun bir çalışmaya, daha hızlı bir inşa ve onarıma ihtiyaç vardı. Bunun için günlük çalışmada gerekli dinlenme süresinden bir saat tasarruf yaparak bunların birleştirilerek cumartesi günleri 6 saat çalışma faaliyeti örgütlenmiştir. Bu çalışmayı, işçiler gönüllü ve ücretsiz yapmışlardır.

Çalışma bölgelerindeki partililerin ve parti sempatizanlarının önderliğinde ve yürütücülüğünde gerçekleştirilen bu çalışma, hemen farkını göstermiş, diğer günlerdeki çalışmaya göre; daha verimli, coşkulu ve canlı geçmiştir. Diğer günlerdeki üretimden daha fazla üretim yapılmış, işçiler daha yoğun çalışmışlardır. Normal günlere kıyasla, %270-300-400’e varan düzeyde verimde artış ortaya çıkmıştır. Bu coşkulu, kolektif ve canlı çalışmanın ortaya çıkardığı, normal çalışma günlerine göreki verim işçilerin kendilerini utandırmış ve bu verimin normal çalışma günlerine yansıtılmasını da beraberinde getirmiştir. İlk haftalarda, bu çalışmalarda esas olarak partililer ve parti sempatizanları yer alırken; kolektif birlik, coşku ve muazzam başarılar partisiz işçilerin beğenisi ve coşkusunu da kazanarak, onların katılmasını da beraberinde getirmiştir.

Burada üzerinde durulması gereken önemli bir nokta; parti üyelerinin ve sempatizanlarının kitlelere önderlik etmeleri, onları harekete geçirmeleri, onlara bu çalışmanın heyecanını ve zevkini sevdirmedeki başarılarıdır. İşçiler cumartesi günleri gönüllü olarak ve ücretsiz 6 saat karınca gibi çalışıyorlar ve çalışma içinde herbir görevi başardıklarında da türkülerle ve marşlarla coşkuluyorlar. Çalışma bitiminde yorgun ve bitkin düştikleri halde, gözlerinde neşe ışıkları parlıyor ve günün başarısı hep birlikte enternasyonal marşı okunarak tamamlanıyor.

Lenin, 28 Haziran 1919'da bazı komünist işçilerin Pravda'da çıkan yazılarını da alarak "Büyük İnisiyatif" başlıklı bir değerlendirme yazısı yazdı ve broşür olarak bastırttı. (Bkz. Proletarya Kültürü, Sf. 24-58). Basının bu büyük inisiyatife yeterli ilgiyi göstermemesini de eleştirerek, "Komünist Cumartesi"nin üzerinde çok düşünülmeli, bu büyük inisiyatiften değerli dersler alınmalıdır... "Komünist Cumartesi"ni bütün yollara başvurarak desteklemek birinci görevimiz, başlıca görevimizdir" dedi.

Lenin "Büyük İnisiyatif (Geri Hizmetteki İşçilerin Kahramanlığı ve "Komünist Cumartesi" üzerine) başlığını taşıyan broşüründe: "Kolçak ve Denikin çetelerine, büyük toprak sahipleri ve kapitalist alaylarına karşı savaşıyan işçi ve köylüler de sosyalist devrimin kazandırdıklarını savunmada çoğu kez cesaret ve dayanıklılık mucizeleri gösterdiler... Geri hizmetteki işçilerin kahramanlığı da dikkate değer, bu bakımdan, işçilerin kendi inisiyatifiyle kurdukları, kendi örgütleri olan Komünist Cumartesi gerçekten çok büyük önem taşıyor" diyor. (age, s.24) Devamında şu tesbiti yapıyor: "Çünkü bu, bizim hergünkü hayatımızın tek düzeliğine, gevşekliğimize, küçük burjuva bencilliğimize, lanet olası kapitalizmin işçi ve köylüye miras bıraktığı alışkanlıklara karşı kazanılmış bir zaferdir. Bu zafer sağlaştığında, o zaman ve ancak o zaman, geriye, kapitalizme dönüş olanaksızlaşacak, komünizm gerçekten yenilmez olacaktır" (age, s.25)

Devrimci mücadelede, sadece devrimi gerçekleştirmekle sorunlar halledilmeyecektir. Daha zor, daha çetin görevler komünistleri beklemektedir. Bundandır ki devrimi yaşatmak, büyütme ve sürdürme, devrimi gerçekleştirmekten daha zordur. Devrimin ertesinde burjuvazinin direncini kırmak, sömürücüleri bastırma, sınıf düşmanlarını saldırılarını/komplolarını boşa çıkarma komünistlerin en önemli ve temel görevlerindedir. Ancak bu görev kadar büyük başka bir görev de vardır komünistlerin. O da komünizme varılması için, yeni toplumda yeni ekonomik ilişkilerin yaratılması, bunun üzerinde yeni insanın yaratılması, insanın insanla olan tüm ilişkilerinin ortadan kaldırılmasıdır. Proletarya Diktatörlüğü, sömürücüleri üzerinde sadece diktatörlük uygulamak değildir. Aynı zamanda onu vareden ekonomik temellerin de ortadan kaldırılmasıdır. Bu yeni tipteki ekonomik teme-

lin canlılığının ve başarısının güvencesi, proletaryanın daha yüksek tipte bir toplumsal iş örgütlemesi getirmesi ve gerçekleştirmesidir. Yani kolektivistdir, toplumun çıkarlarıdır. Daha önceki tüm toplumsal devrimlerde, bir sömürücü sınıfın yerine başka bir sömürücü sınıf geçmiştir. 1917 Ekim Devrimi'yle gerçeklik kazanan sosyalist devrimde ise sömürülenler iktidara gelmiştir ve iktidara gelişleri sömürmek için değil, tüm sömürücü sınıfları ortadan kaldırarak, sömürsüz-sınıfsız bir topluma varmak içindir. Ki proleter devrimleri, kendinden önceki tüm toplumsal devrimlerden ayıran en temel fark da budur.

Bu yeni tipteki toplumsal iş örgütlülüğünün disiplini/de temelde farklıdır. Buradan hareketle "Komünist Cumartesiler" in sosyalizm ve komünizmin toplumsal iş örgütlülüğünün yaratılması açısından, önemli tarihsel bir role sahip olduğunu söyleyebiliriz. Lenin, şöyle diyor: "Komünist Cumartesi!lerin tarihsel önemi büyüktür. Çünkü, işçilerin üretkenliğini artırmak, yeni bir çalışma disiplini benimsemek, ekonomide ve hayatta sosyalist koşullar yaratmak için gösterdikleri bilinçli inisiyatifi kullanmaktadırlar." (age, s.44)

Lenin broşüründe "Komünist Cumartesiler"le alay eden, küçümseyen, eleştiren Menşeviklere, sosyalist devrimcilere de yanıt vererek; "Daha az şatafatlı laf, daha çok basit gündelik çalışma" diyor ve eleştiriyordu. Lenin: "Politika üzerine daha az gevezelik, komünizmin kuruluşunu en basit, fakat canlı, hayattan çıkan ve hayat tarafından doğrulanan olaylarına daha çok dikkat! Bu sloganı, biz yazarlar, ajitatorler, propagandacılar, örgütleyiciler, hepimiz bıkmadan tekrarlamalıyız" diyor. (age, s.37)

Lenin, "Komünist Cumartesiler" in Parti'nin düzeltilmesi ve temizlenmesinde de kullanılması gereken bir inisiyatif olarak görüyor ve bunun yapılmasını istiyordu: "Komünist Cumartesiler" in büyük inisiyatifi, başka bir alanda, parti'nin temizlenmesinde de kullanılmalıdır. Devrimin hemen sonrasında, küçük burjuva düşünce yapısına sahip, "namuslu" insanlar özellikle korku duyar, burjuva aydınları (tabi, Menşevikler ve sosyalist devrimciler de dahil) herşeyi sabote eder, burjuvazinin önünde yerlere kapanırken, maceracıların ve daha da zararlı başka unsurların yönetici partiye sızması kaçınılmazdır. Hiçbir devrim bunu önleyememiştir ve önleyemeyecektir. Önemli olan, ileri-

ci, sağlıklı ve güçlü bir sınıfa dayanan yönetici partinin saflarını temizlemeyi bilmesidir.

Bu konuda, çoktan işe başladık. Bıkmadan, zayıflık göstermeden devam etmek gerekli. ... Tasarıya "Komünist Cumartesiler" inisiyatifi de koyarak temizliğe devam etmek gerekli..." (age, s.55)

Lenin bununla, özellikle devrim sonrası partiye alınanların, komünist olup/olmadıklarının, yetenekli olup/olmadıklarının görülmesini istiyordu. Dolayısıyla devrim sonrası partiye alınmış olanların ve yeni alınacakların "devrimci biçimde çalışmaya" dayalı altı aylık bir çıraklık, stajdan geçirilerek partiye kabul edilmelerini istiyordu.

"Komünist Cumartesiler" in bir başka özelliği ise, çalışan işçilerin iyi koşullara sahip olmamaları yoksul oluşlarıydı. Bazıları yetenekli, tecrübe ve deneyim sahibi iken, çoğunluk; deneyimsiz, tecrübesiz ve kalifiye olmayan işçilerden oluşmasıydı. Ancak gösterdikleri başarı, sergiledikleri kolektif çalışma, yaşadıkları coşku sayesinde kendilerine güveni getirmiştir. Bu gücüne güvenme, kendisini ve örgütünü tanıma ve ona güvenmeyi, geleceğe olan inancı pekiştirmiştir. Yeni toplumsal iş örgütlülüğünün yaratılmasında, verimliliğin artırılmasında "Komünist Cumartesiler" önemli bir kilometre taşı olmuştur.

Arnavutluk Komünist Partisi- AKP Tarafından Yürütülen Kampanyalar

Balkanlar'da küçük bir ülke olan Arnavutluk, 500 yıl Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliği altında yaşamak zorunda kaldı ve 1912 Balkan Savaşı'ndan sonra bağımsızlığını elde etti.

Arnavutluk halkının devrimci uyanışı, aydınlanma 1920'li yıllara dayanır. Bu devrimci uyanışta, 1917 Ekim devriminin büyük bir payı olmuştur. Ancak bu dönemdeki uyanış Arnavutluk proletaryası ve emekçi halkının demokratik kurumlarından olan sendikaları ve iktidar aygıtı olan Proletarya Partisi'ni kurma bilincinden henüz yoksundur. Sadece 1920-1923 tarihleri arasında işçiler ve zanaatkarlar tarafından dayanışma göreviyle ve son derece istikrarsız bazı dernekler kurulmuştur.

Bu son derece sınırlı aydınlanmaya rağmen, toprak ağalarının zul-

müne ve ağır vergilere karşı, 1924 yılı Haziran'ında köylülerin bir silahlı başkaldırısı yaşanır ve hareket büyür. Toprak mücadelesi temelinde köylülerin silahlı başkaldırısı demokratik bir harekete dönüşür ve burjuva-demokratik bir hükümetin kurulmasına vesile olur. Ancak bu hükümet uzun yaşayamaz. Emperyalizmin ve gerici sınıfların desteğinde gerici Ahmet Zogo tarafından Aralık 1924'de yıkılır.

Sonraki yıllarda da köylüler birçok bölgede, kendilerini topraklarından eden toprak ağalarının zulmüne ve ağır vergilere karşı direnirler, çatışmalar yaşanır. Yanısıra yerli ve yabancı şirketler tarafından insafsızca sömürülen işçiler de önemli roller üstlenmeye başlarlar. Kimi şirketlerde ekonomik temelde ve iş saatlerinin kısaltılması yönünde de olsa bazı direnişler ve protestolar olur. Bazı işçi örgütleri, işçi birlikleri gibi dernekler kurulur. Bu gelişmelerin sonucunda ilk devrimci hücre, 1928 yılında Korça'da kurulur. Bu hücreden hemen sonra Korça'da başka devrimci hücreler de kurulur ve Haziran 1928'de yapılan bir toplantı ile bu hücrelerin toplamından; Korca Komünist Grubu oluşur. Ağustos 1928'de Arnavutluk dışında yaşayan Arnavutlar da merkezi Moskova'da olan Arnavutluk Komünist Grubu'nu kurmuşlardır. Bu grubun lideri olan ve aynı zamanda Komintern ile de ilişki içinde olan Ali Kelmendi 1930'da Arnavutluk'a döndüğünde Korca Komünist Grubu ile ilişkiye geçtiği gibi; Vlora, Kruya ve Elbasan gibi yerlerde yeni komünist hücreler kurmuş ve bazı derneklerin kurulmasına ön ayak olmuştur.

1934-'35 yıllarında İşkodra, Fier, Cirokastra gibi yerlerde başka komünist gruplar da kurulmuştur. Ancak, tüm bu gruplar birbirinden kopuk olarak kendiliğinden kurulan ve çalışan, buldukları kentle sınırlı, parti anlayışından uzak, küçük devrimci gruplardır.

İtalya'nın Arnavutluk üzerindeki baskısı, Arnavutluk işbirlikçi egemenlerinin uşaklık siyaseti sonucu, 1936 yılında Arnavutluk İtalya'ya daha bağımlı hale gelmiş ve 1939 yılında faşist İtalya'nın Arnavutluk'u işgal etmesi ile Arnavutluk İtalya'nın bir kenti haline dönüştürülmüştür. Bu durum ülkede genel olarak, anti-emperyalist bilinci yükselttiği gibi; bu devrimci grupların birbirleriyle temasa geçmelerinin, birlik çabalarına girmelerinin de vesilesi olmuştur. Bu sürede en büyük gruplardan ikisi olan Korca ve İşkodra grubu bir birlik deneyi

yaşamışlarsa da kısa sürmüştür. Ancak bu çabalar devam etmiş ve tüm devrimci grupların temsilcilerinin katılımı ile 8-14 Kasım 1941'de Tiran'da yapılan gizli bir toplantıyla AKP kurulmuştur. Arnavutluk tarihinde bu toplantı Komünist Parti'nin kuruluş kongresi olarak kabul edilmiştir.

Bu toplantıda, "Grupların önde gelen eski önderlerinden (başkan ve başkan yardımcıları) hiçbirinin yönetime seçilmemesi şartı" kabul edilerek, partiyi yönetecek yedi kişilik Geçici Merkez Komitesi seçilmiş; partinin ideolojik ve örgütsel temelleri belirlenmiş, Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda izlenecek çizginin temelleri ortaya konulmuştur.

"Parti, tarihi görevlerini gerçekleştirmek için çok büyük güçlük ve engellerin üstesinden gelmek zorundaydı.

Partinin, kendisini meydana getiren komünist gruplardan devraldığı kitle bağları çok zayıftı". (Arnavutluk Emek Partisi Tarihi, C.1, Sf.99)

Arnavutluk, İtalyan işgalcilerin ve yerli işbirlikçilerin faşist diktatörlüğü altında inim inim inlemekte, ülkede vahşi bir terör hüküm sürmektedir. Yeni kurulmuş bir parti olarak AKP'nin siyasi önderlik konusunda yeterli tecrübesi olmadığı gibi, teorik ve maddi hazırlıklardan da yoksundur. Ancak AKP, bu yetmezliklerin, önündeki engel ve güçlüklerin farkında olarak Ulusal Kurtuluş Savaşı'na girer.

"Parti, önce kadroları hazırlama, silah ve para bulma ve deneyim kazanma, teorik olarak kendini sağlamlaştırma ve ancak ondan sonra çalışmaya ve savaşa başlama hatasını işlemedi. Bütün bunlar mücadele sürecinde, ülkede yaratılmış olan devrimci duruma, halkın yüce yurtseverliğine, Arnavutluk komünistlerinin Marksizm-Leninizm'e ve genel olarak komünizm davasına olan bağlılıklarına dayanarak sağlanmalıydı." (age. Sf.100)

Yeni kurulmuş olan AKP'nin önündeki en acil görevler; partiyi örgütlemek ve kitlelerle bağ kurmaktı. Bu doğrultuda birleşilen devrimci grupların kadroları gözden geçirilerek tarama yapıldıktan sonra, alta doğru illegal temelde komiteler oluşturulmuştur. Parti bu şekilde örgütlenirken, parti önderliğinde "Komünist Gençlik Örgütü" de örgütlenmiştir.

AKP, örgütsel-ideolojik temelleri atmak ve sağlamlaştırmak için

yaptığı bu çalışmaların yanısıra; kitlelerle bağ kurmak, onları seferber etmek, partinin siyasi çizgisinin doğruluğuna onları ikna etmek için de yoğun bir çalışmaya girmiştir. Zira, halkı mücadele içinde birleştirme ve seferber etme sorununu çözmek için bu öncelikli görevleriydi. Bundan dolayı, Arnavutluk halkının kurtuluşunun birer neferi olması için; “Faşist istilacılara karşı ulusal kurtuluş savaşında birleşelim!” sloganı temelli çağrılar yayınladı. Geniş ve kapsamlı bir ajitasyon/propaganda çalışması yürüttüler. Kitlelerin bulunduğu, biraraya geldiği her yere girdiler. Kitlelerle bağ kurmak için her yolu ve yöntemi denediler. Bunun için somut gerçeklik, yaşanan ve yaşanılanlar üzerinde siyaset ürettiler. “Kitleler, ancak sözler olaylar tarafından doğrulanırsa ve kendi talep, çıkar ve özlemlerine doğrudan doğruya somut eylemlerle cevap verilirse, partinin kendilerine söylediklerini kavrayabilir ve özümleyebilirler” (age. s-104).

Bu anlayışa bağlı olarak; partiyi güçlendirmek için kitleleri birleştirmenin en büyük araçları olan pratiği de devreye soktular. Anti-faşist gösteriler, grevler organize ettiler. Sabotaj ve silahlı eylemlere giriştiler. Yanısıra gerilla savaşını başlattılar. Bundaki temel amaç; başta düşmana kayıp verdirmekten daha çok ulusal kurtuluş hareketine siyasi üstünlük kazandırarak, kitlelerin bilincini yükseltmekti. İşte bu faaliyetlerin zemini üzerinde AKP ilk kampanyasını açarak yürüttü. Bu başarılı faaliyetler maddi yardım kampanyasıyla birleştirilmek istendi. Bu kampanyayla kitleleri partiye yakınlaştırma, örgütlenme, bilinçlendirme, miktar az olsa bile partiyi maddi olarak güçlendirme hedeflendi. Bununla işin sahiplenme yönü ve partinin ideolojik, siyasi ve örgütsel hattının kitleler tarafından ne kadar kabullenildiği tespit edilecekti. Bu anlayıştan hareketle Ocak 1942’de Bağış Kampanyası açıldı.

“Maddi yardım toplama işi, kitle çalışmasının bir parçası olarak ele alındı. Mali ve maddi güçlüklerin üstesinden gelinmesinde, halktan başka hiç kimse yardımcı olamazdı. İşçiler, zanaatkarlar, köylüler, küçük ya da orta tüccarlar, öğretmenler ya da herhangi bir yurtsever tarafından -ne kadar az olursa olsun- partiye yapılan para ya da malzeme yardımları, aynı zamanda parti’nin çizgisinin onaylandığını gösteriyordu ve parti ile kitleleri birleştiren bir köprü görevi görüyor-

du. Parti örgütlerinin, Parti ve Ulusal Kurtuluş Savaşı için açtığı yardım kampanyaları halk arasında geniş ölçüde siyasi bilinçlendirme çalışmaları yapılmasına hizmet etti.” (age. s-107)

Bağış kampanyası bir kitle faaliyeti olarak ele alınarak, ne kadar maddi sonucun elde edileceğinden daha çok; ne kadar kitleye ulaşılarak seferber edildiği, kitlelerin partiyi ne kadar sahiplendiği ve maddi güçlülere dayanmak gerektiği bilinciyle hareket edilmiştir. Keza devrimin dayanacağı kaynağın kitleler olduğu anlayışına bağlı olarak devrimden menfaati olan kesimler hedef kitle alınarak onlara dayanılmıştır.

Arnavutluk halkı, Komünist Parti önderliğinde dört yıl boyunca kahramanca savaştı. Önce İtalya işgalcilerine ve işbirlikçilerine karşı savaşıırken, sonra nazilerin işgaline ve her türden işbirlikçilerine, hainlere karşı kahramanca bir mücadele yürüttü. Kurtardığı her parçada Demokratik Halk İktidarı'nu kurdu ve ülkenin ezici çoğunluğunu kurtardığında da Demokratik Arnavutluk Hükümeti'ni kurdu. Nazi istilacılarını Arnavutluk topraklarından temizlemek için yapılan son hareketle, Arnavutluk Ulusal Kurtuluş Ordusu (AUKO), 29 Kasım'da son şehri de alarak, bütün Arnavutluk kurtarıldı. **29 Kasım 1944**, Arnavutluk'un tamamen kurtarıldığı ve devrimin zafere ulaştırıldığı gündür. Böylece, bütün ülkede Demokratik Halk İktidarı kurulmuş oldu.

Arnavutluk'ta Ulusal Kurtuluş Savaşı sürecinde kurulan Demokratik Halk İktidarı, kendisini sağlamlaştırmak ve proletarya diktatörlüğünün işlevini yerine getirmek zorundaydı. Dolayısıyla esas sorun, halk iktidarının korunması ve sağlamlaştırılması sorunuydu. Zira, ülkenin yeniden inşası ve sosyalizmin kurulması için yeni bir savaşımın verilmesi gerekiyordu.

“Savaşın yaralarının hızla sarılabilmesi ve geçmişten miras kalan gericiliğin giderilebilmesi, emekçi kitlelerin sömürü ve sefaletten kurtulabilmesi, halk ekonomisinin ve kültürünün etkin gelişimi ancak bu yolla mümkün olabilirdi.” (age. C.2, Sf.11)

AKP, ülkenin yeniden inşası ve ekonomik, kültürel gelişimi sorununu bütün halkın sorunu haline getirdi ve böylesi bir planlamayla yön verdi. “İşçiler, köylüler, aydınlar ve kadınlar her yerde gönüllü çalışma için takımlar, müfrezeler, taburlar ve tugaylar kurdular...”

Teknik araçlardan ve kadrolardan tamamen yoksun olan ve son derece güç şartlar altında bulunan halkımız, her şeyden önce yıkılan köprülerin ve bozulan karayollarının yeniden yapımı ve haberleşme hatlarının hızla yeniden kurulması için canla-başla çalıştı” (age. C.2, Sf.26). Keza işçilerin çabalarıyla bazı fabrikalar, madenler ve enerji santralleri de çalışır hale getirildi. Parti'nin önderliği ve devletin yardımıyla köylüler toprakları işlemeye, yakılıp yıkılan evlerini inşa etmeye seferber edilmiştir. Eğitim ve kültür kurumları işletilmeye başlanarak, önemli kampanyalardan biri olan, cehaletin yok edilmesi için yaygın bir okuma-yazma kampanyası başlatılmıştır. Gerek eski öğretmenler ve gerekse özel kurslarla yetiştirilen binlerce yeni öğretmen, bu kampanyada gönüllü olarak yer almıştır.

Yeniden İnşa çalışmasında, en ciddi durumların başında teknik kadro yetersizliği geldiğinden; bu eksikliğin giderilmesi amacıyla, teknisyen ve işçiler için yetiştirme ve geliştirme kursları açılmıştır.

“Yeniden inşa çalışmalarının en ağır yükünü gençlik üstlendi. Gönüllü çalışma tugaylarına ilk katılanlar, şehir ve köylerdeki genç kadın ve erkekler oldu. Yolların yeniden yapımında, havaya uçurulmuş köprülerin ve yakılıp yıkılmış evlerin yeniden inşasında, eğitim ve kültür ışığını yayma kampanyasında, gençler hep en öndeydiler. (age. C.2, Sf.27)

Eğitim ve kültür ışığını yayma kampanyasıyla, kitleler hem ülkenin yeniden inşasına seferber edilmiş, hem de cehaletin yenilmesi hedeflenerek, okuma-yazma seferberliği yürütülmüştür.

AKP tarihinde yine bu yıllarda (1945) yürütülen bir başka kampanya da; **vurgunculuğa ve karaborsacılığa karşı yürütülen kampanyadır**. Savaş vurgunculuğu yaparak büyük miktarda sermaye biriktirmiş olan kapitalistlere karşı, Ocak 1945'de “Savaş Kazançlarını Olağanüstü Vergilendirme Kanunu” çıkarılmıştır. Bu kanunla bu vurgunların önemli bir kısmına devletçe el konularak, ülkenin yeniden inşası ve halkın ihtiyaçları doğrultusunda kullanılması öngörülmüştür. Aynı zamanda, ileri bir vergi sistemi de geliştirilmiştir. Aynı kanunda, vergilerini ödemeyenlerin bütün mallarına tazminatsız el konulması öngörülerek, kapitalistlerin ekonomik gücüne darbe vurulmak istenmiştir.

“Tüccarlar, fabrikatörler ve bu vergiye tabi tutulan herkes, kendilerine düşen vergiyi ödememek için, her türlü yola başvurdular. Mal ve altın stoklarını gizlediler. Bu tedbirleri “halkın soyulması” olarak göstermeye kalkıştılar. Ve halkın sırtından elde ettiklerini kurtarmak için her türlü hileye başvurdular. Merkez Komitesi, parti örgütlerine, hiçbir ödün vermemeleri ve kanunun harfiyen uygulanması için kararlılıkla mücadele etmeleri talimatını verdi. Bu konuda gösterilecek en küçük gevşeklik, sadece halk iktidarının otoritesinin sarsılmasına yol açardı.” (age. C.2, Sf.27)

1945’de “Savaş kazançlarından alınan olağanüstü vergi”lerden elde edilen gelir, devlet bütçesinin yarısı kadarını teşkil etmiştir. Bunun dışında, vergilerini ödemeyen bütün kapitalistlerin mallarına da el konulmuştur. Bu kanunun yanısıra, “gıda maddelerine ve ülkenin yeniden inşası için gerekli olan diğer maddelere el konulmasına ilişkin bir kanun” da çıkarılmıştır. Savaşın yol açtığı enflasyonun durdurularak aşağı çekilmesi için, eski kağıt paraların dolaşımı kontrol altına alınarak damga vurulmuş ve değerleri değiştirilmiştir. Dış ticaret devlet tekeline alınmış tahılın özel olarak alınıp-satılması yasaklanarak devlet tekeline alınmıştır. Ülkede tek bir fiyat sistemi getirilmiştir. Fiyatlar bizzat halk tarafından denetlenerek karaborsacılığa ve vurgunculuğa karşı acımasız bir kampanya sürdürülmüştür.

Bu kampanyanın temel amacı; burjuvazinin ekonomik durumunu zayıflatarak ülkenin yeniden inşasını sağlamak, halkın refahını yükseltmek, ekonomik hayatı düzene sokarak mali sorunları çözmektir. Kampanya bu amacına ulaşmıştır.

AKP’nin sürdürdüğü diğer kampanyalar ise; biri yine 1945 yılında yürütülen **seçim kampanyası**, diğeri de 1950’de yürütülen bir **siyasi kampanyadır**.

2 Aralık 1945’de seçimler yapılacaktı. Bu seçim; demokratik, serbest, eşit, doğrudan ve gizli oyla olacaktı. AKP, seçimleri bir kampanya olarak ele aldı. “Halk Cumhuriyeti” şiarı altında bu siyasi savaştan zaferle çıkmak için seferber oldu. Amacı, partinin en önemli siyasi eyleminde partinin olgunluğunu, örgütsel yeteneğini, kitlelerle olan bağının sağlamlığını ve halkın partinin çizgisinde yürümedeki kararlılığını göstermektir. Bu bakımdan seçimler büyük bir sınav olacaktı.

Enver Hoca, MK 4. Genel toplantısında şunları söylüyordu: “Anavatanı istilacılardan ve hainlerden kurtaranların aynı zamanda ülkenin ekonomik ve sosyal hayatını yönetmeye, yeniden inşa etmeye ve geliştirmeye de yetenekli olduklarını, halk somut olarak görmelidir. Komünistler seçim kampanyasından büyük bir tecrübe kazanmış olarak çıkmalı, seçim kampanyası bir okul olmalı ve onları önümüzdeki önemli sorunları çözmek için donatmalıdır.” (Aktaran age. C.2, Sf.35)

Seçimlerde AKP, Demokratik Cephe adına tek bir aday listesi çıkararak sundu. Yerli ve yabancı gericiler, kendi amaçları doğrultusunda seçimlerden yararlanmaya çalıştılsa da halktan destek göremediler. Seçimlere %90 katılım oldu ve katılanların %93’ü oyunu Demokratik Cephe’nin adaylarına verdi.

AKP, 8-22 Kasım 1948 tarihinde gerçekleştirdiği 1. Kongresi’nde ismini değiştirerek AEP (Arnavutluk Emek Partisi) yaptı. 1950 Nisan’ında ise 2. Ulusal Konferansı’nı gerçekleştirdi. AEP 1950 konferansında, köylüleri ulusal ekonominin ihtiyaç duyduğu ve devlet planına alınmış olan ürünleri ekme doğrultusunda seferber etmek için bir siyasi kampanya yürüttü. Bu politika, partinin tarım alanındaki başlıca görevi olarak saptanmıştı.

Yoğun ve ikna edici bir siyasi çalışmayla emekçi köylü kitlelerine rehberlik edilerek; yeni üretim sisteminin yürütülmesi, ekmeklik buğdayın ve öteki tarımsal ürünlerin büyük bir bölümünün devlet fonuna bağlanması sağlanarak kampanya başarıyla tamamlanmıştır.

ÇKP’nin Tarihi Boyunca İlan Ettiği Kitlelerle Birleşme, Partinin Düzeltmesi Kampanyaları ve Sürdürülüş Biçimleri, “Yüz Çiçek Açsın, Yüz Fikir Akımı Tartışsın” Kampanyası ve Bu Kavramın Anlam ve Önemi Üzerine

Yazımızın bu bölümünde; Mao ve ÇKP tarafından ilan edilen düzeltme ve kitlelerle birleşme, seferber etme amaçlı kampanyaları ele alacağız. ÇKP tarihinde onlarca kampanya vardır. Daha doğrusu, Mao ÇKP önderliğine geldikten sonra; ÇKP’de her problemlili yan, her ideolojik sorun, her ileriye doğru atılan adım kampanyalar

şeklinde ele alınmış, Parti düzeltilmeye çalışılmış, üretim amaçlı kampanyalar yürütülmüş, karşı-devrimcilerin temizlenmesi gibi kampanyalar ilan edilmiş ve yürütülmüştür. Mao, mücadeleleri hep kampanyalar şeklinde örgütlemiş ve yürütmüştür.

Biz yazımızın akışı içinde bir dizi kampanyalardan bir bölümünü kısa bir özet hatta kiminin ismini aktararak yetinecek, kendi açımızdan önemli gördüğümüz (kampanyaların tümü önemlidir, burada Proletarya Partisi için yararı olacağını düşündüklerimiz için, önemli gördüklerimizi diyoruz) kampanyaların bazılarını ise daha geniş ele alacağız. Bu kampanyalardan biri olan “Yüz Çiçek” kampanyasını ise, önce kampanya boyutuyla inceleyecek, sonra “Yüz Çiçek Açsın, Yüz Fikir Akımı Tartışsın” fikrinin teorik içeriğinin ne olduğunu açacağız.

Konu kapsamlı ve derinlikli bir konudur. Bizim burada ortaya koyacaklarımız, incelememizin boyutu her halükarda dar kalacaktır. Bir fikir olması bakımından, sadece 1941-1944 tarihleri arasında yürütülen düzeltme kampanyasının hazırlık belgelerini saymazsak, on sekiz temel belgesi vardır. Bu belgelerin her biri büyük önem ve içerikte eserlerdir. Okur bu yazıya paralel olarak, özellikle Mao'nun Seçme Eserler Cilt 3 ve Cilt 5'i incelerse meseleyi daha iyi kavrayacaktır. Zira arzumuz, eserlerin tümünün incelenmesidir. Kampanyalarla ilgili herbir belgenin içeriğinin ne olduğunu, neyi istediğini, neyi nasıl analiz ettiğini, sonuçları nasıl ele alıp değerlendirdiğini tek tek incelemek, sonuçlar çıkarmak daha verimli bir çalışma olacaktır, ancak bu yazımızın kapsamını aşacağından, yer yer değinerek bazı anekdotlar aktarmakla yetineceğiz. Yazımızın ele alacağımız boyutuyla da yararlı olacağını umuyoruz. Yazımızda hayli alıntıyla karşılaşacaksınız. Bu alıntılar zorunluydu. Umarız alıntılardan ötürü okuyucu sıkılmaz.

Ele aldığımız konuyu incelerken, Mao Zedung yoldaşın Seçme eserler (5. cilt) ve Yayınlanmamış Yazılar; Han Suyin'in Sabah Tufanı (2. cilt), Jean Daubier'in Çin Kültür Devrim Tarihi gibi eserleri inceledik. Yaptığımız yorumlarda ve konuyu ortaya koyuşumuzda, temel olarak bu eserlere dayandık. Şimdi 1941-1944 yılları arasında yürütülen ideolojik düzeltme kampanyası ile konunun esasına geçiyoruz.

1941-1944 DÜZELTME KAMPANYASI

Mao, 1938 yılından itibaren, defalarca Partinin inşası için büyük bir inceleme atılımının zorunlu olduğunu belirtiyor. Parti'nin artık büyük boyutlara ulaştığını, buna paralel olarak bir takım kusurların belirttiğini, Parti'ye yeniden yön vermenin zorunlu olduğunu, tutarlı kılmak için bir atılımı, düzeltme hareketini gerçekleştirmenin kaçınılmaz olduğunu ifade ediyordu. 1935 yılı Ocak ayında, Zunyi'de yapılan Konferans'ta Parti iktidarını almış olmasına rağmen, çözüm bekleyen bazı "tarihi sorunlar" vardı ve bu sorunların çözüme kavuşturulması gerekiyordu.

Mao, 1935 Ocak'ında Zunyi Konferansıyla Parti'nin başına geçmiş, çizgisi galip gelmiş, ideolojik mücadeleyi gevşetmeden aralıksız vermişti, ancak Parti'de hala bir dizi problem görüyordu. Özellikle, **Parti tarihinin incelenmesini, hataların tam olarak açığa çıkarılarak Parti'ye kavratılmasını istiyordu.** Parti içindeki yanlış çizgileri, 1928'de yapılan 6. Kongreyi, 1931 Ocak'ında '28 Bolşevik' tarafından düzenlenen komplo ve Zunyi Konferansı gibi "tarihi sorunlar"ın incelenmesini, özellikle de 1931 Ocak 1935 Ocak'ına kadarki dönemle (Wang Ming) tam bir hesaplaşma yaparak bunu Parti ile bütünleştirme ve 7. Kongreye güçlü bir hazırlık yaparak, zaferle çıkmak istiyordu. Yani bu ideolojik düzeltme kampanyasını 7. Kongrenin hazırlığı, 7. Kongrenin zaferi için ve genel olarak da ülkede iktidarı gerici-lerden almayı devrimin zaferi için tasarlıyordu Mao.

Mao, Aralık 1939'da Parti'nin "işçi sınıfına ve köylülüğe hizmet eden" aydınlara ihtiyacı olduğunu belirterek, "aydınlardan katılmadan devrimin zafere ulaşamayacağı" nı belirtmişti. Artık merkezi üs olan Yen'an'da çok sayıda aydın vardı. Ancak aydınlardan gerekli olmakla birlikte sorun da yaratıyorlardı. Eski Parti kadrolarının ikirciklenmeleri, çekememezlikleri ve önemli görevlerin aydınlara verilmesine içerlemeleri; aydınlardan savaşçılarla ve köylülerle birlikte yaşama konusunda gösterdikleri isteksizlik; oportünizm ve maddi düşkünlükleri; aralarına Guomindang ajanlarının da sızmış olabileceği gibi tehlikeli yönler de mevcuttu.

Aydınlardan hemen hemen hepsi burjuvaziden geliyorlardı ve siyasi bakımdan daha olgunlaşmış değillerdi. Mao'nun düşündüğü genel bir

“eğitim” ya da “düzeltme hareketi” tasarısı, artık son derece gerekli bir duruma gelmişti. Dağınıklık durumuna geçici olarak eksiklikler ve maddi güçlükler de eklenirken, bunların sonucu olarak girişilmiş olunan Üretim Atılımı düzeltme kampanyasının gerçekteştirilebileceğinin zeminini yaratıyordu.

Mao, Aralık 1939’da Yenán’daki bazı Parti kadrolarıyla birlikte “Çin devrimi ve Çin Komünist Partisi” adlı bir tarih kitabı hazırladı. Çin ve Çin Devriminin tarihiydi bu kitap. Sonra, “Yeni Demokrasi Üzerine” adlı eserinde daha da geliştirmiş olduğu demokratik aşama ve sosyalist aşama konusunu, her iki aşamanın da “ideolojik, siyasi ve örgütsel bakımdan tam anlamıyla çelikleşmiş” KP’nin önderliğinde gerçekteştirilebileceği sorununu ilk kez bu yazısında ortaya koymuştu.

Mao, “Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi” adlı eserini şu saptamalarla noktalıyordu: “Her komünist, Komünist Partisi’nin önderliğinde yürütölen Çin devrimci hareketinin, bir bütün olarak ele alındığında iki aşamayı, yani özünde farklı iki devrimci süreç olan demokratik ve sosyalist devrimleri kucakladığını ve ikinci sürecin ancak birincisi tamamlandıktan sonra gerçekteşebileceğini bilmelidir. Demokratik devrim, sosyalist devrim için zorunlu hazırlık ve sosyalist devrim, demokratik devrimin kaçınılmaz bir sonucudur. ... Komünist Partisi dışındaki hiçbir siyasi Parti (burjuva ya da küçük-burjuva), Çin’in iki büyük devrimini, demokratik ve sosyalist devrimleri, eksiksizce tamamlamaya önderlik etme görevini yüklenemez. ... Ve bu görev, ÷lke çapında ve geniş kitle karakterli, ideolojik, siyasi ve örgütsel olarak tümöyle pekişmiş, Bolşevikleşmiş bir Çin Komünist Partisi olmadan tamamlanamaz.” (Yeni Demokratik Devrim, Umut Yayımcılık, sf-59)

ÇKP Ekim 1939’da Parti içi yayın organı olarak “Komünist” adlı dergiyi çıkarmaya başladı. “Alelade bir parti yayınının kapasitesini aşan” büyük bir görevin yerine getirilmesine yardımcı olması için böyle bir yayına ihtiyaç duyulmuş ve “Bu derginin amacı, ÷lke çapında, geniş kitle karakterli, ideolojik, siyasi ve örgütsel olarak tümöyle pekişmiş, Bolşevikleşmiş bir Çin Komünist Partisi’nin inşasına yardım etmek” için işlev yüklenmişti. (Mao, Komünist’i Sunarken, age, sf-21) Mao, Komünist’i Sunarken makalesinde şu belirlemeleri de ya-

pıyordu: “Bugün Partimizi nasıl inşa etmeliyiz? ... Bunun cevabı, partimizin tarihi incelenerek verilebilir; bunun cevabı; Parti inşası meselesini, birleşik cephe ve silahlı mücadele meselelerine bağlı bir şekilde ele alarak; ... verilebilir. On sekiz yıllık tecrübemizi ve şimdiki yeni tecrübemizi, Marksizm-Leninizm teorisi ile Çin devriminin pratiği arasındaki birliğin anlaşılması temeli üzerinde özetlemek ve tecrübeyi bütün Parti içine yaymak; öyle ki Partimiz çelik gibi sert olsun, geçmişteki hataları tekrarlamaktan kaçsın. Görevimiz budur.” (age, sf-31) Bu sözlerden de anlaşıldığı gibi, kapsamlı bir ideolojik mücadelenin yakında olduğu çok açıktı. Zira Ocak 1940’da kaleme aldığı “Yeni Demokrasi Üzerine” adlı eseri ise böylesi bir ideolojik mücadele için hazırlanan ideolojik eğitimin bir parçasıydı.

ÇKP artık ikinci aşamayı, yani iktidarın ele geçirilmesinin gerçekleştirilebileceğini ortaya koymak durumundaydı. Bunun başarılabilmesi için, Mao’nun perspektifi doğrultusunda bir düzeltme kampanyası zorunluydu. Keza bu, Parti’nin genel zaferi için, genel bir hazırlık olacaktı. Bu, kitlelere karşı tutumun yeniden düzenlenmesi, çalışma tarzına yeni bir biçimin verilmesi, oportünistlerin mahkum edilmesi, olası düşman ajanları ve sakıncalıları kendi içinden atması, hizipçiliğin-klikçiliğin bastırılması ve Parti tarihinin yeniden yazılmasıydı. Yani bu, dev bir eğitim tasarısıydı.

Mao, üç yıl boyunca bu tasarıyla uğraştı, hazırlıklarını yaptı. O güne kadar denenmiş olan en büyük siyasi eğitim hareketinin, daha önce hiçbir KP’nin yapmadığı bir iş olan ideolojik düzeltme hareketinin, önce yoğun bir hazırlığını yaptı, sonra da bizzat yönetti.

Mao, düzeltme kampanyasının hedefini bir konuşmasında şöyle ifade ediyordu: “Ülke çapında dev boyutlara ve geniş bir kitle niteliğine sahip ... bir ÇKP nasıl inşa edebiliriz... Devrimci teoriye ve tarih bilgisine sahip olmadıkça, pratik hareketi derinliğine kavramadıkça, hiçbir siyasi Parti devrimci hareketi asla zafere ulaştıramaz. Marksizmi, ancak ülkemizin kendine özgü özellikleriyle kaynaştırdığımız ve ona belirli bir ulusal biçim verdiğimiz zaman pratiğe uygulayabiliriz.” (Aktaran ST, C-1)

Parti içindeki kafa karışıklığına ve entrikacılığa bir son verilmeli, tüm Parti’yi geçmiş olaylarla bilgilendirmeli ve Parti’yi yıkımın eşiği-

ne getirenlerin hesap vermesini sağlayarak, görüşlerini tarihin önünde ortaya koymanın zamanıydı Mao için. Bu yolla, geçmişin gelecekteki zafere hizmet etmesini sağlayacaktı.

Mao, Parti kadrolarına yaptırdığı bir takım araştırmaları bir broşürde toplayarak, 17 Mart 1941'de "Köy Araştırmalarına Önsöz"ü yazarak Parti'ye dağıttı. Düzeltme kampanyasına başlangıç olarak düşündüğü "Köy Araştırmalarına Önsöz" Parti'ye, hareketi inceleyen bir belge olarak açıklandı ve sunuldu. Düzeltme kampanyası boyunca, kampanyaya ilişkin belgeler toplam onsekiz adedi bulacaktı.

Mao, bu belgede şunlara işaret ediyordu: "Birçok yoldaşımız hala kaba ve dikkatsiz bir çalışma tarzına sahiptir, meseleleri tam olarak anlama çabasında değildirlere ve alt kademelerdeki durumdan bütünüyle habersiz olabilirler; ama gene de çalışmaların yönetilmesinden onlar sorumludur. Bu son derece tehlikeli bir durumdur." (C.3, sf.13)

Mao, kadroların araştırma yapmalarını isteyerek; koşulları öğrenmenin biricik yolunun araştırmalar yapmak, her sosyal sınıfın gerçek hayattaki yerini öğrenmek olduğunu; koşulları öğrenmenin temel yönteminin belirli bir plan içinde, Marksist bakış açısıyla, yani sınıf tahlili yöntemini kullanarak derinlemesine araştırmalar yapmak olduğunu belirtiyordu.

Mao, "Gerçek kahramanların kitleler olduğu, buna karşılık bizim genellikle acemi ve bilgisiz olduğumuz kavranmalıdır. Bu kavranmadıkça en basit bilgileri bile edinmek mümkün değildir... Bu kaynak belgelerin yayınlanmasının asıl amacı; yoldaşlara bu belgeleri ve bunlardan çıkarılan sonuçları ezberletmek değil, alt kademelerdeki durumu araştırmak için bir yonteme işaret etmektir. ... Böyle bir araştırma, teoriyi bilip de gerçek durumu bilmeyenler için özellikle gereklidir, aksi halde bunlar teori ile pratiği birleştiremeyeceklerdir" diyerek, şuna işaret ediyor: "Her yerde hazır ve nazır olan 'padişah elçileri'nden Partimizin gördüğü zarar saymakla bitmez." (age, sf.15)

Düzeltme kampanyası, bir bütün olarak Parti'yi kapsadığı kadar, tek tek kadroları-üyeleri de kapsayacağından, her bireyle ilgili ayrıntılı bir çözümlemenin yapılmasını beraberinde getiriyordu. Yani düzeltme kampanyası bir bütün olarak Parti'nin bileşimini de inceleyecektir.

Düzeltilme kampanyasının başlamasıyla birlikte, kampanyaya karşı iki ayrı akım ortaya çıktı. **Birincisi**; ideolojik kampanyayı tek tek üyeleri sarsmak ve sağlam olmayanları atmaktan ibaret gören akım. Bu akım, aşırı sol bir akım durumuna bürünerek, Mao'nun esasta temel aldığı, önderlik kademeleri içindeki azınlık üzerinde dikkatlerini yoğunlaştıracığına, orta ve alt kademelerdeki çoğunluğu cezalandırmaya çalışıyordu. **İkinci akım** ise, oyalanıp duran ve kampanyanın hedeflediği görevlere elini dahi sürmeyen, kılını kıpırdatmayan bir akımdır.

Mao, Mayıs 1941'de kadrolar için hazırlayıp sunduğu, "İnceleme Tarzını Yeniden Düzenleyelim" başlıklı raporunda, meselenin özünü ortaya koyarak hedefi ortaya koydu. Bu raporda; "... günümüzün koşullarını incelemeyi gözardı etmek, tarihi incelemeyi gözardı etmek ve Marksizm-Leninizm'i uygulamayı gözardı etmek, çok kötü bir çalışma tarzını doğurur. Bu çalışma tarzının yaygınlaşması, birçok yoldaşımıza zarar vermiştir.

Gerçekten de, saflarımız arasında, bu çalışma tarzı nedeniyle yolunu şaşırılmış birçok yoldaş vardır. Ülke içindeki ve dışındaki, eyalet, il ve ilçelerdeki somut durumu sistemli ve kapsamlı bir biçimde araştırmak ve incelemek istemeyen bu yoldaşlar, sadece kendi dar bilgilerine ve "bana öyle geliyorsa öyledir" gibi bir anlayışa dayanarak sağa sola emirler yağdırıyorlar. Bu öznelci çalışma tarzı, yoldaşlarımızın çoğu arasında hala varlığını sürdürmüyor mu?" diyordu. (age, sf.22)

Mao, bu raporunda öznencilik tahlil ederek; öznelci tutuma sahip olan bir kimsenin çevresini sistemli ve kapsamlı bir biçimde inceleyemeyeceğini, kendi özel hevesleriyle çalışacağını ve bilgisinin bulanık olacağını belirleyerek; "öznelci olan, tarihi parçalara ayırır, ... Marksist-Leninist teoriyi soyut olarak amaçsız inceler. ... oku hedefe göndereceğine, gelişigüzel fırlatır" diyor. (age, sf.24)

Devamla; "Bunların, gerçeği olgularda arama diye bir meseleleri yoktur; sadece tumturaklı sözlerle göze hoş görünmek isterler. Gösterişli, ama kofturlar, sağlam olmadıkları için çabuk kırılırlar. Her zaman haklıdırlar, dünyanın bir numaralı otoritesidirler, her yere yetişen 'padişah elçileri' dirler" diyen Mao, Parti için somut görevler saptıyordu. Bunlardan birincisi şudur; "Çevremizdeki durumu sistemli ve kapsamlı bir biçimde incelemeyi, bütün Parti'nin görevi olarak sapt-

malıyız. ... Yoldaşlarımıza, Komünist Partisi'nin önder organlarına iki yönlü temel görevlerinin, somut durumu bilmek ve siyasette ustalaşmak olduğunu kavratmalıyız. Somut durumu bilmek, dünyayı bilmek demektir. Siyasette ustalaşmak ise dünyayı değiştirmek demektir". (age, sf.27)

Mao'nun bu raporla birlikte, daha sonra yazdıkları "Parti'nin Çalışma Tarzını Düzeltelim" ve "Basmakalıp Parti Yazılarına Karşı Çıkalım" adlı makaleleri, düzeltme kampanyası üzerine yazdığı temel eserlerdir. Düzeltme hareketinin yönünü, özünü ortaya koyarlar.

Mao yoldaş, bu makalelerinde, Parti içindeki Parti çizgisiyle ilgili tarihindeki ayrılıkları ideolojik boyutlarıyla inceleyerek; ML maskesi altında Parti içindeki varlığını sürdüren, kendisini esasta subjektif ve sekter eğilimlerde bulan, ifade tarzı olarak basmakalıp yazı tarzını kullanan küçük-burjuva ideolojisi ve çalışma tarzını tahlil ederek çözümlenmelerde bulunmuş ve mahkum etmiştir. Alternatif olarak, ML ideolojinin ilkeleri temelinde çalışma tarzını düzeltmek üzere, Parti'nin bütününde ML eğitim hareketi için çağrıda bulunmuştur. Bu tahlil ve çağrılar Parti içinde ve dışında, proleter ideoloji ile küçük burjuva ideoloji arasında büyük bir tartışma ve ideolojik çatışmanın vesilesi olmuştur. Bu kampanya, ML ideolojiyi hem Parti içinde, hem de dışında sağlamlaştırarak, geniş kadroların ideolojik bakımdan sağlamlaşmalarını ve Parti'nin büyük bir birliğe ulaşmasını sağlamıştır. Bu kampanyaya çoğu kez, "Üç tarzın düzeltilmesi hareketi" adı verilmiştir. Bununla; yazı tarzı, çalışma tarzı, inceleme tarzı, ifade edilmiştir. Sözkonusu edilen tarz; bireysel, kolektif Parti yönetimi ve eyleminin toplamıdır. Tarz; kişinin, grubun ya da Parti'nin dıştaki yansımasıdır.

Mao, tartışarak savaşmış ve savaşlarda tartışarak galip çıkmasını bilmiştir. Eleştirmiş, yol göstermiş, değiştirip-dönüştürmüş ve 800 bin Parti üyesini bu yolla, eleştiri-özeleştiri yoluyla kazanmış, doğru rotaya sokmuştur.

Eleştiri ve özeleştiri süreci içinde kendilerini süzgeçten geçirerek öğrendiler-öğrettiler, değiştirdiler-değiştirdiler. O güne kadar, ülkeleri konusunda bilmedikleri yeni şeyler keşfettiler. "Düşünme organı"nu yani beyinlerini kullanmayı, inisiyatiflerini, gözüpeklik ve cesaretleri-

ni geliştirme olanağını yakaladılar. Ancak en başta çeşitli enstitülerde sorumlu ve saygın mevkilerde bulunan “teorisyenler”in, sorumlu mevkilerde bulunan bazı “önder” kadroların alaşağı edilmesi, hizaya getirilmesi gerekiyordu.

1 Temmuz 1941’de ÇKP-MK “Parti Ruhunun Güçlendirilmesi” ile ilgili bir karar almıştı. Ancak kararda; Mao’nun kamçı gibi şaklayan, kılıç gibi keskin sözlerinin yerine bir takım genellemeler geçirilmişti. Bu kararda; “bireycilik”, “kahramanlık taslama”, “başına buyrukluk”, “bağımsız siyasi eylem”, “düzenbazlık” ve “klikleşme” yönündeki bazı eğilimlere yine de işaret edilmişti. MK bir ay sonra da “araştırma” ve “incelemenin” zorunluluğuyla ilgili ikinci bir karar yayınlamış ve bu kararda da Mao’nun adı dahi geçmemiştir.

Mao, 21 Kasım 1941’de “Şensi-Kansu Ningsia sınır bölgesi temsilciler meclisi”nde yaptığı konuşmada: “Komünistler, Parti’li olmayanlara fikirlerini açıklama fırsatı tanınmalı ve onların görüşlerini can kulağı ile dinlemelidir. Eğer söyledikleri doğruysa, bunları sevinçle karşılamalı ve ileri sürdükleri haklı noktalardan dersler çıkarmalıyız: Eğer söyledikleri yanlışsa sözlerini bitirmelerini beklemeli, sonra da onlara meseleleri sabırla açıklamalıyız” diyordu. (age, sf.34)

Mao, Şubat 1942’de kendisini, düzeltme hareketine yeniden güçlü bir canlılık verme göreviyle karşı karşıya buldu. Çünkü kampanya durgunlaşma eğilimine girmiş, bazı üslerde yozlaşarak bir sindirme-bastırma hareketine dönüşmüş, “aşırı sol” kesim birçok suçsuz Parti üyesini bastırarak-sindirerek, çok daha bilgili bazı ‘önderleri’ kurtarma yönünde olan her zamanki eğilimini göstermişti. İşte Mao, tam da böylesi bir zamanda 1 Şubat 1942’de “Parti’nin Çalışma Tazını Düzeltelim”, 8 Şubat 1942’de de “Basmakalıp Parti Yazılarına Karşı Çıkalım” yazılarını kaleme aldı. Çözümlemelerde bulundu ve Parti’nin yeniden yönlendirilmesi sorununu tam bir açıklıkla ortaya koydu. Ordu’ya da bunlarla birlikte, Aralık 1929 Kutein kararları yeniden dağıtıldı.

Mao yoldaş, bastırma-sindirme yöntemini sert bir dille eleştirerek; bunun terör salmak için sahte bir otorite gösterisi olduğunu; bunu yalnızca anlamsız boş söz ve sözcüklerin gevezeliği olarak göremeyeceğimizi anlamsız boş söz ve sözcüklerin çocukça bir şey olarak düşü-

nülebileceğini; ancak terör salmak için sahte otorite gösterisinin çocukça değil, öldürücü zehir niteliğinde bir tutum, hilekarca ve korkakça bir tutum olduğuna işaret ediyordu. Bilimsel olanın halk eleştirisinden korkmasının bir anlamı olamaz. Çünkü bilim gerçeğin kendisi olduğundan çürütülmekten korkmaz. Ancak, öznelcilik, sekterizmin çürütülmekten ödü, patlar. Bunun için (aciz ve güçsüz oluşundan), sahte bir otorite gösterisinde bulunur, bastırır-sindirir ancak böyle bir yöntemle güvenirlirken bile son derece korkaklık gösterirler. Mao, “Bu terörle yüzyüze gelen insanlar ağızlarını kaparlar. O zaman öznelcilik ve klikçilik ‘zaferi kazanmış olarak saraya dönebilir’. Bu sahte otorite gösterisi doğruyu yansıtmaz; tam tersine ona zarar verir” diyordu. Devamla da şu saptamada bulunuyor; “ÇKP gelişmek için teröre güvenmez; gerçeğe, olguların doğrulanması yoluyla gerçeğe ulaşmaya ve bilime güvenir.”

Mao, “Parti’nin Çalışma Tarzını Düzeltelim” başlıklı makalesinde; “Biz komünistiz düşmanı alt etmede halka önderlik etmek isteriz; dolayısıyla, saflarımızı düzenli tutmalı, uygun adım yürümeli, birliklerimizi seçkin birliklerden, silahlarımızı iyi silahlardan oluşturmalıyız. Bu koşulları sağlamadan, düşman yenilgiye uğratılamaz” ve “önümüzdeki görev şudur” diyordu “İnceleme tarzımızı düzeltmek için öznelciliğe karşı mücadele etmek. Parti ilişkilerindeki çalışma tarzını düzeltmek için sekterliğe karşı mücadele etmek ve yazış tarzını düzeltmek için basmakalıp parti yazılarına karşı mücadele etmek.” (age, sf.36-37)

Mao, makalesinin sonunda Parti’ye, tüm Parti üyelerine şu çağrını yapıyor: “Öznelciliğin, sekterliğin ve basmakalıp Parti yazılarının bütün mallarını boykot etmeli, bu malların satılmasını engellemeli ve onları satanların Parti içindeki teorik düzeyin düşük olmasından yararlanarak ticaretlerini sürdürmelerine izin vermemeliyiz. Bu amaçla yoldaşlarımız koku alma duyularını geliştirmeli: Kabullenmek ya da boykot etmek üzere karar vermeden önce her şeyi iyice koklamalı ve iyiyi kötüden ayırt etmelidirler. Komünistler her zaman bir şeyin gerçeğe uygun olup olmadığını ve gerçekten sağlam bir temele dayanıp dayanmadığını dikkatle düşünmek zorundadırlar. Ne olursa olsun bir şeyi körü körüne izlememeli, köleliği teşvik etmemelidirler.” (age,

sf.53)

Mao, 8 Şubat 1942'de yazdığı "Basmakalıp Parti Yazılarına Karşı Çıkalım" başlıklı makalesinde de; "Bilimsel olan, eleştiriden korkmaz, çünkü bilim gerçektir ve çürütülmekten korkmaz. Ama Parti basmakalıpçılığı tarzına öznelle ve sekter makaleler ve konuşmalar yazanlar çürütülmekten korkarlar; çok korkaktırlar. Bu yüzden de, halkı susturacaklarını ve "baskın çıkacaklarını" sanarak, başkalarını yıldırım için gösterişçiliğe sığınır. Böyle bir gösterişçilik gerçeği yansıtmaz; tam tersine, gerçeğin karşısına dikilen bir engeldir. Gerçek, halka yıldırıcı bir tutum takınmaz, tam tersine, konuşması ve davranışı dürüsttür, içtendir" diyordu. (age. sf. 60)

Düzeltilme kampanyası kapsamında, orduya da Aralık 1929 Kutein Kararları'nın yeniden dağıtıldığına vurgu yapmıştık. Aralık 1929'de Fukien eyaletinde bulunan Kutein'de yapılan, Kızıl Ordu Komünist Parti Örgütleri'nin yaptığı konferansta, Mao, siyasi-ideolojik ve örgütsel meseleler üzerine bir karar sunmuştur. Bu, o günden itibaren Mao'nun bu konudaki görüşlerinin klasikleşmiş ifadesi olarak görülmüştür. Seçme Eserler'in birinci cildinde yer alan "Parti İçindeki Yanlış Fikirlerin Düzeltilmesi Üzerine" başlığını taşıyan bu belgede Mao, yanlış fikirleri, ordu içindeki yanlış eğilimleri mahkum etmekte ve çözüm yolları sunmaktadır.

Mao, tüm yanlış düşüncelerin kaynağı olarak küçük burjuva kökeni gösterir. Temel birimlerin önemli ölçüde küçük burjuva unsurlardan meydana gelmiş olmasını yanlış düşüncelerin kaynağı olarak görür. Ancak, öte yandan şunu da belirtir: "... Parti'nin yönetici organlarının bu yanlış fikirlere karşı uyumlu ve kararlı bir mücadele verme ve üyeleri Parti'nin doğru çizgisine uygun olarak eğitime konusunda gösterdiği başarısızlık da, bunların varlık ve gelişmelerinin önemli nedenlerinden biridir." (C.1, sf.136)

Mao, tek tek bütün zaafı tespit ederek, bütün zaafı için çözüm yolu olarak mutlaka birinci sırada eğitimi ve eğitim yoluyla siyasi seviyenin yükseltilmesini gösterir. Bu belgede öznelciliği de çözümlen. Mao, öznelcilik için: "... siyasi durum tahliline ve çalışmaların yönlendirilmesine büyük zarar vermektedir. Çünkü siyasi bir durumun öznelci tahlili ve çalışmaların öznelci bir şekilde yönlendirilme-

si, kaçınılmaz olarak ya oportünizmle ya da darbecilikle sonuçlanacaktır. Öznel eleştirilere, belirsiz ve temelsiz konuşmalara ya da kuşkuculuğa gelince, Parti içinde bu gibi uygulamalar genellikle ilkesiz tartışmalara yol açar ve Parti örgütünü içinden yıkar” demektedir. (C.1, sf. 144)

Evet, bir Komünist Parti saflarında tüm bu yanlış düşünüş tarzı, yanlış inceleme ve yazış tarzına, Parti içi ilişkiler ve halkla ilişkilerdeki sekter ve öznelci yaklaşım ve tutumlara savaş açılmalı, yok edilmesi ve MLM tarz oturtulmalıydı. Çünkü bu tür tutumlar birçok Parti üyesinin, devrimcinin öznelci görüşler tarafından zehirlenmesine ve duyarlılıklarının körelmesine yol açacaktır. Keza basmakalıp bir yazıyı, kötü, öznelci bir yazı veya tahlili, sadece yazanın kendisi okusa hiçbir önemi olmayacaktır. Ancak başkaları da okuyacağından tehlikelidirler, yanlış şekillendirecekler ve bu anlamıyla da zehirli bir nitelik taşırlar.

Kampanya, üretim atılımı ve halk arasında yürütülen kitle çapındaki eğitim hareketi ile içiçe geçirilmiş bir şekilde yürütülüyordu. Bununla; teori ile pratiğin, kol emeği ile ideolojik tartışmanın kaynaştırılması sağlanmak isteniyordu. Bu vesile ile üsse yiyecek ve giyecek sağlayan halkla aydınların bağ kurması yaşanılır bir düzeye getirilmişti. Aynı zamanda, yeni Çin’in eğitiminin temelini oluşturan “kitlelerden öğrenme” kuramının tohumları ekiliyordu. Çeşitli üslerdeki yönetimlerin yeniden örgütlenmesi çalışmaları yürütülüyor ve yönetimin her üç üyesinden yalnızca birinin Parti üyesi olduğu üçlü siyasi iktidar denilen sistem yerleştirilerek kitle temeli genişletiliyordu. Mao, Parti dışındaki insanların öğütlerine kulak verilmesini ve bilgilerinden yararlanılmasını tekrar tekrar belirtiyordu.

Bürokrasinin önlenmesi amacıyla, “daha iyi birlikler ve yaygınlaştırılmış yönetim” adı verilen bir atılıma ihtiyaç duyuluyor ve bu atılım da başlatılıyordu. Bu süreçte yönetimdeki kadroların yaklaşık olarak %70’i üretim faaliyetine gönderilmiştir.

Kampanya, sosyalizmin üst yapıdaki “komuta dokuları” olarak bilinen canalcı iki noktanın tartışılmasını, çözümler üretilmesini de içrisine almıştır. Bunlardan biri, sanat ve edebiyat, yani sanatsal yaratış alanı iken; **öbürü** ise iki çizgi mücadelesinin temel çekirdeğini oluş-

turan Parti tarihi alanı idi.

1942 yılından itibaren, tarihi belgeler tek tek ele alınarak gözden geçirilmeye başlanmış; yanlış çizgi ve sapmalar, 6. Kongre, Ocak 1931'de 28 'bolşevik'in gerçekleştirdiği darbe ve özellikle 1931-1934 dönemi, Zunyi Konferansı tek tek incelenerek, uzun uzun tartışılarak kesin sonuçlara varılmaya çalışılıyordu.

Mao, MK talimatı olarak kaleme aldığı, 12 Nisan 1944 tarihli "İncelememiz ve Şimdiki Durum" başlıklı belgede şunu ifade ederek; "Partimizin kıdemli kadroları, geçen kıştan bu yana, Parti tarihinde ortaya çıkmış iki çizgi meselesini inceliyorlar. Bu pekçok kıdemli kadronun siyasal düzeyini büyük ölçüde yükseltti. İncelememiz sırasında yoldaşlar birçok meseleyi ortaya getirdiler ve Merkez Komitesi Siyasi Bürosu bazı önemli meseleleri sonuçlandırdı" dedikten sonra, çıkarılan sonuçları özetliyordu. (C.3, Sf.168)

Mayıs 1942'de, Yen'an'da "Sanat ve Edebiyat Formu" toplandı. "Sanat ve Edebiyat Formu" nun toplanması ve Mao'nun bu forumda konuşmalar yapması, bu alanı da harekete geçiriyordu. Ki Mao'nun yaptığı bu konuşmalar, toplumun "üst yapı" kurumlarından olan sanat ve edebiyat alanına ilişkin, siyasal açıdan yol gösterici niteliktedir. Yapılan Forum'da aydınlarla tartışmış ve onlara yol göstermiştir.

Mao, 2 Mayıs 1942 tarihinde yaptığı açık konuşmasına şöyle başlıyor:

"Yoldaşlar! Bugün bu foruma, fikir alışverişinde bulunmak ve sanat ve edebiyat alanındaki çalışmalar ile genel olarak devrimci çalışmalar arasındaki ilişkiyi incelemek için çağrılmış bulunuyorsunuz" ve hedefi şu ana fikirde özetliyordu: "Düşmanı yenmek için öncelikle silahlı orduya dayanmak zorundayız. Ama bu ordu tek başına yeterli değildir; saflarımızı birleştirmek ve düşmanı yenmek için kesinlikle bir kültür ordusuna da sahip olmalıyız." (age, sf.73)

Mayıs ayı içinde üç kez toplanan forum 23 Mayıs'ta bitirildi. Mao yaptığı kapanış konuşmasında da şu noktalara işaret ediyordu: "Gerçeğe varmak için yaptığımız canlı tartışmalarda Parti üyesi olan ve olmayan pekçok yoldaş söz aldı, meseleleri açığa kavuşturdu ve daha somut hale geldi. Bütün sanat ve edebiyat hareketinin bundan büyük ölçüde yararlanacağına inanıyorum. (age, sf.79)

“... bu yoldaşların sanat ve edebiyat için yol gösterici ilkeler hakkındaki fikirleri, eserleri, eylemleri ve görüşleri kitlelerin ve pratik mücadelenin ihtiyaçlarından kaçınılmaz olarak şu ya da bu ölçüde farklıdır.” (age, sf.81)

“Biz, devrimci yazar ve sanatçılara kitlelerin içine gitmeleri ve gerçekten devrimci bir sanat ve edebiyat yaratmaları için tam bir özgürlük tanıyarak onları işçiler, köylüler ve askerlerle yakın bağlar kurma yolunda etkin olmaları için teşvik ediyoruz.” (age, sf.85)

“Sanat ve edebiyat çevrelerimizde yanlış çalışma tarzlarının hala ciddi ölçüde var olduğunu ve yoldaşlarımız arasında idealizm, dogmatizm, boş hayalcilik, laf abeliği, pratiği hor görme ve kitlelerden kopukluk gibi birçok hastalığın var olduğunu gösterir. Bunların hepsi de etkili ve ciddi bir düzeltme kampanyasını gerektirmektedir. (age, sf.102)

Evet, Mao, kültür-sanat-edebiyat cephesindeki zaafların ortadan kaldırılmasını da bir düzeltme kampanyasının işi olarak görüyordu.

Bununla beraber aydınların arasındaki sınırlar içinde, dert dinleme hareketi başlatıldı. Bundaki amaç; Parti'yi güçlendirmek, aydınları Parti'yle bütünleştirmek, Parti'nin birliğini ve bütünlüğünü pekiştirmektir. Ancak aralarında Parti üyelerinin de bulunduğu bazı aydınlar, yapıcı ve dönüştürücü eleştirilerde bulunacakları yerde, Parti'nin ilkelere meydan okur tarzda davranıyorlardı.

Elbette ortaya dökülen dertlerin bir bölümü çok haklı nedenlere dayanıyordu. Tepeden inmecilik, bürokratik baskı, sakat yaklaşımlar vardı. Ancak, aydınlarının hepsinin alçakgönüllü ve sabırlı olamadıkları da açık bir gerçektir. Kampanya gelişerek boyut kazandıkça, toplantıların, eleştiri ve özeleştiri tozu dumanı arasında (ki slogan “birlik-eleştiri-birliktir”), alt kademelerdeki Parti üyelerinin kendi sorun ve önerilerini ortaya koymaları ancak mümkün hale gelmişti. Bu arada açık kapı düzeltme çalışmaları denilen Parti'li olmayan kitlelerin Parti üyelerini eleştirmeye çağırılması da yapıldı. Bütün bu yapılanlardaki amaç aydınları, bir devrimin çok yönlü ve karmaşık sorunları olduğunu öğretmekti.

Kampanya 1943 yılında doruğuna ulaştı. Mao, 1 Haziran 1943'de “Önderlik yöntemlerine ilişkin bazı meseleler” başlıklı makalesini ka-

lerne aldı. Bu makalesinde, önderlik etmek yöntemlerini belirleyerek bir kez daha kampanyanın nasıl olması gerektiğini ortaya koydu. Problemleri ve çözüm yollarını dokuz maddede özetledi. Aynı yıl, dünyada birçok KP'nin hayret ve üzüntüyle karşıladığı bir olgu da yaşandı: Komünist Enternasyonal kendini dağıtmıştı. Mao bu durumu soğukkanlılıkla karşılayarak, zaten Komüntern'in bir süredir kendi işlerine karışmaktan vazgeçmiş olduğunu, yararlılığının bitmiş olabileceğini belirtiyordu. 26 Mayıs 1943'de Komünist Enternasyonal'in dağılmasına ilişkin Parti kadrolarına yaptığı konuşmada: "1935'deki Yedinci Dünya Kongresi'nden bu yana Komünist Enternasyonal, Çin Komünist Partisi'nin iç işlerine karışmamaktadır ve buna karşın, tüm Anti-Japon Ulusal Kurtuluş Savaşı boyunca, Çin Komünist Parti'si işini çok iyi yapmıştır" diyordu. Kuşkusuz ki Komüntern'in dağılması sol sekte Wang Ming kliği için sarsıcı bir etki yaratmıştır. Bir de bu yönden aldığı darbeye gücünü iyice zayıflatmıştır.

Kampanyayla ilişkisi içinde, kampanyayı güçlendirmek, kitleleri harekete geçirmek, kitleleri Parti'ye yakınlaştırmak ve Parti'yle bütünleşmelerini sağlamak amacıyla; bizzat Mao yoldaşın 1 Ekim 1943'de kaleme aldığı bir talimatla "Üs Bölgelerindeki Toprak Kirasını Azaltma, Üretimi Artırma ve Hükümeti Destekleyelim, Halkı Sevelim" kampanyaları da başlatılarak, yaygınlaştırılmış ve yürütülmüştür.

1944 yılında Yen'an'da çeşitli toplantılar yapılmış ve tartışmalar yürütülmüştür. Eleştiri ve özeleştiri toplantıları, hedefe tam olarak varılması için uzatılmıştır. Kampanyada temel slogan "Hastalığı defederek hastayı kurtaralım"dır. Dolayısıyla da kampanyanın temelini oluşturan düşünce; temizlik, cezalandırma yönteminden ziyade, eğitime olmuştur. Elbette bu eleştiri-özeleştiri toplantılarında Wang Ming ve kliğindeki öteki 'bolşevikler" de söyleyeceklerini söylemişlerdi. Amaç, bu çizgiyi mahkum etmek, Parti'ye verilen zararları tüm Parti'ye kavratmak ve dönüştürmektir. Mao'ya göre en güçlü ve etkili yöntem; insanları kaybetmeden, sağa-sola saçarak heder etmeden, eleştiri-özeleştiri yoluyla kazanarak birliğin korunabileceği-sağlanabileceğidir.

Kampanya başladığında ÇKP'nin üye sayısı 800 bindir. 1941-1942

yıllarında üye sayısı önce 763 bine, sonra 736 bine düşmüştür. 1944 yılında üye sayısı yeniden yükselerek 853 bine ulaşmış, 1945 Nisan'ında ise ÇKP 1.211.128 üyeye çıkmıştır. Yeni alınan üyelerin çoğunluğu, kampanyaya etkin biçimde katılanlar, kooperatiflerdeki köylü ve işçiler, savaşlarda ve üretim atılımında sivrilmiş askerlerden olmuştur.

1945 yılı başında kampanya bitirilmiştir. Nisan ayında "ÇKP, 6. MK, Genişletilmiş 7. Genel Toplantısı" nı yapmış, bu toplantıda çıkarılan sonuçlar tüm yönleriyle değerlendirilmiş ve 20 Nisan'da karara bağlanmıştır. (bkn. Mao Zedung Cilt 3, sf.206-255). Mao yoldaşın kalem aldığı ve "Partimiz tarihinde Bazı Meseleler Üzerine Karar" başlığıyla yayınlanan kararda: "Bu Genişletilmiş 7. Genel Toplantı kesinlikle bildirir ki; son yirmi dört yıl boyunca Çin devrim pratiği, Mao Zedung tarafından temsil edilen çizginin, Partimizin mücadele çizgisinin bütünüyle doğru olduğunu kanıtlamıştır ve kanıtlamaktadır... 6. MK. 'nın Genişletilmiş 7. Genel Toplantısı kesinlikle inanmaktadır ki, Mao Zedung yoldaşın başkanlığındaki Merkez Komitesi'nin doğru önderliği altındaki Çin Komünist Partisi, ... zengin deneyi ile Çin devrimini kesin zafere mutlaka götürecektir" denilmektedir. Burada Mao yoldaşın otoritesinin, yol göstericiliğinin perçinlendiği görülmektedir.

ÇKP 1945 Nisan-Haziran ayları arasında 7. Kongresi'ni yaptı. 23 Nisan'da başlayan kongrede, Mao yaptığı açılış konuşmasıyla "Çin'in İki Muhtemel Geleceğini" ortaya koydu. 24 Nisan'da da "Koalisyon Hükümeti Üzerine" başlıklı, siyasi raporunu kongreye sundu. Ki kongre bu raporu, geleceğe ilişkin program olarak ilan edecekti. Bu kongre, önemi bakımından Zunyi Konferansı'ndan sonra gelir. Çünkü Zunyi Konferansı bir dönüm noktası olup, ÇKP'nin yönünü değiştirmiştir. 7. Kongre ise bu yönü perçinleyerek, ülke çapında iktidarın ele geçirilmesinin temelini oluşturmuştur. Bu kongre bir aşamanın sona erdiğini, yeni bir aşamanın başladığını belirtiyordu. 6. Kongre 1928 yılında Moskova'da yapılmış ve o dönem ÇKP, uğradığı büyük saldırılar ve kıyımlardan geriye kalan az sayıdaki insanın oluşturduğu küçük bir parti iken, 1945'de SBKP(B)den sonra dünyanın ikinci büyük KP'si durumundaydı.

Mao'ya göre, 7. Kongre "bir birlik ve zafer kongresi"dir. Bu kongrele ÇKP, kendi tarihini yeniden gözden geçirmiş, çıkardığı siyasi ve tarihsel sonuçları tek tek bütün üyelerine kavratmış, elde ettiği kazançları değerlendirmiş, hatalarını saptamış, birliğin ve üretim Atılımının, düzeltme kampanyasının ve Japonya'ya karşı verilen direnme savaşının başarısını ilan etmiştir.

Düzeltilme kampanyası; ortaya birlik ve disiplinli bir parti, koca bir ordu, büyük bir önderlik yeteneğine ve köylük bölgelerde tecrübe kazanmış kadrolara sahip potansiyel bir hükümet; sadık, gayretli ve fedakar yöneticilerden oluşan bir çekirdek ortaya çıkarmıştır.

Wang Ming'e karşı mücadelenin de doruk noktasını oluşturan düzeltme kampanyası, Mao'nun sorunu ele alış biçiminin etkinliğini göstermiştir. Bu yöntemi eleştiri-özeleştiri yoluyla birlik-eleştiri-daha üst seviyede birlik, keyfi cezalandırmalar ve fiziksel şiddet uygulamaktan özenle kaçınmak olarak özetleyebiliriz.

Düzeltilme kampanyasının kazanımları üzerine oturtulan 7. Kongre'de, Parti'nin birliği tam olarak sağlanmış, Mao'nun otoritesi ve komunu herkes tarafından (Yedinci kongrede özel olarak, MZD bütün Parti çalışmalarında rehber kabul edilmiştir. Bu aynı zamanda, ÇKP'nin ideolojik bağımsızlığının ve olgunluğunun resmen kabulüydü de) kabul edilmiştir. ÇKP'nin kurtuluş savaşını başarıyla yürüterek, 1949'da ülke genelinde zaferle sonuçlandırmasında bu birliğin ve Mao'nun yürütmüş olduğu ideolojik mücadele ve eğitim faaliyetinin büyük bir rolü olmuştur.

Özetle; bu kampanya, hazırlığı ile, ele alınış biçimiyle her aksaklık ve yön sapmasında yapılan müdahale ile süreci analizdeki büyük siyasal öngörü ile hedefleri saptamadaki isabetli tesbitler ve sonuçlandırma biçimiyle, geneli özelle birleştirme basiretiyle, baştan sona kadar merkezi önderliğin ve bizzat Mao'nun yön verme, yönetmesiyle örnek almamız gereken, öğrenmemiz gereken bir kampanyadır.

1948 YILINDA YÜRÜTÜLEN DÜZELTME KAMPANYASI

Mao, 1948 yılında Parti birliğini güçlendirmek için yeni önlemler alınmasına gerek duydu. Yürütülen iç savaş boyunca kitlelerin büyük ölçüde yer değiştirmeleri önemli sorunları beraberinde getirmişti. Bül-

yük mesafeler katedilmesini gerektiren askeri operasyonlar ve iletişim güçlükleri, aralarında Parti üyelerinin de bulunduğu bazı askeri sorumluların “bağımsız krallara” dönüşmesine, “anarşi ve disiplinsizliğin” yaygınlaşmasına yol açmıştı. Öte yandan ülkenin üçte biri kurtarılmış, düşman güçlerine büyük darbeler indirilerek ana güçleri imha edilmiş ve geri kalan güçlerin tasfiyesi ve iktidarı bütünlüklü olarak ele geçirmek için, saldırı seferleri düzenleniyordu. Bu durum hem ademi merkezîyetçiliğin yerine tam bir merkezîyetçiliği, hem de ağırlık merkezini köylük alanlardan şehirlere kaydırmayı gerektiriyordu.

Bu gelişmelerin sonucu, yeni düzenlemeleri yapmak ve geliştirilen politikaları Parti’ye ve orduya kavratmak, olumsuzlukların önünü almak için Eylül 1948’de yeni bir düzeltme kampanyası zorunlu oldu. Bunun için önceden planlanmamış olan bir SB toplantısı, 20 Eylül 1948’de yapıldı. Mao, bu toplantıda kolektif önderlik ilkesini öne çıkaran bir karar çıkartarak, Parti’nin ideolojik otoritesini güvence altına aldı. Parti’deki komiteler sistemi, karar alma sürecinin tek kişide toplanmasını önlemek amacıyla kurulmuştu. Komite üyeleri tartışacak, görüşler çatışacak ve kararlar ortak iradenin ürünü olarak ortaya çıkacaktı. Ancak bu konuda problemler yaşanıyordu. Mao’nun “Parti Komitesi Sisteminin Güçlendirilmesi Üzerine” başlığını taşıyan tasarısı 20 Eylül 1948’de karar olarak onaylandı.

Bu kararda; “Parti komitesi sistemi, kolektif yöntemi sağlamak ve herhangi bir kimsenin işlerin yürütülmesini tekeline almasını önlemek için geliştirilmiş önemli bir Parti kurumudur. Son zamanlarda bazı (kuşkusuz hepsinde değil) yönetim organlarında, bir kişinin işlerin yürütülmesini tekeline almasının ve önemli sorunları tek başına kararlaştırmasının alışkanlık haline geldiği görülmektedir” deniliyor. (C.4, sf.255)

Sorunların Parti komitesi toplantılarında değil, kişiler tarafından kararlaştırıldığını belirten Mao, böylesi bir durumun Parti komitesi üyeliğini sözde bırakacağını ve komite üyelerinin kendi aralarında gerçek bir birlik değil, biçimsel bir birlik sürdüreceklerini belirtiyor. Ve “Bu durum değiştirilmelidir” diyor.

Sonuçta şu kesin belirlemede bulunuyor; “Bütün önemli sorunlar (...) görüşülmek üzere komiteye getirilmeli ve komite üyeleri görüşlerini

tam olarak açıkladıktan sonra ilgili üyeler tarafından uygulanmak üzere kesin karara varmalıdır” (age, sf.255)

Ordu için ise şu belirleme yapılıyor; “Orduda ise komuta mevkiindeki kişi, muharebe sırasında ve koşullar gerektirdiğinde tek başına acil kararlar verme yetkisine sahiptir.” (age, sf.256)

SB'nin Eylül'de yaptığı toplantının sonuçları, Mao'nun MK adına kaleme aldığı 10 Ekim 1948 tarihli bir genelge ile Parti'ye sunuldu. Etraflı bir analizin yapıldığı, andaki durumun belirlenerek gelecekte nelerin yapılacağı somutlandığı genelgede şu saptamada bulunuluyor; “Partimiz ve ordumuz, uzun süreden beri düşman tarafından bölünmüş bir durumda bulunduğu, bir gerilla savaşı sürdürdüğünden ve köylük bölgelerde olduğundan, Parti'nin ve ordunun farklı bölgelerdeki yönetici organlarına oldukça geniş bir bağımsızlık tanıdık. Bu, Parti örgütlerinin ve silahlı kuvvetlerin inisiyatiflerini ve çöşkularını ortaya koymalarını ve büyük güçlüklerle dolu uzun dönemlerden sağ salim çıkmalarını sağlamıştır; Aynı zamanda da devrim davası için zararlı olan disiplinsizlik ve anarşi, bölgecilik ve gerillacılık gibi bazı olguların üstesinden gelmek için elinden geleni yapması ve savaşın biçimini gerilla savaşından düzenli savaşa dönüştürmek için tüm yetkilerin Merkez Komitesi'nin ve onun organlarının elinde toplanmasını gerektirmektedir.” (age, sf.262)

5-13 Mart 1945 tarihleri arasında, ÇKP 7.MK'nın 2. Genel Toplantısı yapıldı. Devrimin ülke çapında zafere ulaştırılmasından önce, yapılmış olan bir toplantı olması bakımından büyük bir önem taşıyordu. Bir bakıma bu toplantı, devrimin zafere ulaştırılması ve zaferin garanti altına alınmasının planını-programını ortaya çıkaran bir toplantıydı. Mao yoldaşın toplantıya sunduğu ve 5 Mart 1949 tarihini taşıyan, on bölümden oluşan rapor, herşeyi ayrıntılarıyla ortaya koymuştu. Tüm ayrıntıların yanında, siyasetin incelenmesine ağırlık verilmesinin gerekliliğini, büyük şehirleri ele geçirmek ve yönetmek için hazırlığın yapılmasının zorunluluğunu da ortaya koyarak; “Şehirlerin nasıl teslim alınacağı ve yönetileceği öğrenilmelidir” diyordu. Çünkü, artık ağırlık merkezi şehirlere kaydırılmış ve şehirlere köylük alanlara doğru dönemi başlamıştı.

Mao 13 Mart'ta Genel Toplantının kapanış konuşmasını yaparken,

konuşmasının bir bölümünü, Parti komiteleri sorununa ayırmıştır. “Parti komitelerinin çalışma yöntemleri” başlığıyla, sorunu on iki maddede somutlayarak bir kez daha tüm açıklığıyla ortaya koymuştur. Tam bir birliğin ve disiplinin sağlanmasını isteyen Mao; çok yalın ve kapsamlı bir şekilde Parti komitelerinin çalışma yöntemlerini, karar alma şeklini, önderliğin hangi yolu izlemesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Öyle ki toplantıların verimli olması için, önceden duyurunun yapılması gerektiğini belirten Mao; “Toplantılar önceden ilan edilmelidir. ... Böylece herkes ne tartışacağını ve hangi sorunların çözüleceğini önceden bilir ve hazırlıklarını zamanında yapar. Bazı yerlerde kadro toplantıları, önceden rapor ve karar taslakları hazırlanmadan düzenleniyor ve herkes toplantıya geldikten sonra ayaküstü birşeyler çarpıştırılıyor. ... Bu iyi bir şey değildir. Hazırlıklar tamamlanmadan acele edip toplantı yapmayın” diyerek, toplantıların yapılma yönteminin teferruatlarına kadar giriyor. Keza Mao, dalkavukçuluk vb. gibi davranışların önlenmesi ve kişiyi öne çıkarma anlayışının önüne geçmek için, şu noktaya da vurgu yapıyordu: “Parti önderlerinin doğum günlerinin kutlanması yasaktır. Sade yaşama ve sıkı çalışma tarzımızı sürdürmeli, dalkavukluk ve aşırı övgüye son vermeliyiz.” (age, sf.359-360)

Kısa bir zaman dilimi içinde (5-6 ay) yürütülen ve Mart 1949’da sonuçlandırılan kampanya başarılı olmuştur. Zira bu kampanya; Parti’de ve orduda beliren bir takım aksaklıkları gidermek, önceki sürecin mücadele biçiminden kaynaklı oluşan disiplinsizlikleri gidermek, düzenli savaş aşamasına varıldığından daha bir disiplinli ve merkezi komuta altında saldırıların yapılmasını sağlamak, artık ademi merkezîyetçilikten ziyade tam bir merkezîyetçilikle mücadeleyi zaferle taçlandırmak, her bir Parti komitesini karşılaşılabilecekleri yeni duruma göre hazırlıklı kılma ve birer iktidar organı-hükümet organı bilinciyle donatmak amacıyla yürütülmüştür. Yani ülke çapındaki tüm iktidarı ele almak için; aksaklıkları gidererek, son rötuşları yaparak son hazırlık yapılmıştır. Bu başarılmıştır. Eylül 1949’da tüm kıta Çin’i kurtarılmış, 21 Eylül’de “Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı” birinci toplantısını yaparak 30 Eylül’de sonuçlandırmış, hükümeti oluşturmuş ve Mao

yoldaşı hükümet başkanlığına seçmiştir. 30 Eylül 1949 tarihli sonuç bildirgesi ile toplantı sonucu kamuoyuna duyurulmuş ve 1 Ekim 1949'da "Çin Halk Cumhuriyeti" resmen ilan edilmiştir.

TOPRAK DEVRİMİ KAMPANYASI

ÇKP, devrimi zaferle taçlandırdıktan sonra, devrimin gerekliliklerini yerine getirmek ve sağlamlaştırmak amacıyla bir dizi kampanya örgütledi. 1950 yılında, iç içe geçirilmiş ve birbirine paralel olarak; **Toprak reformu kampanyası**, **Karşı devrimcilerin bastırılması kampanyası**, **Partinin sağlamlaştırılması ve Partinin inşası**, **Anavatani savunma ve Kore'ye yardım kampanyası** gibi kampanyalar yürütüldü.

ÇKP Yedinci MK, 3. Genel Toplantısı için 6 Haziran 1950'de toplandı. Bu toplantıda bir dizi sorun somutlanarak çeşitli kararlar alınmıştır. Mao toplantıya sunduğu raporda sorunları tesbit etmiş, çözüm yollarını saptamış ve yapılması gereken görevler Partinin önüne konmuştu.

Raporda Mao, düşman ajanları için şu belirlemede bulunuyordu; "Bu süre içinde halk güvenlik organları, çok sayıda gerici gizli servis grubu ve ajanını açığa çıkarmıştır. Yeni kurtarılmış bölgelerde, bugün Halk Kurtuluş Ordusu'nun görevi; geri kalan eşkiyaları yok etmeye devam etmek, halk güvenlik organlarının görevleri ise düşmanın gizli servis gruplarına darbe vurmaya devam etmektir." (C.5, sf.33-34)

Raporda, ekonomik çalışmalardan önderliğin uygulanışına, bütçe gelirlerinden fiyat istikrarına ve uluslararası ilişkilere kadar somut saptamalarda bulunan Mao, yapılması gereken görevleri maddeler halinde ortaya koyuyordu. Burada incelememizle ilgili olan birkaç pasaj aktaralım.

"1) Toprak reformu çalışması adım adım ve sistemli bir biçimde ilerlemelidir. ..." (age, sf.35)

"2) Toplumumuzdaki eski okul eğitiminin ve eski kültür kurumlarının düzeltilmesi adım adım dikkatle yürütülmeli ve bütün yurtsever aydınların kazanılması ve halka hizmet etmeleri sağlanmalıdır. ..." (age, sf.37)

"7) Hepsi de halk için birer tehlike olan haydutların, gizli ajanların, yerel zorbaların ve diğer karşı devrimcilerin kökü kararlılıkla kurutul-

malıdır. Bu konuda, birine ağırlık verip, öbürünü gözardı etme hatasına düşmeksizin baskı ve yumuşaklığı birleştiren bir siyaset, yani asıl suçluları kesin olarak cezalandırma, baskı altında hareket etmiş suç ortaklarını cezalandırmama ve olumlu hizmetlerde bulunanları ödüllendirme siyaseti uygulanmalıdır. Bütün Parti ve ulus, karşı devrimcilerin yıkıcı faaliyetlerine karşı uyanıklığı arttırmalıdır.” (age, sf.37)

“8) Merkez Komitesi'nin, Parti örgütünün sağlamlaştırılması ve genişletilmesi, Parti ve kitleler arasındaki bağların güçlendirilmesi, eleştiri ve özeleştiri yapılması ve bütün Parti içinde bir düzeltme hareketi başlatılması yolundaki bütün talimatları kesinlikle yerine getirmelidir. ..., bundan böyle Parti örgütünü genişletirken ihtiyatlı bir siyaset izlenmeli, siyasi fırsatçıların Parti üyeliğine alınmalarını önleme konusunda tavizsiz davranılmalı ve Partiye girmiş olan böylelerini temizlemek için de uygun önlemler almalıyız. ... Eski kurtarılmış bölgelerde, köylerde Partiye üye alma işlemi genel olarak durdurulmalıdır. Yeni kurtarılmış bölgelerde de, köylerdeki Parti örgütleri, siyasi fırsatçıların Partiye sızmalarının önlenmesi açısından toprak reformu tamamlanuncaya kadar genel olarak genişlememelidirler. 1950 yılının yaz, güz ve kış mevsimleri boyunca bütün Parti geniş çapta düzeltme hareketi gerçekleştirmeli, ama bu hareketi öteki görevlerden kopuk bir biçimde değil, onlarla sıkı bir eşgüdüm içinde yürütülmelidir.” (age, sf.37-38)

Toprak reformu, Demokratik Devrim boyunca kurtarılmış bölgelerde yapılmıştı. Devrimin ülke çapında zafere ulaşmasıyla; yeni kurtarılmış bölgelerde 1950 kışından itibaren toprak reformuna başlanmıştı. MK 6 Haziran'da yaptığı toplantıda sorunu ele alarak, planlı-programlı bir kampanya ile yapılmasını kararlaştırdı. ÇKP-MK 14 Haziran'da taslağı tartışılmak üzere, Siyasi Danışma Konferansı Milli Komitesi'nin 2. Toplantısı'na sundu. Tartışmadan sonra kabul edilerek onaylanmıştır. Mao, 23 Haziran'da yaptığı kapanış konuşmasında; “Bu toplantımızda, merkezi konu eski toprak sisteminin dönüştürülmesi sorunu olmak üzere, birçok tartışma konusu vardı. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi tarafından önerilen ve bizim de bazı yararlı düzeltmeler ve eklemeler yaptığımız Toprak reformu yasası taslağı kabul edilmiş bulunuyor” diyordu. (age, sf.44) Hükümetin ona-

yından da geçen tasarı, Hükümet Başkanı olan Mao tarafından 30 Haziran'da resmen ilan edilerek, yürürlüğe konmuştur.

Böylece Mao'nun savunduğu doğrultuda "Toprak Reformu Kampanyası" başlatıldı. Toprak devrimini yürüten birimler çoğunlukla Kızıl Ordu kadroları ile kentlerden üretime katılarak, eğitilmek amacıyla görevlendirilmiş aydın ve öğrencilerden oluşuyordu.

Mao, toprak reformu yapılırken; mücadeleyi kitlelerin gerçekliğinden kopuk olarak tırmandırmanın tehlikeli bir çizgi olacağını belirterek; bireylerin dövülmesini ve mallara bilinçli olarak zarar vermenin yasak olduğunu, yürütülecek mücadelenin kitlelere dayandırılmasını ve örgütlü yapılmasını salık veriyordu. Böylece, başta uyarılarda da bulunarak, çıkabilecek olumsuzlukların çıkmaması için önceden önlem alıyordu.

Toprak devrimini yürüten birimlerin, yoksul köylü kitlelerini toprak ağalarına karşı harekete geçirmesi bazı bölgelerde haftaları alırken, bazı yerlerde ise kendiliğinden harekete geçen köylüler, toprak ağalığı sistemini yıkıyordu.

Şubat 1951'de Siyasi Büro toplantısı yapıldı. 18 Şubat 1951 tarihli talimatla, Mao toplantının ana noktalarını on bölüm halinde özetleyerek Partiye sundu. Toprak devrimi başlıklı bölümü sekiz madde şeklinde ortaya koyan Mao, toprak reformunun çalışma mevsiminde bir süre durdurularak tecrübelerin özetlenmesini; iyi ürün için çaba harcanmasını, toprak reformu tamamlanınca üretim ve eğitime geçilmesini belirtiyordu. Ayrıca şu uyarıda bulunmayı da ihmal etmedi; "**Koşulların olgunlaşmadığı yer ve zamanlarda toprak reformu zorla uygulanmamalıdır.** Ve Yasadışı bir davranış olan işkence yapmaktan kaçınmanın bizim yararımıza olduğu konusunda köylüler ikna edilmelidir." (age, sf.53)

Toprak reformunun sağcılarca yer yer saptırılması, baltalanması ve kampanyanın durağanlaşması üzerine Mao, 1951 yılında kırsal bölgelere geziye çıktı, kampanyayı hareketlendirdi. 23 Ekim 1951'de toplanan "Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı Birinci Milli Komitesi"nin 3. toplantısında yaptığı açılış konuşmasında, şu saptamayı yaptı; "Geçen yıldan bu yana ülkede büyük çapta üç hareket başlattık: ABD saldırısına karşı direnme ve Kore'ye yardım etme hareketi,

toprak reformu hareketi ve karşı devrimcileri bastırma hareketi. Bu hareketlerde büyük zaferler kazandık. ... Azınlık milletlerin yaşadığı bazı bölgeler dışında toprak reformu 1952 yılında tamamlanmış olacaktır.” (age, sf.66)

Mao kampanyayı güçlendirmek için “Tarım Üretiminde Karşılıklı Yardım ve Kooperatifleşme”ye ilişkin karar taslağı çıkarttı. Liu Şao-Çi'nin, Mao ve MK'dan habersiz olarak, bir eyaletin üretimde karşılıklı yardımlaşma ve kooperatifleşmenin geliştirilmesi üzerine sunduğu raporu, azgınca bir yazı kaleme alarak dağıtması üzerine; Mao, taslağın hazırlanması görevini bizzat üstlenerek 15 Aralık 1951'de bir genelge ile birlikte Partiye dağıttı. Genelgede, “Tarımda karşılıklı yardım ve kooperatifleşmeyi başlıca görevlerden biri olarak alın” diyordu. (age, sf.78) Böylece, karşılıklı yardımlaşma birliklerinin kuruluşuna hız verildi.

Her bölgede toprak devrimini yürütme zorunluluğu, üyelerin %70 oranında yoksul ve topraksız köylülerden oluşan köylü örgütlerine verilmişti. 1952 yazında toprak devriminin tamamlandığı resmi olarak açıklandı. Bu dönemin sonunda toprak ağalığı ortadan kaldırılmış, ancak bir süre için zengin köylüler ile orta köylülüğün zengin kesiminin varlığı ortadan kaldırılmamıştı. Emperyalizm tarafından büyük bir şiddet dönemi olarak yansıtılan bu süreçte, sadece halka aşırı derecede zulmetmiş bir miktar toprak ağası, halk mahkemelerinde yargılanarak ölüme mahkum edilmiştir.

KARŞI DEVRİMİN BASTIRILMASI KAMPANYASI

Mao, daha 21 Eylül 1949'da Siyasi Danışma Konferansı 1. Toplantısında yaptığı açılış konuşmasında, bu meselenin önemine dikkat çekerek: “Devrimci çalışmamız henüz tamamlanmış. Halk kurtuluş savaşı ve devrimci halk hareketi hala ilerliyor ve çalışmalarımızı sürdürmemiz gerekiyor. Kuşkusuz, emperyalistler ve yerli gericiler yenilgilerini kolay kolay kabullenmeyecek, umutsuzca savaşıacaklardır. Bütün ülkede barış ve düzen sağlandığı zaman kesinlikle sabotajlara girişecekler, şu ya da bu yoldan huzursuzluk yaratacaklar ve her gün, her dakika bir geri dönüş tezgâhlamaya çalışacaklardır. Bu, kaçınılmaz ve kesindir. Uyanıklığı hiçbir şekilde elden bırakmamalıyız” di-

yordu. (C.5, Sf.23)

Keza, 6 Haziran 1950'de MK toplantısına sunduğu raporda, sorunları somutlayıp ayrıntılı bir biçimde ortaya koyarken, karşı devrimcilere karşı yürütülen mücadeleyi ve vurulan darbenin boyutunu belirleyerek, darbe vurmaya devam edildiğini belirtiyordu. Yine siyasi fırsatçıların ve karşı devrimcilerin Partiye sızması ve de sızmış olanların temizlenmesi için alınması gereken önlemleri de ortaya koyuyordu. Böylece karşı devrimcilere karşı mücadelenin bir kampanya şeklinde örgütlenerek yürütülmesi zorunlu hale geliyordu. Bu mücadeleyi kampanya olarak yürütmenin en büyük nedeni de, Tayvan'daki Çan Kay-Şek güçleriyle işbirliği içinde Çin'de Guomindang ajanlarının sabotajlar yapmaya başlamış olmalarıydı. O dönem, ülkede 400 bin ajanın olduğu tahmin ediliyordu. Karşı devrimcilerin bu girişimleri, sabotajları ülkenin bir çok yerinde açıkça bir "terör egemenliği" yaratmıştı.

Mao, 19 Aralık 1950'de Partiye yayınladığı talimatla: "Lütfen, karşı devrimcileri bastırmada sağlam, isabetli ve amansız darbeler indirmeye dikkat edin" diyordu. Yine 17 Ocak 1951'de yayınladığı talimatla da; "Sağlam darbe indirmek, taktiklere dikkat etmek demektir. İsabetli darbe indirmek, ölüm cezasını hak eden bütün gerici unsurları kararlılıkla öldürmek demektir (elbette ölüm cezasını hak etmeyenler idam edilmeyecektir). Yanlış idamları önlediğimiz sürece, burjuvazi ortalığı velveleye verse bile kaygılanmamıza gerek yoktur" diyor. (age sf.60)

Mao yoldaş, karşı devrimcilerin bastırılmasına, karşı devrimcilerin temizlenmesi kampanyasının titiz bir şekilde sürdürülmesine azami derecede önem veriyordu. Bundan dolayı her aşamasında, neredeyse her ay, konuya ilişkin bir talimat yayınlamıştır. Şubat 1951'de yapılan SB Genişletilmiş Toplantısı'nın ana gündemlerinden biri "Karşı devrimcilerin bastırılması" sorunudur. Mao, alınan kararların ana noktalarından birini oluşturan, karşı devrimcilerin bastırılmasına ilişkin kararda; genel olarak, ölüm cezası vermeden önce kitlelere danışılması ve demokratik kişilerin fikirlerinin de alınması; uyanık olunması, rastgele hareket edilmesine müsaade edilmeyerek hatanın yapılmaması, bunun için kesin denetimin uygulanması; eski görevliler ve çalış-

malarda yeni kazanılmış olan aydınlar arasında gizlenen karşı devrimcilerin temizlenmesi, Parti içine sızmış olan karşı devrimcilerin temizlenmesi ve kadroların eğitilerek çalışmalarına destek olunması noktalarına dikkat çekmektedir. (bkz. age. sf. 53-54)

Kampanyanın yürütülüş biçiminde; bazı eyaletlerde uyuşukluk, bazı eyaletlerde de acelecilik gibi iki sapmanın ortaya çıkması üzerine, Mao 30 Mart 1951 tarihli bir talimatı Partiye dağıttı ve uyardı. Aceleciliği baş tehlike olarak saptadı ve “ Uyuşukluk gösterenler. eğitim ve ikna yoluyla eninde sonunda etkin duruma gelebilirler ve bir karşı devrimcinin bir kaç gün erken ya da birkaç gün geç idam edilmesi pek bir şey değiştirmez. Ama aceleci davranmak ve yanlış kişileri tutuklamak ve idam etmek çok kötü etkiler yaratır” belirlemesini yaparak; “İhtiyatla ilerleyin, kesin denetim uygulayın ve acelecilikten kaçınun” uyarısını yaptı. (age. sf.61)

Mayıs 1951’de yapılan, Kamu Güvenliğine İlişkin Konferansı’n gündemi karşı devrimcilerin bastırılması sorunuydu. Mao, konferansın karar taslağına ek olarak bir talimat kaleme alarak Partiye dağıttı. Mao, bu talimatla karşı devrimcilerin bastırılmasında Partinin kitle çizgisinin izlenmesini emretti. Talimatta sorunu ve soruna yaklaşımı, yapılması gerekenleri beş maddeyle sıraladı: “Bu günlerde ülkenin dört bir yanında süregelen karşı devrimcilerin batırılması hareketi büyük, şiddetli ve karmaşık bir mücadeledir. **Bu çalışmada izlenen ve etkili olduğu her yerde kanıtlanmış bulunan çizgi, Partinin kitle çizgisidir.**” (age, sf.57). Bu da, Parti komiteleri önderliğinde üyelerin seferber edilmesi, kitlelerin seferber edilmesi, bütün çevrelerden demokratik parti ve kişilerin katılımının sağlanması, birleşik bir plan ve eylem çerçevesinde mücadelenin farklı aşamalarındaki taktiklere dikkat edilmesi, listelerin titizlikle incelenerek sonuca varılması demektir. Bundandır ki; “ Bu çizgiye tamamen bağlı kalındığı yerlerde, çalışma tamamen doğrudur...Biz bu çalışma çizgisinin, karşı devrimcileri bastırma mücadelesinin derinleştirilmesi ve tam bir başarı sağlanması için bir güvence olduğuna inanıyoruz. Önümüzdeki günlerde karşı devrimcilerin bastırılmasında bu çizgiye tamamen bağlı kalmak kesinlikle zorunludur” diyor Mao. (age. sf.57)

Mao bu talimatla şunu da belirtiyor:” Öldürülecek karşı devrimci-

lerin sayısı belirli sınırlar içinde tutulmalıdır. Burada izlenmesi gereken ilke şudur: Adam öldürmüş ya da daha başka ciddi suçlar işlemiş ve halkın öfkesinin yatıştırılması için idam edilmeleri zorunlu olanlar ve milli çıkarlara son derece ciddi zararlar vermiş olanlar duraksamaksızın ölüm cezasına çarptırılmalı ve halkın büyük nefretini toplamamış ya da milli çıkarlara ciddi zararlar vermekle birlikte son derece ciddi zararlar vermemiş olanlara gelince; burada izlenmesi gereken tutum, idam cezasını vermek, bu cezayı iki yıl ertelemek ve nasıl davranacaklarını görmek üzere bunları zorunlu çalışmaya tabi tutmaktır. Birisinin tutuklanıp tutuklanmamasının tartışmalı olduğu durumlarda asla tutuklama yoluna gidilmemesi gerektiği ve bunun tersi bir davranışın yanlış olacağı; birisinin idam edilip edilmemesinin tartışmalı olduğu durumlarda asla idam yoluna gidilmemesi gerektiği ve bunun tersi bir davranışın yanlış olacağı; açıkça belirtilmelidir.” (age, sf.58)

Mao, karşı devrimcileri bastırma kampanyasının şiddetli yürüdüğü bu aşamada, sol sapmaları önlemek amacıyla; 1 Haziran 1951 tarihinden itibaren geçerli olmak koşuluyla, bütün bölgelerde tutuklama yetkisini yalnızca bölge yetkililerine ve idamı onaylama yetkisini de yalnızca eyalet yetkililerine vermiştir. Aynı zamanda kurtuluştan sonra yerlerinde bırakılmış bütün görevliler ve son zamanlarda çalışmalara katılmış aydınlar arasında güzün bir ön ayıklamanın yapılmasını; geçmişlerini ortaya koymalarını sağlamayı, içinde sakladıklarını ortaya koymaya çağırarak, yani bir “içini açma” kampanyasının yürütülmesini ve bunun kışın yapılacak ikinci bir ayıklama için, bir hazırlık olacağını belirtmektedir. Bunun da en başta önder organlarda, kamu güvenliği gibi hassas noktalardan başlatılarak yaygınlaştırılmasını istiyor.

Mao, Parti üyelerinin yalnız başına hareket etmelerini önlemek için, çalışmalarını yönetecek komitelere Partili olmayanların da alınmasını öngörmektedir. Yine, karşı devrimcilerin bastırılması için verilen büyük mücadelede her yerde kitleler arasında kamu güvenlik komitelerinin kurulmasının talimatını veriyor.

Mao, olası bir yanlış önlemek amacıyla, 15 Haziran 1951’de yayınladığı talimatta; “İdamı iki yıl erteleme tutumu hiçbir zaman, halkın idam edilmesini istediği, adam öldürmüş canilerin ve diğer ağır

suçlar işlemiş olanların idam edilmemesi şeklinde anlaşılmalıdır” diyor. (age, sf.63)

Yani, halkın derin nefretini kazanmış olan, ağır suçlar işlemiş olanların halkın öfkesinin yatıştırılması için idam edilmesi gereklidir.

Mao, 10 Eylül 1951 tarihli talimatta; “Karşı devrimcileri bastırma çalışması tamamen bütün kademelerdeki Parti Komiteleri’nin birleşik önderliği altında yürütülmeli ve bütün kamu güvenlik organlarındaki ve diğer organlardaki bu çalışmayla ilgili sorumlu yoldaşlar bu önderliği her zaman olduğu gibi kayıtsız şartsız kabul etmelidirler” diyor. 23 Ekim 1951’de yapılan, “Halk Siyasi Danışma Konferansı Birinci Milli Komitesi 3. Toplantısı”nda yaptığı açılış konuşmasında da “Genel olarak, kıtadaki geri kalan karşı devrimciler pek yakında yok edilecektir” diyordu. (age., sf 65)

Karşı devrimcileri bastırma kampanyasında yapılan çalışmalarda ve yaşanan çatışmalarda yaklaşık olarak 800 bin kişi öldürülmüş, hapse atılmış ya da eğitim kamplarında zorunlu çalışmaya tabi tutulmuşlardır. Sadece Şanghay’da bir günde yirmi bin kişi gözaltına alınmıştır. Bunların arasında; gangsterler, serseriler, kaçakçılar ve uyuşturucu çetelerin şefleri çoğunluktadır.

Yaptığımız alıntılarda da görüleceği gibi, kampanya merkezi önderlik tarafından, bizzat Mao’nun önderliği altında yürütülmüş, her bir adımı titizlikle ele alınarak ana denk düşen talimatlar çıkarılarak, neyin nasıl yapılacağı berrak bir biçimde ortaya konularak yön verilmiştir ve bu biçimde kampanyaya zafer kıldırılmıştır. Burada kendiliğindenciliğin panzehiri olarak iradi müdahalenin gücünü apaçık görmekteyiz.

Bu kampanyayla bağlantılı sayılabilecek; “Üç Karşı Çıkış” ve “Beş Karşı Çıkış” adıyla iki önemli kampanya daha açıldı. Bu iki kampanyaların da oldukça net amaçları vardır.

ÜÇ KARŞI ÇIKIŞ VE BEŞ KARŞI ÇIKIŞ KAMPANYALARI

Üç Karşı Çıkış Kampanyası, 1951 yılı sonunda devlet daireleri ve devlet işletmelerindeki personel arasında başlatılan **yiyciliğe, savurganlığa ve bürokrasiye karşı** mücadeleydi. Beş Karşı Çıkış Kampanyası ise 1952 başlarında özel sanayi ve ticaret işletmelerinin sa-

hipleri arasında başlatılan rüşvete, vergi kaçakçılığına, devlet malının çalınmasına, devlet sözleşmelerinde dalavere yapılmasına ve iktisadi bilgilerin çalınmasına karşı mücadeleyi ifade ediyor.

Üç Karşı Çıkış Kampanyası, özel girişimlerle işbirliği yaparak suç işlemiş Parti üyelerini, Beş Karşı Çıkış Kampanyası ise sabotaj ve devleti dolandırma suçlarına karışmış ulusal kapitalistleri eğitmeyi amaçlıyordu. Bu kampanyalara kitlelerin etkin biçimde katılımları sağlanmış ve işçiler, ev kadınları, köylüler önemli görevler üstlenmişlerdir. Sınıf mücadelesi içinde eğitim programları uygulanmış, ihbar ve yakınmaları dinleyerek araştıran özel yurttaş komiteleri kurulmuştur.

Mao, daha 30 Kasım 1951'de yayınladığı bir talimatında; "Yiyiciliğe ve savurganlığa karşı mücadele, bütün Partiyi ilgilendiren önemli bir sorundur; bu soruna büyük bir dikkat göstermenizi daha önce de söylemiştik. Bütün Parti içinde; büyük, orta büyüklükte ve küçük-büyük bütün yiyicilik olaylarını olduğu gibi açığa çıkaracak ve bir yandan yeniden kötü yola sapmamaları için orta büyüklükte ve küçük yiyicileri eğitime ve yeniden kalıba dökme tutumunu izlerken, diğer yandan da esas darbeleri en büyük yiyicilere yöneltecek iyi bir temizliğe ihtiyacımız vardır" saptamasını yaparak, "Parti üyelerimizden bir çoğunun burjuvazi tarafından yozlaştırılması gibi ciddi bir tehlikeyi önlememiz,... yozlaşmayla mücadele ilkesini gerçekleştirmemiz ancak böyle mümkün olabilir" diyordu. (age, sf.71) Böylece üç kötülüğe karşı mücadele kampanyasının çerçevesini de çizmiş oluyordu.

Yine Mao, 8 Aralık 1951 tarihinde yayımlandığı talimatla şu kesin belirlemeyi yapıyordu: "Yiyiciliğe, savurganlığa ve bürokrasiye karşı mücadeleye en azından karşı devrimcileri bastırma mücadelesinde olduğu kadar önem verilmelidir. Karşı devrimcileri bastırma mücadelesinde olduğu gibi bu mücadelede de, demokratik partiler ve hayatın bütün kesimlerinden insanlar da içinde olmak üzere geniş kitleler seferber edilmeli, bu mücadele halka geniş çapta tanıtılmalı, önder kadrolar doğrudan doğruya mücadelenin başına geçmeli ve mücadelede yer almalı ve herkes kendi hatalarını ortaya dökmeye ve başkalarının suçlarını bildirmeye çağrılmalıdır. Önemsiz olaylarda suçlular eleştirilmeli ve eğitilmelidir. Önemli olaylardaysa suçlular görevden uzak-

laştırılmalı, cezalandırılmalı ya da çalıştırılarak düzeltilmek üzere, hapis cezasına çarptırılmalı en berbatlarıysa kurşuna dizilmelidir. Bu sorun ancak bu yollardan çözülebilir.” (age, sf.72)

Parti üyelerine yönelik olarak yürütülen Üç Karşı Çıkış Kampanyası, çok sert önlemlerle gerçekleşti. Mao kitleleri Partideki yozlaşma, çürüme ve bürokratlaşmaya karşı “fırtına estirme”ye çağırdı ve bu yolla yeni zorbalar iktidarının ancak önlenebileceğini belirtti. Bu kampanyayla, bir milyona yakın Parti üyesi ve kadro Partiden atıldı. Bir kısmı başka yöntemlerle cezalandırılırken, küçük bir kesim Parti üyesi ise ölüm cezasına çarptırıldı.

Kapitalizmin beş lanetli alışkanlığı olarak ilan edilen; **rüşvetçilik**, **vergi kaçakçılığı**, **devlet mallarının çalınması**, **ekonomik surların açıklanması** ya da ekonomik casusluk ve **devlet mallarında kamunun siparişlerinde kamunun dolandırılmasına** vurgu yapılarak ikinci kampanya ya da Beş Karşı Çıkış adı verilmiştir.

Mao, 26 Ocak 1952 tarihinde yayınladığı talimatla; “Rüşvet yedirme, vergi kaçırma, devlet malını çalma, devlet sözleşmelerinde dala vere yapma ve ekonomik bilgi çalma yoluyla yasaları çiğneyen kapitalistlere karşı geniş çapta, kararlı ve kapsamlı bir mücadele verebilmek için bütün şehirlerde ve en başta da büyük ve orta büyüklükteki şehirlerde işçi sınıfına dayanmalı, yasalara uyan kapitalistlerle ve şehir halkının diğer kesimleriyle birleşmeliyiz. Bu mücadeleyi, Parti, hükümet, Ordu ve kitle örgütleri içinde yürütülmekte olan yiyiciliğe, savurganlığa ve bürokrasiye karşı mücadeleyle eşgüdüm içinde sürdürmeliyiz” tespitini yapmakta ve “Bütün büyük şehirlerimizde (eyalet merkezleri de içinde olmak üzere) Şubat ayının ilk on günü içinde ‘beş kötülüğe’ karşı mücadele başlatılmalıdır. Lütfen, hazırlıklara hemen girişin”demektedir. (age, sf.72-73)

Bu dönem, başını alıp giden yozlaşmaya karşı mücadele için gerekli koşullar hazırlandı. Devlet mallarının çalınması, kaçakçılık, rüşvetçilik, Hong Kong’a altın kaçırma gibi eylemler, denetimlere rağmen sürekli artmıştı. Örneğin, kampanya sırasında; Şanghay kentinde devlet kuruluşlarının bütün siparişlerini karşılayan ve sekizyüz özel kuruluştan oluşan bir kartel açığa çıkarılmıştı. Düşününki burjuvazinin, yeni hükümetin kurmaya çalıştığı düzeni tahrip etmede gös-

terdikleri dayanışma, onları denetlemekle görevli Parti üyelerinin-kadrolarının gösterdiği dayanışmadan çok daha etkiliydi. Bundandır ki iki ayrı kampanya birbirine paralel yürütülüyordu. Bundan dolayı Mao, “Kadroların burjuvazi tarafından yozlaştırılmasının ciddi yiyicilik olaylarıyla sonuçlanması” olgusuna özel bir dikkat çekerek önlem almak istiyordu.

Mao, bu kampanyaya, “nihai bir mücadele” diyerek, bu kampanyayla ulusal burjuvazinin varlığına son verileceğini belirtiyordu. Kampanya kapsamında 450 bin özel şirket oluşturuldu ve bunlardan 340 bini kapitalizmin beş lanetinden herhangi birisi nedeniyle suçlu bulundu. Halk mahkemelerine çıkarılan ve burada kendi işçileri ile diğer emekçiler tarafından yargılanan ulusal kapitalistlerin önemli bir bölümü, yeniden kalıba döktü.

Beş Karşı Çıkış Kampanyası, kapitalistlerin kendi varlıklarına son vermeleri ile sonuçlandı. Bu kişilere ait kuruluşların hepsi bir federasyon çatısı altında toplandı ve devlet bu federasyona % 50 oranında ortak oldu. Bu kuruluşların devir işlemleri Pekin’de on iki hafta içinde bitirilirken, genel olarak devir işlemleri Haziran 1956’da tamamlandı.

Mao, 4 Ağustos 1952’de “Siyasi Danışma Konferansının 1. Milli Komitesi”nin Daimi Komitesi toplantısında yaptığı konuşmada; “Aralık ayında üç kötülüğe karşı kampanya başlatıldı ve bunu da beş kötülüğe karşı mücadele hareketi izledi. Her iki hareket de başarıyla sonuçlandı. Şimdi durum son derece açıktır ve genel bir istikrar sağlamıştır” diyerek, kampanyanın başarısını belirterek resmen sonuçlandığını ilan ediyordu. (age, sf.86)

KORE SAVAŞINA İLİŞKİN YARDIM KAMPANYASI

1950 yılı yazında ABD emperyalizmi, Çin topraklarının bir parçası olan Tayvan’ı işgal etti, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti’ni istila etti. Ve Çin’in kuzeydoğu sınırına saldırıda bulundu. ABD emperyalizminin esas hedefi yeni ve genç Çin Halk Cumhuriyeti’ydi. Bu saldırıya karşı Çin, direnme bayrağını yükselterek, Kore’lilerin yanında saf tutarak ABD emperyalizmine karşı savaşa girdi. Kore savaşının başlamasıyla birlikte, “ABD saldırısına Karşı Direnme Ve Kore’ye Yardım Etme Kampanyası” başlatıldı.

Mao yoldaş, Çin Halk Devrimci Askeri Komisyonu Başkanı sıfatıyla, 8 Ekim 1950 tarihini taşıyan, "Çin Halk Gönüllülerine Emir"de; "Kore halkının kurtuluş savaşını desteklemek ve ABD emperyalizminin ve onun uşaklarının saldırılarına karşı koymak ve böylece Kore, Çin ve Doğu'daki bütün öteki ülkelerin halklarının çıkarlarını korumak üzere, Çin Halk Gönüllülerine, hızla Kore'ye ilerlemelerini ve saldırganlara karşı savaşmak ve şanlı bir zafer kazanmak üzere Kore'li yoldaşlara katılmalarını emrediyorum." diyor (age,sf.50). Yine Mao, Çin Halk Gönüllülerine yolladığı 19 Ocak 1951 tarihli talimat-lada şunlara vurgu yapıyor: " Çinli yoldaşlar Kore'nin davasını kendi davaları kabul etmeli ve komutan ve savaşçıları aynı kendi ülkemiz için hissettiğimiz ve kendi halkımıza karşı davrandığımız gibi, Kore'deki her tepeyi, her ırmağı, her ağacı ve her bir yaprağı gözlerinin bebeği gibi korumaları ve Kore halkından tek bir çöp bile almamaları tembih edilmelidir. Zafer kazanmanın siyasi temeli budur. Böyle davrandığımız sürece, nihai zafer sağlama alınmış demektir." (age, sf.51)

Şubat 1951'de yapılan SB Genişletilmiş Toplantısında alınan kararların ikincisi, bu kampanyaya ilişkindir. "ABD Saldırısına Karşı Direnmek Ve Kore'ye Yardım Etmek İçin Propaganda Ve Eğitim Kampanyası" başlığını taşıyan SB kararı şöyledir: "Bu eğitimin ülkenin her bir yanına ve herkese ulaşabilmesi için bu kampanyanın ülkenin dört bir bucağına götürülmesi, uygulanmakta olduğu yerlerde derinleştirilmesi ve uygulanmadığı yerlerde de yayılması konusunda kararlı bir çaba gösterilmelidir" (age, Sf.52)

Kampanya kapsamında 1950'de Merkezi Halk Hükümeti tarafından çıkarılan, Halk Zafer Tahvilleri satışa çıkarılmış, savaş harcamaları kamuya yayılmıştır. Özel kişiler ise altın, gümüş ve mücevherlerini savaş harcamalarında kullanılmak üzere bağışlıyordu. Toplumun her kesimini etkileyen zorunlu denetimler uygulanarak; ithalat ve ihracat özel izne tabi tutulmuş, kömür karneye bağlanmış, kişisel servetlere yeni vergiler getirilerek özel kuruluşlardaki kişisel sermaye ile kişisel servetten alınan miktarlar arttırılmıştır. Devletin yönettiği gümüş bankaları ve "gümüş evlerinde" oluşan bir birleşik konsorsiyum aracılığıyla, ülkedeki bütün gümüş varlığı denetime alınmış. Yanlış bildirimlerde bulunanlara ise ağır yükümlülükler getirilmiştir.

Mao, 23 Ekim 1951'de Siyasi Danışma Konferansı Komitesi'nin üçüncü toplantısında yaptığı konuşmada, sorunu şöyle değerlendiriyor: "ABD saldırısına karşı direnme ve Kore'ye yardım etme hareketinde Çin halkı her zamankinden daha geniş çapta birleşmiş bulunmakta ve ABD'nin emperyalist saldırı kuvvetlerine karşı kararlı bir mücadele vermektedir (age, sf.67) Devamında da: "ABD saldırısına karşı direnme ve Kore'ye yardım etme büyük mücadelesi devam etmektedir ve ABD hükümeti barışçı bir çözüme razı oluncaya kadar da devam etmelidir. Biz hiçbir ülkenin topraklarına tecavüz etmek niyetinde değiliz; biz emperyalistlerin ülkemize karşı saldırısına karşı koyuyoruz." (age, sf.68)

Üç yıl süren Kore savaşı, ABD saldırganının pes etmesiyle sona erdi. Savaşın sona ermesiyle Mao Zedung yoldaş, 12 Eylül 1953'de Merkezi Halk Hükümeti Konseyi'nin 24. Oturumu'nda yaptığı "ABD Saldırısına Karşı Direnme ve Kore'ye Yardım Etme Savaşında Kazandığımız Büyük Zafer ve Önümüzdeki Görevler" başlıklı konuşmasında şunlara işaret ediyordu: "Bu zaferi neye borçluyuz? Üye arkadaşlar az önce bunu yalnızca doğru önderliğe bağladılar. Önderlik, etkenlerden biridir. Doğru önderlik olmadan hiçbir şey başarı kazanmaz. Ama biz esas olarak, savaşımız bir Halk Savaş'ı olduğu, bütün ulus bunu desteklediği ve Çin ile Kore halkları omuz omuza savaştıkları için kazandık." Devamla; "Taraflar daima kendi-muharebe hatlarının çelikten bir kale olduğunu söylerler. Bizimki gerçekten çelikten bir kaledir. Askerlerimiz ve kadrolarımız yetenekli ve yiğittir ve ölüm meydan okurlar. Buna karşılık saldırgan ABD askerleri ölümden korkuyorlar ve subayları da pek fazla esnek değil, oldukça katıdır. Onların savaş hattı sağlam değildir ve çelikten bir kaleden başka her şeye benzer." (age, sf.125)

Kore savaşına, ABD emperyalizmine uşaklıkta sınır tanımayan TC'nin de katıldığı hatırlayalım. Kore savaşı komünist irade ve halkların birliği ve dayanışmasının yüceliğiyle, emperyalist saldırganı uşaklarıyla birlikte yenilgiye uğratmıştır. Bu aynı zamanda kampanyanın başarısının da ifadesidir.

Bu arada, yeni bir bölüme geçmeden önce: 1955 ortalarında sert önlemlerle yürütülen bir "Gizli Karşı Devrimcileri Açığa Çıkarma

Kampanyası'nın yürütülmüş olduğunu belirtelim. 1955 yılı ortalarında başlayan ve dört-beş ay süren bu kampanyaya Mao, Kasım ayında son verilmesini istemiştir. Bu kampanya boyunca ülke çapında 450 bin karşı devrimci açığa çıkarılmış ve 400 bin civarında aydın da sorgudan geçmiştir.

Keza 1954 yılında bir kooperatifçilik kampanyası yürütülmüştür. 1952-1953 yıllarında ise, cehaleti yenmek için büyük bir eğitim kampanyası yürütülmüştür. Cehaleti yenmek için yürütülen eğitim kampanyasında, 1952-1953 yılları boyunca 50 milyon köylüye okuma yazma öğretilmiş, birçok yeni okul (yarım gün eğitim veren emekçi okulları, teknik okullar, mühendislik fakülteleri ve hukuk fakülteleri) açılmıştır. Böylece genç nüfusun büyük bir bölümü eğitim hizmetlerinden yararlanmaya başlamıştır.

YÜZ ÇİÇEK AÇSIN KAMPANYASI

Mao yoldaş, 1951 yılında "Yüz Çiçek Açsın" fikrini ortaya atmış ve "Yüz Çiçek Açsın, Yüz Düşünce Akımı Birbiriyle Yarışsın" başlıklı bir konuşma yapmıştır. Ancak Mao'nun bu konuşması kamuoyuna açılmamıştır. Mao, Mayıs 1956'da tekrar yaptığı bir konuşma ile "Yüz Çiçek" siyasetinin temelini ortaya koymuş, ancak dört saat süren bu konuşması da yayınlanmamıştır. Mao'nun başka konuşmalarında ve makalelerinde bu düşüncesinden belli bölümler kullanmış olmasından ve bazı belgelerde yapılan alıntılardan bu düşüncenin mantığı bilinmekte, belli fikirler vermektedir. Keza 27 Şubat 1957'de Yüksek Devlet Konferansının Genişletilmiş Toplantısında yaptığı, uzun ve tarihi "Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması Üzerine" başlıklı konuşmasının bir bölümünü "Yüz Çiçek" siyasetine ayırmıştır. Ki burada siyasetinin mantığını ve amacını berrak bir şekilde görmekteyiz.

Mao, karşı devrimci Hu Feng kliğini irdelediği "Kamuoyunun Bir Örnek Olmasının Reddedilmesi Üzerine" başlıklı 24 Mayıs 1955 tarihli makalesinde; "Bu gerçekten de doğrudur; bizim sistemimiz bütün karşı devrimcilerin konuşma özgürlüklerini ellerinden alır ve özgürlüğü sadece halkına tanır. Biz halk içinde çeşitli görüşlerin var olmasına izin veriyoruz, yani halk, eleştirme, çeşitli görüşlerini belirt-

me, Tanrı fikrini ya da Tanrı tanımazlığını (yani materyalizmin) propagandasını yapma özgürlüğüne sahiptir. Her toplumda ve her zaman daima iki tür insan ve iki tür görüş vardır: İleri ve geri. Bunlar birbirlerinin zıddı olarak mücadele ederler ve ileri fikirler daima geri fikir- lere üstün gelir.... Toplum ancak, ileri olan şeyler tam bir hareket ser- bestisine sahip olduğu ve geri olan şeylere üstünlük sağlayarak ilerle- yebilir” diyerek, ve yine; “Halkla karşı devrimciler arasındaki çeliş- meler ise, halkın, işçi sınıfı ve Komünist Partisi önderliğinde, karşı devrimciler üzerinde diktatörlük uygulamasıyla ilgili bir meseledir. Burada demokrasi değil diktatörlük yöntemi uygulanır; diğer bir de- yişle, karşı devrimciler uslu durmak zorundadırlar ve gerek sözle ge- gerekse davranışlarıyla karışıklık çıkarmalarına izin verilmez” diyerek, aslında “Yüz Çiçek” fikrinin temellerini belirtiyordu. (C.5, sf.187- 188)

Her şeyden önce, Mao; **“Devrim kitlelerin eseridir ve onu koru- yacak olan da kitlelerdir”** ilkesine bağlı kalan ve kitlelere sonsuz güven duyan, bir diyalektik ustasıdır. Bundan dolayı da kitlelerin sus- turulmasına, kapalı kapıcılığa, kitleleri dışıtalayan tartışmalara hep karşı çıkmıştır. Elbette bunun temel bir ilke ve MLM’ nin ruhu olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

Mao, 1956 yılındaki revizyonizm rüzgârının Partinin bazı olumlu yönlerini tahrip ettiğini belirtiyordu. Bu durum, Kruşçev revizyoniz- minin Parti içindeki boyutunun da ifadesidir. Şubat 1956’da yapılan SBKP 20. Kongresinde revizyonist görüşler hakim gelmiş ve Partinin başına Kruşçev geçmiştir. Kruşçev bu kongrede iki önemli konuşma yapmıştır. Bu konuşmalardan, gizli tutulan birinci konuşmada açıkça Stalin düşmanlığını ortaya koymuş, kamuoyuna açık yapılan ikinci konuşmada ise, “Sosyalizme barış içinde geçiş” tezini ortaya koymuş- tur. Her iki konuşmanın tam metinleri ÇKP’de tüm Parti kademeleri- ne dağıtılmış ve yoğun tartışmalar yaşanmıştır. Keza 1956’da Maca- ristan’da yaşanan karışıklıklar alt boyutta da olsa Çin’de de yankısını bulmuştur. Öte yandan bu gelişmelerden (SBKP 20. Kongresi’ nin re- vizyonimi, Macaristan olayları) güç alan emperyalizm de 1956 ortala- rında komünizme karşı saldırı kampanyası geliştirmiştir. İşte 1956’da “Yüz Çiçek” kampanyası başlatıldığında, önemli belirsizlikler ve fikir

kargaşası yaşanıyordu.

ÇKP, daha 5 Nisan 1956'da "Proletarya Diktatörlüğünün Tarihi Deneyimi Üzerine" başlıklı makaleyi yayınlarken; proletarya diktatörlüğünün tarihsel deneyimlerini, ilkelerini, tutunması gereken yolu, uluslararası komünist hareketin tarihinde Stalin'in yerini ortaya koyarak revizyonizme tutum alıyordu. Keza 29 Aralık 1956'da "Bir Kere Daha Proletarya Diktatörlüğünün Tarihi Deneyimi Üzerine" başlıklı belgeyle, daha geniş ve derinlemesine sorun incelenerek ortaya konuluyor da. Zira Aralık 1956'da Mao, SBKP önderliğine karşı ilk kez revizyonizm kavramını kullanıyordu.

25 Nisan 1956'da Mao, ÇKP-SB Genişletilmiş Toplantısı'nda yaptığı konuşma ile Sovyetler Birliği tecrübesinden çıkarılan dersleri gözönünde tutarak Çin'in tecrübesini özetledi; Sosyalist devrim ve sosyalist inşadaki "on başlıca ilişki"yi ortaya koydu. Böylece Mao, ülkenin koşullarına uygun bur çizginin temellerini oluşturan düşüncelerini, kapsamlı olarak bir kez daha ortaya koydu.

Mao, "On Başlıca İlişki Üzerine" başlıklı bu makalesinde; "Özellikle önem verilmesi gereken bir konu, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin inşa sürecinde yapılan bazı hataların ve eksikliklerin son zamanlarda gün ışığına çıkması olgusudur. Onların yaptıkları hataları tekrarlamak istiyor musunuz? Geçmişte bazı hatalardan kaçınabilmemiz, onların tecrübelerinden dersler çıkarmamızla mümkün olmuştur; **bugün ise ders çıkarmamız için çok daha fazla neden vardır.**" (abç) diyordu. (C.5, sf.307). Keza revizyonizmi hedef alarak şuna vurgu yapıyordu: "Lenin'in Proletarya Partisi ve Proletarya Diktatörlüğü konusundaki teorisi bazılarının iddia ettiği gibi 'modası geçmiş' bir teori değildir." (age, sf.321)

Mao sözkonusu makalesinin onuncu bölümünü "Çin ile Diğer Ülkeler Arasındaki İlişki"ye ayırmıştı. Burada temel Sovyetler Birliği'ydi. Mao bu bölümde; "Sovyetler Birliği'nde bir zamanlar Stalin'i göklere çıkarırlar şimdi onu bir hamlede cehenneme gönderiyorlar. Burada, Çin'de de bazıları aynı örneği izliyorlar. Merkez Komitesi'nin görüşü, Stalin'in hatalarının, bütününe yalnızca %30'unu, başarılarının ise % 70'ini oluşturduğu ve bir bütün olarak değerlendirildiğinde her şeye karşın Stalin'in büyük bir Marksist olduğu yönündedir.

'Proletarya Diktatörlüğünün Tarihi Tecrübesi Üzerine' adlı yazıyı bu değerlendirme temelinde yazdık" diyordu. (age, sf.228-229)

Stalin'in Çin devrimine ve ÇKP'ye yaklaşımlarındaki yanlış tutumlarına ilişkin bir değerlendirmesinde Mao, "Biz devrimi Komün-tem'e, Stalin'e rağmen yaptık" dediği halde, ön yargısız ve objektif olarak Stalin'i değerlendirerek, ML'nin dördüncü kılıcı olarak sahip-lenmektedir. Mao bu makalesinde şunlara da işaret ediyor: "Sosyal bilimler ve Marksizm Leninizm'de doğru olduğu her yerde Stalin'i incelemeliyiz..... Marks'ınki bile olsa tek tek her cümle izlenseydi karmakarışık bir durum ortaya çıkardı. Bizim teorimiz Marksizm-Le-ninizmin evrensel gerçeğinin Çin devriminin somut pratiği ile kay-naştırılmasıdır." (age, sf.329)

ÇKP ve Kruşçev revizyonizmi arasında ideolojik mücadelenin başlaması ve bu mücadelenin kızışmasıyla birlikte, Liu Şiao-çi ve diğ-er Kruşçev yanlısı revizyonistlerin de açıktan Mao'ya saldırmasını beraberinde getirdi. Böylece Mao'nun Kruşçev revizyonizmine karşı mücadelesinin bastırılmaya çalışıldığı gibi, Çin'in Rusya'yı takip et-mesini isteyen eğilimler güç kazanıyordu.

Kooperatiflere, Komünlerin yaygınlaşmasına, kolektifleşmeye kar-şı, Liu Şiao-çi dört özgürlük istiyordu (toprağı alıp satma özgürlüğü, istediği ürünü elde etme özgürlüğü, toprağı kiralama özgürlüğü, ser-best piyasaya girme özgürlüğü). 1956 Eylül sonunda yapılan ÇKP 8. Kongresinde, Liu yaptığı konuşma ile bütün görüşlerini ortaya koy-muş ve konuşması çoğunlukça onaylanmıştır. Bu sağcıların Partideki etkinliğinin arttığına göstergesiydi. Keza ÇKP 8. Kongresi'nde kabul edilen yeni tüzükte (ki bu tüzük Kültür Devrimi sırasında revizyonist olarak mahkum edildi) Parti üyelerinin sınıf niteliği gözetilmeden, her yurttaş belirlemesine indirgenmiş ve Partinin MZD'yi rehber edinece-ği (1945'te yapılan 7. Kongrede kabul edildiği halde) ibareleri yer al-mamıştır. Ayrıca Mao kastedilerek, kişiye tapma çizgisinin mahkum edildiği açıklanmıştır.

Sovyetler Birliği'nin revizyonizme çark etmesiyle birlikte, birçok KP'de aynı yolu izlemiş, bir kısmı da güçlü yalpalamaya girmiştir. Bu ÇKP içinde de yansımaları bulmuş ve baştan beri Sovyet çizgisinde olan, Sovyetler Birliği'nin takip edilmesini isteyenleri daha da perva-

sızlaştırmıştır. Mao bir yandan Kruşçev revizyonizmi, Togliatti şahsında İtalya KP'si, Tchrez şahsında Fransa KP'si ile mücadele ederken, öte yandan ÇKP içindeki sağcılara karşı mücadele etmiştir. Sağcılar öylesine pervasızlaşmışlardır ki, işi çeşitli ilişkilere ve bilgi vermek alçaklığına kadar vardırırmışlardır. Mao, 15 Kasım 1956'da yapılan ÇKP 8. MK 2. Genel Toplantısı'nda, sert bir konuşma yaparak, bu girişimlerde bulunanların ortaya çıkarak, yaptıklarının hesabını vermesini istemiş, aksi taktirde soruşturmanın açılarak cezalandırılacaklarını belirtmiştir.

Mao, konuşmasında; "Sovyetler Birliği'nde yapılan bazı şeyleri onaylamıyoruz. Ve Merkez Komitesi bunu Sovyet yöneticilerine bir kaç kere bildirmiştir: Şimdi değinmediğimiz bazı meseleler daha sonra ele alınacaktır. Eğer bu meseleler ele alınacaksa, bunun Merkez Komitesi tarafından yapılması gerekir. Başkalarına bilgi aktarmaya çalışmayın" diyordu. (age, sf.369)

Bu konuşmasında, Mao sözü yine SBKP 20. Kongresine getirerek şunları ifade ediyordu: "Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 20. Kongresi ile ilgili olarak bir kaç şey söylemek istiyorum. Bence iki tane 'kılıç' var; biri Lenin, diğeri Stalin. Ruslar şimdi Stalin kılıcını attılar. Biz Çinliler o kılıcı atmadık. **Birinci** olarak Stalin'i koruyoruz, **İkinci** olarak da onun hatalarını eleştiriyoruz ve 'Proletarya Diktatörlüğü'nün Tarihi Tecrübesi Üzerine' adlı yazıyı yazdık. Biz, Stalin'e kara çalmaya ve onu yıkmaya çalışan bazı kişilerin tersine, nesnel gerçeklere uygun olarak davranıyoruz." (age, sf.369). Devamında; "Lenin kılıcı da bazı Sovyet yöneticileri tarafından bir dereceye kadar terk edilmiş midir?" sorusunu sorarak, şöyle yanıt veriyor: "Bence önemli ölçüde terk edilmiştir. ...Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 20. Kongresinde okuduğu raporda Kruşçev iktidarın parlamenter yoldan ele geçirilebileceğini, yani bütün ülkelerin Ekim Devrimi'nden ders çıkarmalarının artık gerekli olmadığını söyledi. Bu kapı bir kez açıldı mı, Leninizm büyük ölçüde kaldırılıp atılmış demektir." (age, sf.370)

Mao, ideolojik mücadeleyi en ufak bir gevşekliğe yer vermeden aralıksız sürdürüyor ve bu arada 29 Aralık 1956 tarihini taşıyan "Bir Kere Daha Proletarya Diktatörlüğünün Tarihi Tecrübesi Üzerine" baş-

lık yazıyı uluslararası alanda yayınlıyordu. Öte yandan her olanağı değerlendirerek Partiyi eğitmeye, şekillendirmeye çalışıyordu. Ocak 1957'de toplanan, "Eyalet, Merkeze Bağlı Şehir ve Özerk Bölge Parti Komitesi Sekreterleri Konferansı"nda, 18 Ocak'ta yaptığı birinci konuşmasında genel bir değerlendirme yapan Mao, şunları belirtti: "Geçen yıl dünyada bir kaç tane fırtına çıktı. Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 20. Kongresinde Stalin'e büyük bir saldırı yönelttiler. Bunun ardından emperyalistler komünizme karşı iki fırtına çıkarttılar, ayrıca uluslararası komünist hareket içinde iki fırtınalı tartışma oldu. Bu fırtınalar karşısında, Avrupa ve Kuzey ve Güney Amerika'daki Komünist Partilerinden bazıları oldukça büyük sarsıntular geçirdiler ve büyük kayıplar verdiler, Asya'daki Komünist Partileri ise daha az zarar gördü. Stalin'i en çok göklere çıkarırlar, SBKP 20. Kongresi toplanınca onu yerin dibine batırdılar. Bence bu insanlar Marksizm-Leniniz'me bağlı değiller, meselelere tahlilci bir gözle bakmıyorlar ve devrimci ahlaktan yoksunlar. Marksizm-Leninizm proletaryanın devrimci ahlakını içerir. Daha önce Stalin'i bütünüyle desteklediğiniz göre, şimdi en azından yaptığınız bu keskin dönüşü açıklamanız gerekir." (age, sf.383-384)

Buradan sözü Çin özgülüne getiren Mao, ÇKP içindeki sağcılar için de şu belirlemeyi yapıyor; "Büyük bir kasırga çıkacağı zaman karıncalar deliklerinden çıkarlar, bu karıncaların çok keskin 'burun'ları vardır, hava durumunu iyi bilirler. SBKP 20. Kongresi'nin kasırgası başlar başlamaz Çin'de de böyle birkaç karınca deliklerinden çıktı. Bunlar, ne zaman birşeyler olsa yalpalamaya başlayan Parti içindeki kararsız unsurlardır. Stalin'in baştan aşağı reddedildiğini duyunca bundan hoşlandılar ve yüzgeri edip bayram yapmaya, Kruşçev'in her bakımdan haklı olduğunu, kendilerinin de ta baştan beri aynı fikirde olduklarını söylemeye başladılar. ...karıncalar deliklerinden çıktılar, tosbağalar ve bütün aşağılık yaratıklar gizlendikleri yerlerden dışarıya uğradılar. Gumulka'nın davulunun sesine uyararak oynamaya başladılar. Gumulka büyük demokrasiden söz edince, ses verdiler." (age, sf.384)

Mao bu konferansta 27 Ocak'ta yaptığı ikinci konuşmasında da; Marksizm, çelişmelerle ve mücadelelerle uğraştığından sürtüşmeyi

barındıran bir ideolojidir. Çelişme her zaman ve her yerde olduğundan, çelişmenin bulunduğu her yerde mücadelenin zorunlu olduğunu belirtiyordu. Bunun için; “Bizim siyasetimiz hala onlarla karşı karşıya oturup meseleleri tartışarak onlara yardım etmeye çalışmaktır. Son defa heyetimiz Moskova’ya gittiğinde birçok konuda doğrudan doğruya meseleye girdik. Telefonda Çu Enlay yoldaşa, elde ettikleri madde kazançtan dolayı bu adamların gözlerinin kararmış olduğunu, en iyisinin onları bir güzel haşlamak olacağını söyledim” diyen Mao, şunu ekliyordu; “Çu Enlay yoldaş bu sefer Moskova’da merasimi bir kenara bırakıp, üstlerine gittiği için bağırıp çağırmaya başladılar.” (age, sf.396-397)

Bu arada emperyalistler boş durmadığı gibi, Kruşçev de boş durmuyordu. Mao’yu “dogmatik”, “çılgın” olarak değerlendirip, SBKP’nin “büyük parti”, “ana parti” imajını kullanarak, ÇKP içindeki revizyonistlere açıktan destek veriyordu. Hatta daha da ileriye giderek, uluslararası alanda Çin’i saldırgan olarak göstermek için sınıf problemleri çıkarıyor, kışkırtıcılık yapıyordu.

Mao, Kruşçev üç şeye karşı çıkıyor diyerek bu üç şeyi şöyle sıralıyordu; “**Yüz Çiçek Kampanyası’na**, Halk Komünleri’ne ve **Büyük İleri Atılım’a**”. “Bu üç kampanyadan güç alarak Parti içindeki kuşkuçulara, muhalefete ve bütün dünyaya kafa tutmalıyız” diyordu.

1957 Mart’ında da “İdeolojik cephede üç önemli güncel sorunlarımızdan biri revizyonizmin açıkça eleştirilmesidir” diyor. Bu karışıklıklar ve belirsizlikler içinde yüz çiçeğin açması, ancak 1957 yılında gerçekleşebildi. Böylece güzel kokulu çiçeklerle birlikte zehirli çiçekler de açığa çıkacak, eleştirilecek, kitlelere kavratılacak ve mahkum edilecekti.

Mao, 27 Şubat 1945’te, Yüksek Devlet Konferansı’nın Genişletilmiş Toplantısı’nda ünlü “Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması Üzerine” başlıklı konuşmasını yaptı. Mao’nun bu konuşması hemen yayınlanmadı, geciktirildi. 19 Haziran’da Halkın Gazetesi’nde yayınlanmıştır. Bu gecikme Mao’nun aydınları eleştirmenin bir sınırı olması gerektiği noktasında uyarıda bulunmadığı gerekçesine bağlanarak eleştirilmiştir. Mao, on iki bölümden oluşturduğu bu makalesinde, halk içindeki çelişmelerin ele alınmasına berrak çözümler ge-

tirmektedir.

Mao; “Bizimle düşman arasındaki çelişmeler, uzlaşmaz çelişmelerdir. Halkın saflarında, emekçi halk içindeki çelişmeler, uzlaşabilir çelişmelerdir... Halk içinde her zaman çelişmeler vardır, ama bu çelişmelerin içeriği, devrimin her döneminde ve sosyalist kuruluş döneminde farklıdır” dedikten sonra; “Bizimle düşman arasındaki çelişmeler ile halk içindeki çelişmeler farklı nitelikte olduklarına göre, farklı yöntemlerle çözümleri gerekir. Kısacası, **birincide sorun, bizimle düşman arasına kesin bir çizgi çekme sorunu, ikincide ise doğruyla yanlış arasına kesin bir çizgi çekme sorunudur**” demektedir. (age, sf.419-420)

Keza Mao şu belirlemeyi de yapmaktadır: “Halk saflarında diktatörlük uygulanmaz. Halk kendi üzerinde diktatörlük uygulayamaz, halkın bir kesimi de başka bir kesimi ezmemelidir. Halk içindeki yasayı çiğneyen unsurlar yasaya göre cezalandırılacaktır, ama bu, halk düşmanlarını bastırmak için diktatörlük uygulanmasından ilkede farklıdır.” (age, sf.421)

Mao, Partinin kitlesele eleştiriden alındığını açıkça belirterek, bundan korkulmaması gerektiğini açıklayarak; “Marksistler her zaman, proletaryanın davasının halk kitlelerine dayanması gerektiğini ve komünistlerin emekçi halk içinde çalışırken demokratik ikna ve eğitim yöntemini kullanmaları ve tepeden inmeciliğe ya da baskı yoluna asla başvurmamaları”nı savunmuştur. Keza, ‘sosyalist’ maskeli kapitalist yolcuları, dışarda ayazda bırakmak yerine, sıcak bir ortamda, bahar havasında tutulmasını öğütlemiştir.

Marksizmin sıcak odalarda değil, fırtınalar ve soğuk altında; sorunların geçiştirilerek ya da fikirleri bastırarak değil, açıkça tartışmalarla gelişeceğini; dolayısıyla düşüncelerin, özellikle de hoş gitmeyen düşüncelerin dikkatle dinlenilmesini; insanların konuşmalarına izin verilmesi, böyle davranmakla dünyanın sonunun gelmeyeceği aksine insanların konuşmasına izin verilmezse her şeyin yitirilebileceğini gerçekleri sadece kendinizin gördüğünü düşünmemeniz gerektiğini, siz olmasanız da işlerin durmayacağını ve bazı yoldaşların eleştirilmeye karşı alerjilerinin olduğunu, bundan dolayı çevresindeki herkesi baskı altında tuttuklarını belirten de Mao yoldaştır.

Mao, kapalı kapılar ardındaki mücadelelere ve darbeci anlayışlara karşı çıkıyor, her şeyin kitlelerin içinde ve onların bir avuç ileri düzeydeki kadroları ile sınırlamanın, kitleleri açık mücadeleden alkoymaya çalışan kapitalist yolcuların işine geleceğini, bu tür anlayışların burjuva anlayışı olduğunu belirtiyor ve Partiyi uyarıyordu. Kitlelerin mücadeleye katılmasından korkmayanlar, kitleleri mücadeleye sevk eder diyordu.

Mao, “Sınıf mücadelesi, asla sona ermiş değildir. Proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi, çeşitli siyasi güçler arasındaki sınıf mücadelesi, proletarya ile burjuvazi arasında ideolojik alanda sınıf mücadelesi uzun ve zorlu olmaya devam edecek ve hatta zaman zaman keskinleşecektir. Proletarya dünyayı kendi dünya görüşüne göre değiştirmeye çalışmaktadır, burjuvazi de öyle yapmaktadır. Bu açıdan sosyalizmin mi, kapitalizmin mi kazanacağı sorunu henüz gerçekten çözülmemiştir” diyecekti. (age, sf.444-445) Devamında da şunları ifade eder; “Eğer bu yeterince kavranmazsa ya da hiç kavranmazsa en ağır hatalar işlenir ve ideolojik alanda mücadele vermenin gerekliliği gözardı edilir. İdeolojik mücadele öteki mücadele biçimlerine benzemez. Bu mücadelede kullanılacak biricik yöntem, kaba baskı yöntemi değil, sabırlı ikna yöntemidir.” (age, sf.445)

Sosyalizm için mücadele kısa süreli bir mücadele olmayıp, yüzyılları alacak süreci kapsayacak bir mücadeledir. Burjuvazi salt fiziki baskılarla ortadan kaldırılamaz, nihai olarak yenilgiye uğratılamaz. Ancak yığınların devrimci eğitimi, MLM ideoloji ile burjuvaziye karşı silahlanmaları ve kendi davalarının sahibi yapılmakla olur.

Mao, “Yüz Çiçek” kampanyasıyla kitleleri harekete geçirerek, parti içinde kendini gizlemeyi başarmış birçok sağcıyı açığa çıkaracağını düşünüyordu. Ayrıca bu yolla Partiye, ideolojik düzlemdeki sınıf mücadelesinin gerçekten varolduğunu ve bu mücadelenin Parti içinde de varolduğunu/sürdüğünü kavratacaktı.

Bunun için Mao defalarca bu meseleler üzerinde durmuştur. 18 Ocak 1957’de Parti Komitesi sekreterleri konferansında yaptığı konuşmada şuna işaret ediyordu; “Yüz çiçek açsın, bence buna izin vermeye devam etmeliyiz. Bazı yoldaşlar sadece güzel kokan çiçeklerin açmasına izin verilmesini, zehirli otların yaşamasına ise izin verilme-

mesini savunuyorlar. Bu yaklaşım, Yüz Çiçek Açsın, Yüz Düşünce Birbiriyle Yarışsın siyasetinin iyi kavranmadığını gösteriyor. Genel olarak karşı devrimci görüşlerin dile getirilmesi kuşkusuz yasaklanacaktır. Fakat bu görüşler karşı devrimci bir biçimde değil de, devrimci bir kılığa bürünerek ileri sürüldüğünde, buna izin vermemiz gerekir. Bu sayede bu sözlerin gerçek niteliğini kavrayarak ve onlara karşı mücadele edebiliriz.” (age, sf.389) Aynı konferansta 27 Ocak'ta yaptığı ikinci konuşmada da; “Amacımız, zehirli otları ve Marksist olmayan, Marksizme karşı olan şeyleri yoldaşlarımızın, kitlelerin ve demokrat kişilerin önüne koymak ve çelikleşebilmelerini sağlamaktır. Bu gibi şeylerin üstünü kapatmayın, yoksa tehlikeli olurlar” diyordu. (age, sf.402)

Mao, konferanslarla, kadro toplantıları yaparak, talimatlar yayınlarak inisiyatifi elinde tutmaya çalışıyor ve doğru bir önderlik ve yönlendirmeyle Partiyi güçlendirmeye çalışıyor, revizyonist rüzgârı püskürterek, sağcıların etkisini kırmak istiyordu. Sosyalizmi sağlamlaştırma mücadelesinde, sosyalizmin mi yoksa kapitalizmin mi kazanacağını belirleyecek mücadelenin daha uzun bir tarihi dönemi kapsayacağını belirtiyordu. Mao'ya göre; söz konusu olanın tutum ya da davranış meselesi olduğudur. Yani bir insanın sahip olduğu dünya görüşü meselesidir. Bu durumda da esas olarak iki akımın, proleter ve burjuva akımların varlığıdır. Dolayısıyla da ya biri ya da diğeri, ya proleter ya da burjuva dünya görüşüne sahipsiniz.

Mao, propaganda çalışmalarıyla ilgili yapılan konferansta 12 Mart 1957'de bir konuşma yaparak, düzeltme kampanyasına işaret etti; “Düzeltilme, bir insanın kendi düşünce ve çalışma tarzını düzeltmesi demektir. ... Komünist Partisi Merkez Komitesi şimdi bu yıl Parti içinde yeni bir düzeltme hareketinin başlatılmasına karar vermiş bulunuyor.” (age, sf. 464) Yaptığı uzun konuşmada aydınlar meselesini etraflıca irdeleyerek, analiz yapan Mao, aydınların nasıl yeniden kalıba dökülerek, halka hizmet edeceklerini ortaya koydu. “Yüz Çiçek Açsın, Yüz Düşünce Akımı Birbiriyle Yarışsın” siyasetini bilimin ve sanatın güvencesi olarak görüyor ve “Eğer söylediklerimiz doğruysa, eleştiriden korkmamıza gerek yoktur ve doğru fikirlerinizi tartışma sırasında daha da açıklayabilirsiniz. Eğer söyledikleriniz yanlışsa, o za-

man da eleştirir, hatalarınızı düzeltmenize yardımcı olur” diyordu. (age, sf.267)

Mao, “Yüz Çiçek Açsın, Yüz Düşünce Akımı Birbiriyle Yarışsın” siyasetini, temel olduğu gibi uzun vadeli bir siyaset olarak görüyordu. “Aydınların yeniden kalıba dökülmesi ve özellikle dünya görüşlerinin değiştirilmesi uzun zaman gerektiren bir süreçtir. Yoldaşlarımız ideolojik bakımdan yeniden kalıba dökülmenin uzun süreli, sabırlı ve özenli bir çalışma gerektirdiğini ve kişilerin uzun yıllar boyunca şekillenmiş ideolojilerini, birkaç konferans vererek veya birkaç toplantı düzenleyerek değiştirmeye kalkışmamaları gerektiğini kavramak zordur. İnsanları ikna etmenin tek yolu, zor kullanmak değil, inandırmaktır” diyordu. (age, sf.470)

Düzeltilme hareketinin nasıl olması gerektiğini, neyi hedeflediğini kapsamlı bir şekilde ortaya koyan Mao, düzeltme hareketine neden gerek duyulduğunu şöyle ifadelendiriyordu; “Partimiz, büyük, şanlı ve doğru bir partidir. Bu gerçeği kabul etmeliyiz. Ama hala zaaflarımız var ve bu da bir gerçek olarak kabul edilmelidir. Herşeyi değil, sadece doğru olan şeyleri kabul etmeliyiz; fakat aynı zamanda her şeyi değil, sadece yanlış olan şeyleri reddetmeliyiz. Başarılarımız çalışmalarımızdaki esas yöndür, ancak hata ve zaaflarımız hiç de az değildir. Bu düzeltme hareketine işte bunun için gerek duyuyoruz.” (age, sf.465)

Nisan’da hız kazanan kampanya, 6 Haziran 1957’de “Yaşanan olayların amacı nedir?” başlığını taşıyan, Halkın Günlüğü gazetesinde çıkan bir makaleyle durduruldu. Sağcılar kampanyayı durdurmaya, durduramayınca da baltalama, saptırma veya kendi lehlerine dönüştürmeye çalışıyorlardı. Nihayetinde kampanya sekiz hafta aradan sonra tekrar başlamış oldu. Partinin propaganda bölümünde bulunan birçok burjuva anlayış sahipleri ve Liu Şiao-çi, kampanyayı vesile bile rek burjuva görüşlerini açığa vuruyorlar, MLM’ye karşı olan düşmanlıklarını birçok dergi, gazete, yayınladıkları kitaplarda dışa vuruyorlardı. Bu görüşlerini konferanslar, toplantılar düzenleyerek tartışıyorlardı. Mao’nun görüşlerini uluorta eleştirerek, komünlerin geliştirilmesi eylemine “aceleci bir eylem”, Büyük İleri Atılım tasarısına “büyük bir trajedi”, kitlesel üretim kampanyalarına “kokuşmuş köylü

tarzı” diyerek, sosyalizmin temellerine saldırmaktan geri durmuyorlardı. Bunlar Mao’ya göre “şekere bulanmış mermi”lerdi.

Mao, 15 Mayıs 1947 tarihini taşıyan “Durum Değişmeye Başlıyor” başlıklı makaleyi kaleme alarak Parti kadrolarına dağıttı. Komünist Parti içindeki düzeltme hareketini, tek bir bütünün içindeki iki tarz arasındaki mücadele olarak gören Mao, bunun Komünist Partisi için olduğu kadar bütün halk için de geçerli olduğunu belirtiyordu. Makalesinde Partinin kapsamlı bir değerlendirmesini yaparak, eğilimleri ve hastalıkları ortaya koyan Mao, Partili olmayan kesimleri ve aydınları da inceleyerek kategorilere ayırıyor ve revizyonizmin başının ezilmesini istiyordu.

Ortada kalan unsurları, sola ya da sağa kayma olasılığı olan yalpalayanların kazanılmasını isteyen Mao, şu belirlemeyi yapıyordu; “Bugüne kadar sağcıların saldırısı henüz en yüksek noktaya ulaşmamıştır ve saldırılarını yüksek bir moralle sürdürmektedirler. ... Bir süre sağcıların kudurmuşçasına sağa sola saldırmalarına ve saldırganlıklarının doruğa ulaşmasına izin vereceğiz. Ne kadar çok kudururlarsa bizim için o kadar iyidir. Bazıları bir balık gibi oltaya yakalanmaktan, bazıları da içeri çekilerek kuşatılıp yok edilmekten korktuklarını söylüyorlar. Şimdi çok sayıda balık kendiliğinden suyun yüzüne çıktığına göre oltaya yem takmaya bile gerek kalmamıştır. Bunlar öyle sıradan balık değil, keskin dişli adam yiyen köpek balıklarıdır. İnsanların yüzgeçlerini yediği köpek balıkları işte bunlardır. ... Sağcıların Demokratik Halk Diktatörlüğü’nü, halk hükümetini, sosyalizmi ve Komünist Partisi’nin önderliğini desteklediklerini söylemeleri bir sahtekârlıktan ibarettir ve hiçbir şekilde dikkate alınmamalıdır. ... Sağcılar önce önderliğin bir kesimini, sonra da tümünü ele geçirmeye çalışıyorlar. İlk önce, basın, eğitim, sanat ve edebiyat, bilim ve teknoloji alanlarında önderliği ele geçirmeye çalışıyorlar. Bu alanlarda komünistlerin kendileri kadar güçlü olmadıklarını biliyorlar ve gerçekten durum budur.” (age, sf.480)

Aktardığımız, uzun pasajdaki değerlendirmeyi yapan Mao şu tesbiti-çağrını yapıyor; “Sağcılar önünde iki yol vardır. **Birincisi**; kuyruklarını bacaklarının arasına kısırmak ve doğru yola gelmektir. Diğeri ise mesele çıkarmaya devam etmek ve kendi sonlarını hazırla-

maktır. Sağcı beyler, seçimi siz yapacaksınız, inisiyatif (kisa süre için) sizin elinizdedir.” (age, sf.483)

Mao, bu süreçte sağcıların atağa geçeceğini, sağcı makale ve eleştirilerin birdenbire artacağını biliyordu. Ki zaten amacı buydu ve böyle bir çıkış olmasa şaşıracaktı. Karşılaştığı bu tepkilerin yoğunluğu Mao’yu etkilemedi. Bu olguların Parti için iyi bir ders olacağını düşünüyordu. Ancak sağcıların hedef alındığı kampanya amaçlarından saptırılmak isteniyordu. Kampanyayla birlikte bazı karşı devrimciler açığa çıkarılmışsa da, “Yüz Çiçek” kampanyasının asıl hedefi olan Partinin üst yönetimindeki sağcılar, Parti dışındaki aydınları öne çıkararak, onların arkasına gizlenerek kendilerini korumayı başarıyorlardı.

Mao, 8 Haziran 1957 tarihinde, MK adına kaleme aldığı “Sağcıların Azgın Saldırılarını Püskürtmek İçin Güçlerimizi Toplayalım” başlıklı talimatla; “Geçen yedi yılda inisiyatif bizim elimizdeymiş gibi görünüyordu, ama en iyimser bir değerlendirmeye bu, ancak yarı yarıya doğruydu. Gericilerin teslim olması sadece bir sahtekârlıktı, ortadaki unsurlar ise isteksiz bir biçimde boyun eğmişlerdi. Şimdi durum değişmeye başlamıştır. Görünüşte savunma durumunda olmamıza rağmen, aslında inisiyatifi ele geçiriyoruz. Bunun nedeni düzeltme hareketini çok ciddi bir biçimde sürdürmekte olmamızdır. Kendilerini kaybeden ve sağa sola saldıran gericiler ise sadece görünüşte inisiyatif ellerinde tutmaktadırlar...” saptamasını yapıyor. (age, sf.489)

Mao, 1 Temmuz 1957’de Halkın Gazetesi için yazdığı başyazıda temel görüşlerini bir kez daha ortaya koydu ve sağcılara karşı saldırısını sürdürdü. Ki 9 Temmuz’da Şanghay’da bir kadrolar konferansında “Burjuva Sağcılarının Saldırılarını Geri Püskürtün”, yine Temmuz’da Parti komiteleri sekreterlerinin konferansında “1957 Yazındaki Durum” makalesi (ağustos ayında kadrolara dağıtılmış) vb. çalışmalarla, ideolojik mücadeleye ara vermeden bir taarruz sürdürüyor. Açığa çıkan “maymunlar ile canavarların” titizlikle incelenmesini, yanlış bir çizgi uygulayan Parti dışı aydınlara ise, kendilerini düzeltmeleri koşuluyla daha esnek ve yumuşak yöntemlerle yaklaşılmasını istemektedir.

Esasta Parti içi sağcılarını hedefleyen kampanya, sonbaharla doruğuna ulaşmıştır. Bu kampanyada birkaç idam cezası verilmişse de (idam

cezası verilenler, adam öldürme cezasından), suçlu bulunanların önemli bir bölümü eğitici ve düzeltici çalışma kamplarına gönderilmiştir. En yaygın uygulanan ceza ise toplum içinde sağcı ilan edilmek olmuştur. Uzun soluklu bir kampanya olarak düşünülen “Yüz Çiçek” 1958’e kadar devam etmiştir.

Mao, 28 Ocak 1958’de Yüksek Devlet Konferansı’nda yaptığı bir konuşmada; “Bana gelince, belki fare yakalamayı beceremem (sağcıların, “önemli olan kendinin rengi değil fare yakalamasıdır” anlayışına atıfta bulunarak-bn) ama sinek ve sivrisinekleri yakalamayı denerim. Zaten bize hücum edenler genellikle sinek ve sivrisinekler değil mi?” diyerek kampanya hakkında şu tespiti yapıyor: “Tıpkı bir kimsenin gece uykusundan uyanışı gibi ulusumuz da uyanıyor. Binlerce yıllık feodal sistemi yıktık ve uyandık. Mülkiyet sistemini değiştirdik, şimdi sağcılara karşı kampanyada olduğu gibi Düzeltme Hareketi’nde de zaferler kazanmış bulunuyoruz. Ülkemiz hem yoksul, hem de cahildir. Yoksulların kendilerine ait hiçbir şeyleri yoktur. Cahil olanlar beyaz bir kâğıda benzerler. Yoksul olmak iyidir; çünkü sizi devrimci olmaya yöneltir. Boş bir kâğıtla birçok şey yazılabilir. ... Yazmak için en iyisi boş kâğıttır.” (Yayınlanmamış Yazılar, Sf.39-40)

Düzeltme Hareketi’ni de içeren “Yüz Çiçek” kampanyası özünde aydınları dönüştürme, devrimcileştirme ve aydınlar üzerindeki burjuva dünya görüşünü yıkmayı hedefliyordu; Parti içindeki sağcılarla açık bir hesaplaşmaya girerek mahkum etmeyi hedefliyordu; ortaya çıkan ve güç kazanan Kruşçev revizyonizmini ve etkisini kırmayı, püskürtmeyi hedefliyordu; sınıf mücadelesini derinleştirmeyi, kitleleri seferber ederek eğitmeyi ve sınıf mücadelesinin KP’nin içinde dahi amansızca sürdüğünü göstermeyi, Partiyi donatmayı hedefliyordu.

“Yüz Çiçek” kampanyası, BPKD’deki gibi geniş kitleleri kucaklamasına da (aslında bu tasarlanan ancak yarım kalan bir Kültür Devrimi’ydi), özellikle Kruşçev revizyonizminin ortaya çıkmasıyla, Çin’de esen sağ rüzgârın aydınlar üzerindeki etkisini kırma, kültür alanındaki burjuva eğilimleri ortaya çıkarma ve devrimci sanat anlayışını yerleştirmede ileri atılmış bir adımdı. Sınıf mücadelesinin tüm şiddetiyle yaşandığı ve daha kimin kazanacağını ortada olduğunu gösterdi. Burjuvazinin bütünüyle yok olmadığını, Partinin burjuva ideolojilere

karşı, bağışık olmadığını, burjuva fikirlerin her zaman Partiye sızabileceğini ve sınıf mücadelesinin daha uzun yıllar süreceğini ortaya koydu. Aynı zamanda bu kampanya, sosyalist toplumda çelişkilerin çözümünde uygulanacak önemli ve temel yöntemi ortaya çıkardı, Komünist Harekete miras olarak bıraktı. Ve ayrıca bu kampanya, Büyük İleri Atılım'ın düşünsel alt yapısının oluşmasını sağladı. Yeni bir atılım, yeni bir devrim yapmak istiyordu Mao. Bunun için diyordu ki; "Devrim yaparken demiri tavında dövmek gerekir; bir devrimi diğeri izlemeli ve devrim sürekli olarak ilerlemelidir." (age, sf.42)

"YÜZ ÇİÇEK AÇSIN, YÜZ DÜŞÜNCE BİRBİRİYLE YARIŞSIN" SİYASETİNİN ANLAMI VE ÖNEMİ

"Yüz Çiçek Açsın" siyasetini kampanya boyutuyla ortaya koyarken, ne anlama geldiği ve önemi çeşitli boyutlarıyla ortaya çıkmış olmasına rağmen, başlıbaşına bu siyasetin anlam ve önemini ortaya koymakta yarar görüyoruz. Zira, ülkemizdeki (dolayısıyla uluslararası boyuttan koparamayız. Çünkü özgüldeki her akımın uluslararası bir damarı var ve önemli ölçüde bu damardan beslenir) bilumum, oportünist ve revizyonist akımların, anlayışların MLM'ye saldırı dayanağı yaptığı en önemli noktaların başında, iki çizgi mücadelesiyle ilişkisi içinde "Yüz Çiçek Açsın, Yüz Düşünce Birbiriyle Yarışsın" siyaseti gelmektedir. Lakin bilumum revizyonist ve oportünist akımların batağa saplandığı en temel noktanın başında da bu gelmektedir.

Bu siyasetin kavranıp veya kavranmamasının direkt olarak; Partinin kavranışı, Parti içi mücadele, doğru ile yanlış arasındaki ilişki, değişme-değiştirme ve dönüştürme, parti-birey ilişkisi, halk arasındaki çelişkilerin ele alınış yöntemi, sosyalizmde sınıfların varlığı, sınıf mücadelesi ve düşmanı tanıma olgusuyla (gerek çıplak düşman olarak tanımlayabileceğimiz iktisadi bir güç olarak burjuvazi; gerekse de iç düşman olarak tesbit edebileceğimiz burjuva zaaflarının, alışkanlıklarının, düşünüş tarzının KP içindeki yansıması) ilişkisi vardır. Bu noktadaki her çarpıklık ve yanlış düşünüş tarzı, objektif olarak kişiyi, kurumu, yapıyı burjuva konakla buluşturur. En yalın biçimiyle ifade edersek, bu noktadaki açmazları, felsefi boyutta kavrayıştaki bozukluktur ve bu bozukluğun sınıf mücadelesindeki yansımasıdır.

MLM'nin üç sacayağı vardır, üç bilim dalı üzerinde yükselir. Mao yoldaşın deyimi ile "**Marksist felsefe, Marksist ekonomi ve Marksist sosyalizm** (felsefe, politik ekonomi, bilimsel sosyalizm-bn.), yani sınıf mücadelesinin teorisi; ama **temel olan Marksist felsefedir**. Eğer bu kavranmamışsa, ortak bir dilden ya da ortak bir yöntemden yoksun kalır ve hiçbir şeyi açıklığa kavuşturmadan tartışır dururuz. Diyalektik materyalizm bir kere kavrandı mı, birçok hatanın önüne geçilir ve zaman kaybedilmemiş olur". (C.5, sf.173) Evet, kilit Marksist felsefedir. Bu kilit kavranmadığı sürece, her türden yanlışın ve düşünsel sapıklığın zemini olacaktır, yansımaları bulacaktır.

Konu başlığımızı oluşturan cümle bir Çin atasözüdür. Devrim sonrası Çin'inde, yeni sosyalist Çin'de yürütülen büyük bir kampanyanın da sloganı olarak kullanılmıştır. Bu aynı zamanda Mao Zedung'un içeriğini doldurduğu ve geliştirdiği bir siyasetin de somut ifadesidir. Konuyu kampanya boyutuyla ele alırken Mao yoldaş şahsında, "Yüz Çiçek" siyasetinin ortaya konuluştaki gelişim diyalektiğine kısaca değinmiştik. Keza, Mao'nun, ünlü "Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması Üzerine" başlıklı makalesinin bir bölümünü bu siyasetin somutlanmasına ayırdığına da vurgu yapmıştık.

Mao, "'Yüz Çiçek Açsın, Yüz Düşünce Birbiriyle Yarışsın' ve 'Uzun Süreli Bir Arada Yaşama ve Karşılıklı Denetim' sloganları nasıl ortaya atıldı?" sorusunu sorduktan sonra şu yanıtı vermektedir; "Bu sloganlar Çin'in somut koşullarının ışığında, sosyalist bir toplumda çeşitli tipte çelişmelerin hala varolduğunun kabul edilmesi temelinde ve ülkemizin ekonomik ve kültürel gelişmesinin hızlandırılması acil ihtiyacına cevap olarak ortaya konmuştur. Yüz çiçeğin açmasına ve yüz düşünce akımının birbiriyle yarışmasına izin verme siyaseti, ülkemizde sanatın ve bilimin ve zengin sosyalist kültürün geliştirilmesi siyasetidir." (age, sf.443)

Gerek bu siyasetin ortaya konulması, gerekse de kampanya şeklinde yürütülmesine ihtiyaç duyulan koşulları iyi tanımak gerekiyor. Yıl 1956-1957 ve sosyalist bir Çin, sosyalizmin inşa edildiği bir Çin. Ve biliyoruz ki, sosyalizm, sınıfsız topluma ulaşmanın bir ara aşaması ve sınıfların varolduğu bir toplumdur. Dolayısıyla her ne kadar iktidar proletaryanın elinde ve diktatörlüğü hüküm süren proletarya olsa da,

sınıf mücadelesi farklı biçim ve araçlarla ve yine iktidar hedefli olarak sürmektedir. Yani hala iktidar sorunu vardır. Henüz kimin kazanaacağı bir kesinlik kazanmış değildir. Bu tüm subjektif niyetlerimizden bağımsız olarak, varolan nesnel bir gerçekliktir. O halde MLM'ler nesnel gerçekliği doğru tesbit etmek ve onu değiştirmek zorundadırlar. Temel sorun burada ortaya çıkıyor. Burada hangi yolu izleyeceğiz, sorunu nasıl ele alacağız ve hangi yöntemle çözeceğiz?

Mao yoldaş diyor ki; "Marksistler nereden gelirse gelsin eleştiriden korkmamalıdır. Marksistlerin tam tersine, şiddetli eleştiri ortamı ve fırtınalı mücadeleler içinde kendilerini çelikleştirmeye, geliştirmeye, yeni mevziler kazanmaya ihtiyaçları vardır. Hatalı görüşlere karşı mücadele etmek aşılı olmaya benzer. Aşılı olan kimse mikroba karşı daha büyük bir bağışıklık kazanır. Limonlukta yetişen bitkiler dayanıklı olmazlar. Yüz çiçeğin açmasına ve yüz düşüncenin birbiriyle yarışmasına izin verme siyaseti, ideolojik alanda Marksizmin önder durumunu zayıflatmak bir yana, onu güçlendirecektir." (age, sf.446)

Mao yoldaş, devamında şunları söyler; "Marksist olmayan görüşlere karşı siyasetimiz ne olmalıdır? Kesinlikle karşı devrimciler ve sosyalizm davasını baltalayanlar sözkonusu olduğu zaman, sorunu çözmek kolaydır: Onların konuşma özgürlüğünü ellerinden alırız. Ama halk içindeki hatalı görüşler tamamen farklı bir şeydir. Böyle görüşleri yasaklayıp, onlara hiçbir ifade olanağı tanımamazlık edebilir misiniz? Hiç kuşkusuz hayır. Halk içindeki ideolojik sorunları ele alırken, insanın düşünsel dünyası ile ilgili sorunları ele alırken, kaba yöntemler kullanmak yalnızca yararsız değil, aynı zamanda son derece zararlıdır. Yanlış görüşlerin dile getirilmesini yasaklayabilirsiniz, ama bu görüşler varlıklarını sürdürecektir. ... Bu nedenle doğru görüşleri yalnızca tartışma, eleştiri ve ikna yöntemiyle gerçekten geliştirebilir, hatalı görüşlerin üstesinden gelebilir ve sorunları gerçekten çözebilirsiniz." (age, sf.446)

Kuşkusuz sınıf mücadelesinde işlenecek en sağlıklı yöntem budur. Bir yandan ideolojik mücadeleyi elden bırakmadan, kesintisiz bir biçimde sürdürmek; ikna etmek, değiştirmek, dönüştürmek, düşünce dünyasına hükmetmek iken; diğer yandan sınıfların alt yapı koşullarını ortadan kaldırmak ve alt yapıyı tamamen sosyalistleştirmektir. Her

türlü mülkiyet ilişkisini peyderpey ortadan kaldırmaktır. Bu, bir hamlede olmayacağına ve aksine uzun bir süreci kapsayacağına göre, sosyalist düşünceye aykırı düşen düşünce/fikir akımlarına karşı sebatla mücadelenin yürütülmesi zorunludur. Ve bu ideolojik temelde ele alınmak durumundadır. Mao'nun deyiimiyle; "İdeolojik savaşım başka savaşım biçimlerine benzemez. Kaba-baskı yöntemleri değil, bıkıp usanmaz bir akıl ve uslamlama yöntemi kullanılmalıdır."

Sosyalizm karşıtı düşünceler halk sınıfları tarafından dillendirilebileceği gibi, sosyalizm karşıtı sınıflar tarafından da dile getirilebilir. Sosyalizm karşıtlarına karşı mücadele, halka karşı mücadele yöntemlerinden nispeten kolaydır. Çünkü, karşıımızdaki düşünce MLM karşıtıdır, MLM'ye açıktan düşman bir düşüncedir ve yapılacak olan ona yaşam hakkı tanımamaktır. En etkili şekilde onun üzerinde diktatörlük uygulamak, bastırmak ve yok etmektir. Düşmana eylem ve söz hakkı vermemektir. Ancak hata, yanlış düşünüş devrim saflarında yer alan halk sınıflarından birine ait ise, onların geri istemlerine, burjuva düşüncesine denk düşüyorsa, Maoistlerin yaklaşımı daha farklıdır. Yöntem-yaklaşım özgürlük tanımaktır. Konuşmasına, görüşleri ifade etmesine olanak tanımaktır. Eleştiri-özeleştiri, değiştirme-dönüştürme, ikna etme yöntemini kullanmaktır. Fikirlerini yasaklamak, bunları açığa vurmalarına izin vermemek işe yaramaz. Yasaklarla, düşüncelerini ortaya koyma olanağını kaldırmakla düşünceler değişmez. Düşünceler; tartışma, çatışma, ikna faaliyeti içinde değişir-dönüşür. Yasaklar getirmek kısa vade açısından yarar getiriyormuş gibi görünse de, uzun vadede kaybettirir.

Kuşkusuz burada şuna değinmekte yarar var; MLM karşıtı fikirlerle mücadelede, bu fikirlerin hangi sınıfa ait olduğu, amaçlarının ne olduğu vb. gibi noktalarda berraklık olmalıdır. Bu eksende, bunları birbirinden ayırt edecek kriterlerin olması gerekmektedir. Mao yoldaş, bu konuda şu kriterleri ortaya koymaktadır:

"1) Sözler ve davranışlar, bütün milliyetlerden halkımızı bölmeye değil, birleştirmeye hizmet etmelidir.

2) Sosyalist dönüşüm ve sosyalist inşaya zararlı değil, yararlı olmalıdır.

3) Demokratik Halk Diktatörlüğü'nü baltalamaya ya da zayıflat-

maya değil, sağlamlaştırmaya hizmet etmelidir.

4) Demokratik merkezîyetçiliği baltalamaya ya da zayıflatmaya değil, sağlamlaştırmaya hizmet etmelidir.

5) Komünist Partisi'nin önderliğini yok etmeye ya da zayıflatmaya değil, güçlendirmeye hizmet etmelidir.

6) Uluslararası sosyalist birliğe ve barışsever dünya halklarının birliğine zararlı değil, yararlı olmalıdır." (age, sf.448)

Kimi revizyonist ve oportünist akımlar Mao'ya saldırırken, Mao'nun iki çizgi mücadelesi ve "Yüz Çiçek Açsın" siyasetini eleştirirken; Mao'nun ilkesiz-kuralsız davrandığını, proletarya diktatörlüğünü uygulamadığını, iki çizgiyi parti içine davet ettiği ve meşrulaştırdığını, partiyi burjuva kulübüne çevirerek her düşüncenin yaşam bulduğu bir ortama çevirdiğini vb. bir dizi eleştiri getirmektedirler. Mao'nun hangi yaklaşımla yaklaştığı ve kriterlerinin olup olmadığı, aktarmış olduğumuz ve altı maddede somutlanan kriterlerde de görülebilir. Ancak kör gözler ya da düşüncesi körleşmiş olanlar, bunları görmezden gelebilir.

Keza şunları söyleyen de Mao'dur: Bakalım, kriterler var mıdır yok mudur? "Ne var ki, bu özgürlük, önderliği olan bir özgürlük, bu demokrasi de, merkezi yönlendirme altında bir demokrasidir, anarşi değildir. Anarşi, halkın çıkarlarına da, isteklerine de uymaz." "Bu demokraside halk geniş bir demokrasi ve özgürlükten yararlanır, ama aynı zamanda sosyalist disiplinin sınırları içinde kalmaları gerekir." (age, sf.422-423)

Haklının, doğrunun, bilimsel olanın cesareti arşınlarla ölçülemez. Cesaret haklılıktan, doğruluktan ve bilimsel olmaktan gelir. Böyle bir cesaret bilimseldir ve güçlüdür. İki çizgi mücadelesi KP içinde sürekli midir, değil midir, olur mu olmaz mı, meşru mudur değil midir; ne zamana kadar meşrudur ya da değildir; burjuva düşünüş tarzı KP içinde vuku bulur mu bulmaz mı vb. gibi noktaları açmak anlamsızdır. Böylesi ikilemleri yaratmak anti-bilimselliktir. Komünistler, iki çizgi mücadelesi, burjuva düşünüş tarzının KP içine yansımaları vardır-olur, deseler de demeseler de, iki çizgi mücadelesini meşru görseler de görmezler de, onların subjektif niyetlerinden ve iradelerinden bağımsız olarak olacaktır. Bu felsefenin temel kanunudur. Çelişki her şeyde va-

rolduğuna göre ve çelişki; zıtların birliği ve mücadelesi olduğuna göre bu nesnel gerçekliğin kendisi olduğuna göre, böylesi ikilemler yaratıp bu zemin üzerinde tartıŐmak anlamsız kalacaktır. Sorun, nasıl ele alındığı, hangi yolun-yöntemin izlendiği, nasıl mücadele edildiği sorunudur. eliŐkiyi giderme, ortadan kaldırma yöntemidir.

Keza aynı revizyonist ve oportünist anlayıŐlar, Mao'nun hep 'birlik' dediğini, 'mücadele'yi görmezden geldiğini, ilkesiz ve Őekilsiz bir birlik savunusuyla pragmatizme düŐtüđünü ileri sürerek, MLM'ye kara almaktadırlar. Bakalım Mao ne diyor? "Marksist felsefe, zıtların birliği yasanın, evrenin temel yasası olduğunu savunur. Bu yasa, ister doğada, ister insan toplumunda, isterse de insan dŐncesinde olsun, evrensel olarak geçerlidir. Bu çelişmenin karŐıtları arasında aynı anda hem birlik, hem de mücadele vardır, Şeyleri hareket etmeye ve değiştirmeye zorlayan da budur. eliŐmeler her yerde vardır, ama farklı Şeylerin farklı niteliğine uygun olarak bunların niteliği de değişir. Belli bir Şeyde zıtların birliği, Őartlı, geici ve geçiŐli, dolayısıyla da görelidir; buna karşılık zıtların mücadelesi mutlaktır." (age, sf.427)

Tekrar edelim ki, sosyalizmde henüz sınıflar vardır ve sınıflar arasındaki mücadele, proletarya diktatörlüğü altında amansız bir biçimde sürmektedir. Böylesi bir durumda, farklı düşüncelerin koşulları da mevcuttur. Doğru olan, bilimsel olan Mao yoldaşın ifade ettiği gibi; düşünceler yapay ve yalıtılmıŐ bir ortam içinde deđiŐip-dönüŐerek elikleŐmeyeceđine göre, aksine karşıtı olan düŐüncelerle savaşım içinde güçleneceğine göre; yanlış olanı, bilimsel bir yöntemle ortadan kaldırma ve yanlış düşünce sahiplerini doğru olana aktarma, doğru olanın sahiplenicisi, sahibi yapması gerekir. Bilimsel olandır bu. Öyleyse yanlış olana yasak getirmek bir kazanım sağlamaz, aksine kayba neden olur. İster halk arasında olsun, isterse sosyalizm dŐŐmanı olanlar tarafından dile getirilsin; doğru mücadele yöntemi olması gerekendir. Bu olmazsa; yanlış olan büyüme, gelişme imknı bulur, güçlenme imknı bulur.

Elbette bunun doğru yolu yukarıda anlattığımız Őekildedir. Burjuvazinin üzerinde diktatörlük uygulamak, halk saflarına özgürlüğü, demokrasiyi uygulamak. zgrlk, demokrasi gibi kavramlar da tarihsel koşullara denk düşen bir biçimde içerik alır. Mutlak değil, göreli-

dir-geçicidir. Mao yoldaş şunları söylemektedir: “Demokrasi de, özgürlük de mutlak değil, görelidir ve belli tarihsel koşullarda ortaya çıkar ve gelişirler. Halkın saflarında, demokrasi merkezîyetçilikle, özgürlük disipliniyle içiçedir. Onlar tek bir bütünü iki karşıt yönüdür, çelişmeli oldukları kadar birlik halindedirler ve tek yanlı bir biçimde bir yanını gözardı edecek şekilde diğer yanını vurgulamamalıyız. Halkın safları içinde, özgürlük olmadan yapamayız, ama disiplin olmadan da yapamayız; demokrasi olmadan yapamayız, ama merkezîyetçilik olmadan da yapamayız. Demokrasi merkezîyetçiliğin, özgürlük disiplininin bu birliği, demokratik merkezîyetçiliğimizi oluşturur.” (age, sf.423) Görüldüğü gibi, halk saflarında demokrasi derken merkezîyetçilik, özgürlük derken disiplin bir kenara itilmemektedir. Özgürlükten, demokrasiden bahsederken başına buyrukluktan bahsetmiyor. Bu kavramlar içiçe geçmiş, birbirleriyle eğerli ve bir bütünü parçalarıdır, bütün içinde anlamını bulurlar.

Sınıf mücadelesinde doğru ve yanlış; tüm düşüncelerin açığa çıkmasının koşullarını yaratmak gerekiyor. “Yüz Çiçek” siyasetini kampanya boyutuyla ortaya koyarken, Mao’nun yapmak istediğinin bu olduğunu gördük. Yanlış fikirlerin açığa çıkmasının koşullarını yaratamaz, onları açığa çıkaramazsanız; o yanlış düşüncelerin neler olduğunu tam olarak bilemezsiniz ve onları değiştirme-dönüştürme, ortadan kaldırma basireti de gösteremezsiniz. Yasaklar koyarak, zapt-ı rapt altına alarak fikirler değiştirilemez, yok edilemez. Belki pürüzsüz gibi bir durum varmış gibi görüntü elde edilse de, aslında öyle değildir ve özgünde içten kaynaklı bir kazana döner. Yasaklarla sorunsuz bir ortam yaratacağını sanan her anlayış, peşinen yanlış demektir. Çünkü sorunsuz gibi görünmesi, yanlış düşüncenin sahibi tarafından terk edildiği anlamını ortaya çıkarmaz. Fırsatını, koşulunu bulduğu her an, patlamalar şeklinde kendisini dışa vuracaktır. Zira yanlış düşüncelerin maddi kaynakları, irademiz dışında vardır. Öyleyse, istesek de istemesek de bu düşünceler olacaktır. Yasak koymak ne fayda sağlar? Aksine, yasak koymak; yanlış düşüncelerin içten içe büyümesini, güçlenmesini beraberinde getirir.

O halde doğru olan, yanlış olanla mücadele etmelidir, etmek zorundadır. MLM’ler, yanlış olan düşüncelerin ‘gücünden’ korkmazlar:

Onları yoketmek ve bundan kazanımlar elde ederek çıkmak için geniş ve canlı bir tartışma “çatışma” ortamı yaratırlar. Mao; “Doğru ile yanlış arasında kesin bir ayırım yapılmalıdır, çünkü parti içindeki ilke tartışmaları, toplumdaki sınıf mücadelesinin Parti içindeki yansımasıdır ve bu konuda belirsizliğe gözyumulmamalıdır” der. (age, sf.326)

MLM’ler belirlenen kriterlere uygun olarak; yeni ve henüz denenmemiş pratikte sınanmamış düşüncelere açıktırlar, hemen karşısına almazlar. Zira her zaman daha tehlikeli ve ölümcül olan; düşmanın “görünmeyen”idir. Öyleyse canlı ve siyasal tartışma ortamlarının yaratılarak; “görünmeyen” düşmanın görünmesini sağlamak ve ideolojik anlamda öldürücü darbeler indirmek, gerekli ve zorunlu olandır. “Bin bıçak darbesi ile öldürülmekten korkmayan”lar, ancak “imparatoru atından alaşağı edebilir”; devrimi ilmek ilmek öğrenler ve komünizm hedefli soylu bir mücadeleyi yürütenler ancak böylesi cesur ve sarsılmaz bir ruha sahip olabilirler.

Doğru olan, bilimsel olan haklıdır, güçlüdür, büyüktür. Ama bu, ne zorlama ‘pürüzsüz’ bir ortamda olur; ne de böyle yığınların bilincinde yer edinerek onların sahiplenmesini getirir. Aksine doğru ve bilimsel olan, başından beri en büyük zorluklarla karşılaşmış, bu zorluklar içinde gelişmiş ve savunucuları olmadık yaptırımlara tabi tutulmuşlardır. Örneğin; Hallac-ı Mansur, “tanrı yok” demiş. Kendisinden bunu geri almasını istemişler, almamış. Derisi yüzülmüştür. Peki bu fikri yok edebilmişler mi? Hayır. Ya Bruno, Galileo ya da Marksizmin çıkış ve gelişmesi böylesi durumlara tanık değil midir? Bunlar; bitmeye, tükenmeye yüz tutan eskiyenin, köhnemiş olanın, yanlış olanın yaptıklarıdır. Zira onlar; yeni olana, doğru olana, bilimsel olana düşmandırlar. Ama ya biz; yani MLM’ler? Tam tersi... mücadele içinde varız; değiştirmek-dönüştürmek, yeniden kalıba dökmek için varız. Zira Marksizm, mücadele içinde gelişmiştir.

sonuç olarak; istesek de istemesek de farklı sınıf ve katmanların, farklı fikir ve düşünceleri olacaktır. Buna bir irade, ipotek koyamayız; ancak yön verebiliriz, onları vareden toplumsal koşulları değiştirir ve maddi zemini ortadan kaldırırız. Ve de sosyalizmin sağlanması ancak ideolojik-felsefi, bilimsel vb. üstyapı kurumlarında yapılacak devrimlerle olacaktır.

Bu ne demektir? Bu, bir yandan ekonomik altyapıyı değiştirip yenilerken, ileri taşırken; diğer yandan da toplumu buna uygun bir ideolojik şekillenişe sokmaktır. İşte “Yüz Çiçek” siyasetinin anlamı da budur. Halk geniş ve engin bir deryadır. Bu derya, hem yeni ve doğru olan birçok şeyi bağrında taşır, hem de sosyalizmin gelişmesine ters olanı taşır. Mao; “Ama sosyalist ülkelerde bile Marksist olmayan hatta Marksist düşmanı, ideolojiler vardır” diyor. Bunları; yani sosyalizm karşıtı/düşmanı olan düşünce ve fikirleri açığa çıkarmak için; Mao'nun deyimi ile zehirli otları ayıklamak için; halka kendisini ifade etmesini ve böylece sosyalist olanın, halkın yararına olmayan düşüncelere karşı, yani sosyalist olmayan ile çatıştırılması için canlı tartışma ortamının yaratılması doğru olandır, bilimsel olandır. Yöntem bellidir...

BÜYÜK İLERİ ATILIM VE KOMÜNLER

1957 Kasım ayının sonlarında toplanan ÇKP-MK, **Büyük İleri Atılım** hareketinin temellerini ortaya koyarak açıkladı. Buna göre; teknoloji ve kültür devrimleri, siyasi ve ideolojik cephelelerdeki sosyalist devrim ile birlikte sürdürülecek; ağır sanayiye ağırlık vermek koşuluyla, endüstri ve tarım alanlarıyla eşit bir gelişme sağlanacak; merkezi önderlik altında ve ülke çapında yapılan plana uygun olarak, merkezi ve yerel endüstrileşme çabaları eşgüdüm içinde sürdürülecek; büyük, küçük ve orta ölçekli endüstrilere eşit derecede önem verilecektir. Daha çabuk, daha iyi ve daha tutumlu olma ilkesine uygun olarak, ülkenin bütün kaynakları sosyalizmin inşası mücadelesinde seferber edilecektir. Özetle ÇKP, **Büyük İleri Atılım**'ın temellerini bu şekilde ortaya koymuştu. Bu perspektif ışığında **Büyük İleri Atılım** kampanyası başlatıldığı ve 1958 Mayıs'ında toplanan Ulusal Halk Kongresinde **Atılım**'ın resmi olarak kabul edildiği ve başlatıldığı kamuoyuna açıklandı.

Mao, sürekli devrim teziğine bağlı olarak devrimi süreklileştiriyor, bir devrimi diğerinin izlemesini istiyor ve bunu da kampanyalar şeklinde örgütliyordu. 28 Ocak 1958'de Yüksek Devlet Konferansı'nda yaptığı konuşmada, **Büyük İleri Atılım**'a vurgu yaparak; “Mesela 1949'daki kurtuluş toprak reformu izledi, bu tamamlanır tamamlan-

maz karşılıklı yardımlaşma ekipleri kuruldu. Daha sonra da alt düzeydeki kooperatiflerden üst düzeydeki kooperatiflere geçildi. Kooperatifleşme yedi yıl içinde tamamlandı ve üretim ilişkileri değiştirildi. Ondan sonra Düzeltme Hareketi geldi. Düzeltme Hareketi tamamlandıktan sonra, arası soğumadan, Teknik Devrim başladı” diyor. (Yayınlanmamış Yazılar, sf.42-43)

Çin Devrimi'nin dört kat hızlanarak sürdüğü bir dönem olarak kabul edilen Büyük İleri Atılım yıllarında, ülkenin maddi ortamı ile birlikte insanların düşüncelerinin değiştirilmesi hedefleniyordu. Denge kavramı toplumun durgunluğa girmesini ifade edeceğinden; Mao, Atılım kavramı kullanarak insanların değişmesini ve devrimi sürekli olarak ileri götürülmesini ifade ediyordu. Mücadelenin tamamlandığı, mücadeleye son verme fikri çok hoş gelse de, insanlığın gelişimi sona ermeyen mücadelelerden başka bir şey değildir. Öte yandan Atılım, bireysel düzlemde “Kızıl ve uzman olmak” anlamını içeriyordu. Bundan dolayı kampanyanın temel sloganı, “**Kızıl ve uzman olun!**”du.

Büyük İleri Atılım; hem doğaya karşı hem de insanların önyargıları, kör inançları, yeteneksizlikleri ile bürokratik aşırılıklarına karşı bir mücadeleydi de. Çin'in doğal yapısı yeniden biçimlenecek ve Çin insanı yeni bir kalıba dökülecekti. Büyük İleri Atılım ve komünlerin oluşturulması süreci; kendi içinde birçok eğitim, üretim vb. gibi kampanyaları da içeren dev bir planın hayata geçirilmesi süreciydi.

Bilimsel düşünme alışkanlığını oluşturmak, soluk alma gibi kolay bir hale getirmek için, her Çinli insanın bir makineyi kolayca söküp takmasını sağlamak gerekiyordu. Bu çok cesur bir girişimi, bir eğitim programının başlatılmasını gerektiriyordu. Mao bu cesareti; “**Düşünmeye, konuşmaya ve yapmaya cesaret edin!**” sözünde somutladı, anahtar bu cümleyle kitlelerin eline verdi. Sloganı ise; “**İki ayağınızın üzerinde yürüyün!**” ile temellendirdi. Bu perspektif geleneksel yöntemlerle birlikte, modern yöntemlerin geliştirilip kullanılmasını simgeliyordu.

İşçiler, ellerindeki bütün araç ve gereçlerle çalışmaya özendiriliyor, çeşitli eksiklikler halkın yaratıcılığıyla kapatılmaya çalışılarak, teknik devrim sürdürülüyordu. Bu kampanyanın arkasındaki fon 1941-1942 yıllarında Yenan'da sürdürülen üretim kampanyasının (ki

1941-1944 yılları arasında sürdürülen düzeltme kampanyasının bir parçasıydı), kendi gücüne dayanma ilkesinin mirasına dayanıyordu. Bu kampanya boyunca bilimsel çalışmalar, üretim faaliyetinin içinden çıkarılıyordu. Mao, “Bir kere körü körüne inanmaya başladık mı bey-nimiz sıkışır kalır. Düşüncelerimiz de hapsediği yerden çıkmaz. Enginleri fethetme ruhuna sahip değilseniz Marksizmi-Leninizmi öğren-meye kalkmak çok tehlikelidir” diyordu. (Yayınlanmamış Yazılar, sf.63)

Mao'nun temel amacı; halkın içindeki muazzam enerjiyi patlat-mak, açığa çıkartmaktı. Çin halkını sert bir çekirdek etrafında yoğun-laşmış bir atoma benzetiyordu. Bu atomun içindeki iletişim şifreleri alabildiğince karmaşıktı, ama atom patlamaya hazır. “Bu atom çe-kirdeği parçalandığı zaman çıkan ısı enerjisinin gerçekten müthiş bir gücü olacaktır” diyordu Mao. (age, sf.40)

Mao, “Rüzgârla Kanatlan ve Dalgaları Aşarak İlerle” diyor ve “Artık bütün erişilmez sandığımız zirveleri fethedeceğiz... Kilit sözcük cesarettir... Korkuyu defedin” sözleri milyonlarca emekçi-nin bilincini sarsıyordu. Böylece birçok alanda atılım başlatılmış ve atılım yapılıyordu. Mao, “Çalışma tarzını düzeltmeli, samimiyetle konuşmalı, kendimize çekidüzen vermeli; önümüzdeki her engeli yıkma ve en yükseğe tırmanma ruhuna sahip olmalıyız. Bunu ya-pabilmek için Marksist teoriyi ve çalışmalarımızdaki temel çeliş-meyi derin bir şekilde kavramalıyız” diyordu. “Köle zihniyeti ter-kedilmeli” diyordu. (age, sf.63)

Büyük İleri Atılım'la; fabrikalarda sosyalist eğitim sistemi kökleş-tirilmeye çalışılıyor, işçilerin bilime karşı duydukları korku ve “uz-manlara” karşı tutumlarındaki köleci eğilimin yıkılması hedefleniyor-du. Ekonomik sıkıntılar ve üretim isteği emekçilerin insiyatifini artırıyor ve hayatın her alanında çalışkanlık, verimlilik arttıkça bilinçte sı-nırsız bir atılım ruhunun belirtileri ortaya çıkıyordu. Her kooperatif, okul, ticari kuruluş ve yönetici birimler de dahil, mümkün olduğunca kendi çalışmalarının temel gereksinimlerini karşılamaya yöneliyor, savurganlığa karşı mücadele ediliyor, üretim ve tüketim dengesi özen-dirilerek ülke genelinde kendi ayakları üzerinde durma ilkesi yerleşti-riliyordu.

1957-1958 kışında yoğun bir şekilde sulama kanalları inşaatı kampanyası yürütülmüş ve sulama kanallarında yaklaşık olarak 100 milyon insan çalışmıştır. Örneğin; açılan bir kanalla Taihing Dağı aşılarak, Hunan eyaletine su sağlanmıştır. 1500 km uzunluğundaki bu Kızıl Kanal'ın açılması için gerekli insan gücünü, yoksul köylüler yerine getirmiştir. Bu kampanya çok sayıda komünün kurulmasını beraberinde getirmiştir. 1958 yılı Nisan ayından sonra kısa bir süre içinde 26 bin komün kurulmuş ve 1961'e gelindiğinde komün sayısı 72 bine ulaşmıştır. Mao'nun bir gezisinde, susuzluk yaşayan bölgelerin köylüleri "Sulara Dağa Tırmanmayı ve Cennete Ulaşmayı Öğretin" yazılı pankartı taşıyarak coşkularını dile getirmişlerdir.

Su kanallarının iyi değerlendirilmesi, gübre kullanımı, toprağın geliştirilmesi, tohumluk ürünün geliştirilmesi, tarım zararlılarıyla mücadele, tarım araçlarının geliştirilmesi ve çiftliklerin akılcı bir yöntemle ele alınması üretimi artırmış; tarımda verginin düşürülmesi ve teknolojik devrimle tarımın makinalaştırılması coşkuyu doruğa çıkarmıştır. Kırsal bölgelerde tarım gereçleri üreten küçük ve orta ölçekli fabrikalardan oluşan geniş bir sanayi ağı kurularak, binlerce teknik eleman köylülerle birlikte çalışmak üzere köylere gönderilmiş ve makinelerin bakımı ve onarımı sorunu çözülmüştür.

Kuyular açılıyor, sulama kanalları kazılıyor, yeni baraj ve yollar yapılıyor, çıplak tepeler ağaçlandırılıyor derin çukurlar dolduruluyor, tarlalar düzeltiliyor... Akla hayale gelmeyen projeler geliştiriliyor, muazzam yaratıcılıklar ortaya çıkıyordu. Köylü gençlerden ya da öğrencilerden oluşan gönüllüler fabrikalarda ücretsiz çalışarak, sanayi üretiminin temel teknikleri hakkında eğitim alıyordu. Liu bile bu büyük coşkudan etkilenerek, Büyük İleri Atılım'ın en ateşli savunucusu olmuştur.

1958 Ekim'inde dört ay süren **Büyük Çelik Üretimi Kampanyası** yaşanmış ve 600 bin ocak açılmıştır. Bunların bir kısmı sonradan modern ocaklara ve çelik üretim merkezlerine çevrilmiştir. Dört ay süren çelik üretimi kampanyasına 90 milyon insan seferber edilmiştir. Keza başka bir kampanyayla çok sayıda kömür ocağı açılmış, önemli miktarda karayolu ve demir yolu işletmeye alınmıştır.

1958 Ağustos'unda toplanan Merkez Komitesi, halk komünlerinin

yasal varlığını resmileştiren bir karar aldı ve böylece, Büyük İleri Atılım ve Komünlerin oluşturulması birarada yürütülmüştür. Komünlerin yadsınamayacak üstünlükleri vardı. Halk komünleri sosyalizmin inşasını hızlandıracak, komünizme ulaşmanın koşullarının alt hazırlığını oluşturacaktı. Ancak komünizme kısa yoldan geçmeyi sağlayamayacakları, bunun hayalcilik olacağı uyarısı da yapılıyordu.

Halk komünleri; üretimi kısa sürede arttırmış, emek-yoğun projelere ağırlık verildiğinden sermaye birikimini hızlandırmış, doğal kaynaklardan en üst düzeyde yararlanmayı mümkün hale getirmiş, değişik projelerde kullanılacak büyük bir insan gücü örgütlemiştir. Komünler; tarımı, endüstriyi, ticareti, eğitimi, sağlık hizmetlerini, askeri işleri ve kültürel çabaları (okullar, hastaneler, teknik okullar, veteriner klinikleri vb.) kendi içinde örgütleyen temel üretim birimleri olarak çalışıyordu. Ayrıca istihdam arttırıcı, kollektif mülkiyeti güçlendirici ve çok sayıda yerel kadronun “Kızıl ve Uzman” olmasını sağlayıcı bir fonksiyon da oynuyordu.

İdeolojik araştırmalar alanında büyük bir coşku doğmuştu. Keza, öğrenci grupları köylülerle birlikte, ülkenin her yerinde yeni maden yatakları arıyor ve gittikçe Büyük İleri Atılım daha etkili hale geliyordu. Kentlerde yaşayan ev kadınları, artık gönüllü olarak evlerinden çıkarak ekonomik ve sosyal eşitlik haklarını kullanıyorlardı. Fabrikalarda ve komünlerde; çocuk bakım evleri, revirler, toplantı salonları kurulmuş ve her yaşta kadın Atılım'ı bütün gücüyle destekler olmuştur. Kadınların bu kurtuluşu, toplumun devrimcileştirilmesini hızlandırıyordu.

Büyük İleri Atılım, eğitim alanında da büyük bir devrim başlatmıştır. Mao'nun salt akademik eğitime defalarca karşı çıkarak, eğitimin üretimle birleştirilmesini istediği bilinen bir gerçektir. Mao, ekonomik ve siyasi stratejiler konusunda uygulanacak çalışma tarzı hakkında yazdığı bir belgede; yarım gün çalışan, yarım gün de eğitim yapan iş okulları ve fakültelerin açılmasını, olanaklar ölçüsünde her teknik lise ve fakültede okulda, yaşayanların günlük gereksinimlerini tam olarak ya da bir ölçüde üretecek atölye ve çiftliklerin kurulmasını önermiştir.

Büyük İleri Atılım'ın en belirgin özelliklerinden biri de, “kitap

kurdu” ya da “akademik otorite” olarak tanınan eğitimcilerin eleştirilmesi, Konfüçyüsçü öğretmene itaat kavramını yıkmasıdır. Mao, “Sanayi ve tarımda Büyük İleri Atılım, körü körüne inanç felsefesini yıktı” diyordu. (Yayınlanmamış Yazılar, sf.74). 1958-1959 yıllarında üç milyona yakın öğrenci ve bir milyon kadro düzeyinde aydın (üniversite öğretim üyeleri, öğretmen vb.) Sarı Nehir üzerinde sürdürülen baraj inşaatı gibi kamu projelerinde çalışmaya gönderilmiştir.

Böylesine büyük çapta ve kitlelerin büyük coşkusundan güç alan bu kampanyada, böylesi büyük bir kitle hareketinde yer yer belirli ölçüde abartmalar ve aşırılıklar da olmuş, gerçek üretim belirlenen hedefin altında kalmıştır. Bu aşırılıklardan dolayı, yetkili organlardan birçok kişinin Mao’ya saldırısı olmuştur. Mao, sorumlular başkaları olmalarına rağmen birinci derecede sorumlu olarak sorumluluğu üstlenerek, sorumluların sorumluluğunu da hatırlatıp hesap verilmesini istemiştir.

Mao “Komünizme karşı duyulan bu coşkuyu nasıl karşılamalıyız? Küçük burjuva fanatizmi olarak mı niteleyeceğiz? ... **Bu tür büyük kitle hareketlerinin üzerine su dökmemeliyiz. Yalnızca ikna yolunu kullanabilir ve şöyle diyebiliriz; Yoldaşlar, yüreklerimiz doğru yolda. İşler güçleşince sabırsız olmayın. İşleri adım adım yapın**” diyordu. (age, sf.82)

Mao, bocalayan bazı kadroları da eleştirerek, hayati bir zamanda bocalamamalarını, Büyük İleri Atılım, Halk Komünleri’nin ve Partinin genel çizgisinin doğru olduğunu belirtip saflarını netleştirmelerini isteyerek, sağcılara salvolarla bulunuyordu. “Bu durumda, hükümeti devirmek için, köylük bölgelere gidip köylülere önderlik ederim. Kurtuluş Ordusu’nda bulunanlar benimle birlikte gelmezlerse, bir Kızıl Ordu bulurum ve başka bir Kurtuluş Ordusu örgütlerim” diyordu Mao. (age, sf.88). Gelen saldırılara karşı çelik üretimine vurgu yaparak, meseleyi şöyle özetliyordu; “Seninki ideolojik bir mesele, benimki 10.700.000 ton ve 90 milyon insanın savaşa girmesi meselesiydi. Yaratılan kargaşa büyük çaptaydı ve ben sorumluluğu üstleniyorum. Yoldaşlar hepiniz kendi sorumluluğunuzu tahlil etmelisiniz. Sıçacaksınız sığın! Osuracaksınız osurun! Kendinizi çok daha iyi hissedeceksiniz.” (age, sf.89)

Mao, kitlelerin kendi deneyimleri ile bilinçlenmelerini ve olgunlaşmasının önünü açarak, kitlelerin geri düzeydeki bilinç ve yaşayışlarına müdahale ederek, olgunlaşmasını ve kendi iki ayağı üzerine dikilmesini hızlandırma işleviyle, kitlelere büyük hizmette bulunarak-öğretmenlik yaparak büyük bir katkı yapmıştır. Onun en temel amacı, derin bir coşku ve önüne geçilmez bir güç ile kitlelerin düşündüklerini özgürce söyleyebilmeleriydi. Mao, kitlelere sonsuz bir güven duyuyordu. Bu güvenden dolayı kitleler de **“Biz Mao Zedung’a güveniyoruz, çünkü o sonuna kadar bize güveniyor”** diyorlardı.

Büyük İleri Atılım; sosyalist bir toplumda, devletin kendi içinde bir başkaldırıcı doğurma fikrinin pratiğe geçirilmesidir.

Büyük İleri Atılım; geniş kitleleri kucaklayan ilkeleriyle, halkın, eşi benzeri az görülebilecek bir özgüven ve verimin olağanüstülüğüyle Çin’in mucizevi kalkınmasını, ileriye doğru dev bir hamle yapmış olmasının adıdır.

Büyük İleri Atılım ve komünler sürecinde, kafa emeği ile kol emeği arasındaki fark önemli ölçüde azaltılmış, işçiler felsefe eğitimi almaya başlamış, köylüler komünlerde felsefe tartışır, bilimsel deney yapar hale gelmişlerdir. Keza, ülkenin bütün üniversitelerinde işçi ve köylü önderleri, öğrencilere ders vermeye başlamıştır. Birçok irili ve ufaklı kampanyaları içinde barındıran çok yönlü bir kampanya olan Büyük İleri Atılım, Çin’in çehresini değiştirmesiyle önemli ve başarılı bir kampanya olmuştur. Bu kampanya iki yıl (1958-1959) sürmüştür.

SOSYALİST EĞİTİM KAMPANYASI

1963 yılında, aslında Kültür Devrimi’ne başlangıç teşkil edecek olan ve belli ölçülerde benzer ilkeler üzerinde inşa edilmiş Sosyalist Eğitim Hareketi (SEH) başlatıldı. Bu kampanya ile revizyonizme karşı daha boyutlu bir mücadelenin ön adımları atılacaktı. Mao’ya göre “taş atma” yöntemi kullanılıyordu. Bu kampanyayla taş atılıyordu ve sonrası Büyük Proleter Kültür Devrimi ile daha çok yönlü, kapsamlı ve amansız bir DEVRİM yürütülecekti.

Mao, daha sonraki yıllarda “taş atma” yönteminin peşisıra “kumu karıştırma” ve “surları alttan çökertme” yöntemlerini de kullanacaktı.

Mao 1971 yılında yaptığı bir gezi sırasında, çeşitli yerlerdeki sorumlularla yaptığı konuşmalarında kullandığı bu yöntemleri açıklayarak şunları söylüyordu; **“Çizgi meseleleri, ilke meseleleri sözkonusu olduğunda işi sıkı tutarım ve asla gevşetmem. Önemli ilke meselelerinde taviz vermem.** Luşan Konferansı’ndan sonra (Luşan konferansı Temmuz 1959’da yapılmıştır-bn) üç yöntem kullandım; birincisi taş atmaktı, ikincisi toprağa kum karıştırmaktı, üçüncüsü surları alttan çökertmekti.” (YY, sf.248). Devamla da bu yöntemlerin içeriğini şöyle açıklıyor; “Yöntemim bu taşları toplamak, bunlar üstüne birkaç söz yazmak ve herkesin tartışmasını sağlamaktı. Taş atmak dediğim şey budur. Toprak çok sıkışık olursa hava alamaz. Bir parça kum karıştırırsanız hava alabilir. Askeri İşler Komitesi’nin bileşimi çok yeknesaktı. Ve bazı yeni isimlerin eklenmesi gerekiyordu. Toprağa kum karıştırmak budur. Pekin Askeri Bölgesi’nin yeniden örgütlendirilmesi ise suru alttan çökertmekti.” (age, sf.249)

Sosyalist Eğitim Kampanyasıyla, hem geleneklerin hem de bireyciliğin etkileriyle savaşıma hedefleniyor ve ayrıca devrimci rejimin yozlaşması, yani revizyonistleşmesi olasılığı zayıflatılmak isteniyordu. Gerçekten de bazı tehlikeli belirtiler ortaya çıkmış, “zor yıllar” olarak bilenen 1960-1962 döneminde bazı önemli sapmalar belirmiş, bir takım suistimaller olmuş, zimmete geçirme olayları yaşanmıştır. Bazı köylük bölgelerde Parti görevlilerinin bir kesiminin teşvik ve yardımlarıyla, özel yatırım girişimleri olmuştur. Keza, bazı yüksek görevlilerin çocukları için özel okullar açılmış ve ÇKP içindeki revizyonist kadrolar ayrıcalıklar yaratma peşine düşmüşlerdir.

1963 Mayısı’nda Mao, SEH’ni yönlendirmeyi amaçlayan 10 maddelik bir talimat kaleme alarak yayınladı. Talimat içiçe geçmiş iki olguya vurgu yapıyordu. Bir yandan sınıf mücadelesine, diğer yandan da yönelimleri sosyalizmde değil, kapitalizmin geri dönüşüne olan bir avuç kişinin muhalefetine. Mao’ya göre; bu yetkili kişilerin maskelerini düşürecek olan kitleleri, Partili gerçek devrimcilerin önderliğinde seferber etmek gerekiyordu. Aynı zamanda Parti örgütlerinde bir temizleme hareketi gerçekleştirilecek ve rejimin devrimci yönleri, PMK’nın benimsediği yoldan daha çok (önemli bir bölümünün revizyonistleşmiş, oportünistleşmiş olmasından), Partili gerçek devrimcile-

rin yönlendirmesiyle, kitlelerin seferber edilmesiyle güçlendirilecekti. Mao'nun görüşlerinde karakteristik olan bu yön, Kültür Devrimi'ne damgasını vuracaktı.

Bu kampanyanın bir parçası olarak, yöneticiler ve aydınlar köylük bölgelere yollanıyorlardı. Zira kampanyaya üniversite görevlileri ve aydınların önemli bir bölümü katılmıştır. Amaç; köylük bölgelerdeki hayat üzerine raporlar hazırlamak, köylük bölgelerdeki hayatın somut gerçekliği ile karşılaşarak düşüncesini zenginleştirmek, siyasal ve moral olarak proleterleşmek için kol emeği çalışmasında bulunmaktı.

Kadroların, aydınların ve öğrencilerin köylere gönderilerek, kitlelerle birlikte çalışmaları ve onlardan öğrenmeleri, sade yaşamı seçmeleri hedefleniyordu. Bu dönemde; birçok yerde zimmete geçirme, özel teşvikler ve özel yatırımlar, kan davaları ve adaletsizlikler artmıştı. Ki kampanya bu tür olayların azaltılması, önüne geçilmesi ve kadroların yozlaşmasının önüne geçmeyi de hedefliyordu.

SEH'in başlıca amacını, köylük bölgelerde sosyalizmin temellerini sağlamlaştırma ve Partideki revizyonistleri temizleme olan, kapsamlı bir planın birinci adımı olarak ifade edebiliriz. Bu aynı zamanda dört temizleme hareketinin hedefiydi de. Yani; ideolojik, siyasal, örgütsel ve ekonomik alanlarda yürütülen hareket; SEH'in bir parçasıydı ve esas olarak köylük alanlarda sürdürülmüştür. Bu aynı zamanda, maddi teşviklere, eş-dost kayırmanın geliştirilmesine, kamu gelirlerinin hatalı kullanımına ve karaborsacılığa karşı darbeler indirme anlamını içeriyordu. Bütün bu unsurlar, görece zengin köylülerin meydana çıkmasına yol açmış ve yetkili bazı kişilerin ahlaksızca ve başına buyruk hareket etmelerini geliştirmişti. Ve bunlar sürdürülen kampanyayla açığa çıkarıldı. Bürokratik masraflar yasaklandı. Yetkililerin hiyerarşik kademelerinin artmış olması, iktidarın halkın elinden kaydığıının göstergesi olarak görüldü.

Mao, ÇKP içindeki Kruşçev yanlılarına karşı 1963 Mayıs'ında "Doğru Fikirler Nereden Gelir" başlıklı ünlü konuşmasını yapmış ve ÇKP içindeki anlayışların felsefi köklerini ele alıp, ideolojik olarak mahkum etmişti. Büyük İleri Atılım, eğitim alanında büyük ilerlemeler sağlamış, burjuva eğitim sistemini kökten değiştirmeye, öğrenimi salt akademik düzeyle sınırlama anlayışlarına ve pratiğine büyük dar-

beler vurmuydu. Ancak kökten silip süpürememişti ve yeniden boyveriyordu. Daha o zaman, Mao eğitim sistemini eleştirerek; “Yüksek öğrenim adını verdikleri bu sistemin neye benzediğini biliyoruz. İlkokuldan üniversiteye 17-18 yıl... Öğrenciler işçilerin nasıl çalıştığını, köylülerin toprağı nasıl sürdüğünü öğrenmeden yıllarını harcıyorlar. Bu eğitim sistemi içinde kaldıkça daha da cahilleşiyorlar” demişti.

Kampanyayla yoksul köylü dernekleri ve kadın örgütleri de dahil olmak üzere, kitle örgütleri yeniden canlandırıldı. 1 Ocak 1964’de Halk Kongresine sunulan raporda, SEH’in esas amacının kitleleri seferber etmek olduğu tekrar hatırlatıldı. Yetkililerin tavırları tepeden tırnağına kontrol edilecek ve suistimaller olduğu zaman da bu olayları teşhir edecek ve mahkum edecek olan halktı.

Ordu ve Parti kadroları ekiplere bölünmüş ve uygulamaları kontrol etmeleri amacıyla, köy komitelerine yollanmışlardı. Buralarda halkı biraraya getirerek, onların şikâyetlerini dinleyip kaydetmeye ve halledilmeyen meseleleri çözmeye girişiyorlardı. Gerekli gördüklerinde, yozlaşan ya da iyi devrimci olmayan kadroları görevlerinden uzaklaştırıyorlardı. Aynı zamanda, sınıf mücadelesi pratik anlamda sürmekteydi. Canlı ve tam bir eğitimi sağlayabilmek için Mao’nun eserlerinin incelenmesi yolunda, geniş çaplı bir hareket de başlatılmıştı.

Fabrikalardan denetim grupları ve şehirlerde yaşayan birçok kişi köy çalışmalarına gitti. Bir yıla varan sürelerle “Dört Temizleme Hareketi”ne katıldılar. Bazı durumlarda, üretim birimlerinin üçte ikisi köylük bölgelere yollanmıştır. Toplam olarak, görevli anlamında beş milyon kişi bu faaliyetin içinde yer almıştır.

SEH 1964 yılında şehirlere de yayılmış, edebiyat ve sanat meseleleri ile ilgili bazı önemli makaleler yayınlanmıştır. Okullarda ve üniversitelerde ideolojik tartışmalar ve revizyonizme karşı mücadele daha kapsamlı hale gelmiştir.

Bu büyük siyasi ve ideolojik kampanya, Mao’ya karşı olan sağcıların belirli bir direnişiyile karşılaşmıştır. Bu şaşılacak bir şey olmasa gerek. Özellikle SEH sırasında ortaya çıkan çelişkilerin, Kültür Devrimi sırasındaki başlıca çelişmeler olması önemlidir.

Kampanyayla, o dönem hala oldukça yaygın olan batıl inanışlara karşı sürdürülen mücadele de hız kazandı ve 1964 yılında, batıl inanç-

larla ilişkili olan maddelerin ve malzemelerin satışı yasaklandı. Kampanya sonucu, köylük bölgelerdeki sorunların önemli bir bölümü çözülmüş, kolektif komünler daha da geliştirilip yaygınlaştırılmıştır. Bu kampanyayla, küçük mülklere de son verilmiştir. Revizyonizmin amacı, toplumda varolan ayrılıkları derinleştirmek, kırsal alanlardaki gelişmeleri baltalamak, kapitalist sistemde olduğu gibi aydın ve öğrencilerin toplumdan ve üretimden kopuk, onlara yabancı kalmalarını sağlamak, böylece burjuva anlayışların köklü yerleşmesini sağlamak iken; SEH'in hedefi ise bu anlayışa darbeler indirerek ortadan kaldırmaktı. Bunu önemli ölçüde başararak, kendisini Büyük Proleter Kültür Devrimi'ne devretti.

Büyük bir kampanya ve kapsamlı bir alt-üst etme olan, BPKD'ne girmeyeceğiz. Zira, BPKD ile ilgili birçok değerlendirmemiz mevcuttur. En son "25. yıl" vesilesiyle, Umut Yayıncılık tarafından çıkarılan kitapta, BPKD'ni inceleyen kapsamlı bir belge de mevcuttur. Okuyucu bu belgeyi de okumalıdır.

ÇKP tarihinde, başka kampanyalar da yürütülmüştür. Daha BPKD'nin hemen sonrasında Mao, "Birkaç yıl sonra belki bir devrim daha yapmamız gerekecektir" diyor ve ekliyordu; "Çeşitli fabrikaların merkezlerini incelemelisiniz. Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin hala sürdürülmesinin zorunlu olduğu görülüyor. Temellerimiz sağlamlaştırılmış değildir." (Y.Y, sf.236)

Mao, Eylül 1970'de "Metafizik görüşler, keyfilik ve öncülük konusundaki apriorizme" karşı, düzeltme kampanyası istemişti. Lin Biao'nun başını çektiği, alttan alta darbe hazırlama çalışmasını yürüten, ancak sözde keskin Mao'cu geçinen bu klik, bir zamanlar Kruşçev'in gittiği her yerde ve yaptığı her konuşmada "Büyük Stalin'in adıyla" başlaması gibi, "Başkan Mao'ya uzun ömürler" diliyorlardı. Lin Biao, "Başkan Mao'nun bir cümlesi bin cümleye bedeldir" diyordu. Kendilerinin bin cümlede ifade etmekte zorlandıklarını Mao'nun, bir cümlede ifade ettiğini söylüyor ve Mao'yu göklere çıkarıyordu. Mao buna sert bir yanıt vererek, "Benim bir cümlem yarım cümle değerindedir" diyor, kişiyi yüceltme çizgisini mahkum ediyordu.

Mao, eşi ve yoldaşı Çiang Çing'e yazdığı bir mektupta bu duruma atfen şunu söylüyor; "İmparatorluk döneminde, maymunlar, kralı bol

bol havaya fırlatıp 'kralım çok yaşa' diye bağırıp, kralın kıç üstü dü-
şüp paramparça olmasını sağlıyorlarmış."

1972 Ekim ayında başlatılan bir kampanya ile kadroların çocukları işçilerin hayatını paylaşmak üzere çalışmaya yollanmışlardır. Bu kampanya, kadroların içinde katılım ayrıcalıklarının yaratılmasının önüne geçmeyi amaçlıyordu.

Nisan 1975'de, geçmişe dönme tehlikesinin mevcut olduğu, sömürücü sınıfların 25 yıl sonra bile hala varlıklarını koruduğu ve siyasi yapıyı yozlaştırmanın mümkün olduğunu, devrimi yaşamamış genç kuşaklara kavratmak amacıyla; "Parti İçindeki ve Dışındaki Burjuvaziye Karşı Kökten Saldırı" adıyla bir başka kampanya daha yürütüldü. Peşinden, 1975 sonu 1976 başında Konfüçyus'u düşüncelere karşı da bir kampanya yürütülmüştür. Mao, 30 Ocak 1962'de, bir çalışma konferansına yaptığı konuşmada şunu söylemişti; "Devrilmiş olan gerici sınıflar hala geri dönmeyi planlıyorlar. Sosyalist bir toplumda hala yeni burjuva unsurlar yaratılabilir. Bütün sosyalist dönem boyunca sınıflar ve sınıf mücadelesi uzun, karmaşık ve hatta bazen şiddet olayıdır. Diktatörlük araçlarımız zayıflatılmamalı, aksine güçlendirilmelidir." (Y.Y., sf.119)

"Bütün varlıkların gelişme sürecinde çelişki bulunur. "Çelişkiler fikir ayrılıkları düzeyinde kaldıkları sürece, devrimin ve partinin gelişmesine zarar vermedikçe varlıklarına izin verilir. Elbette bunun yolu Parti içi hukukun (demokratik merkezîyetçilik ilkesinin) işletilmesidir. Çelişkiler partinin varlığını tehlikeye sokuyor, zayıflamasına ve ya bölünmesine neden olabilecek, partiyi temel hedefinden saptırma ya doğru götürürse, büyük mücadelelerin yaşanması kaçınılmazdır. Mao, hiçbir zaman ideolojik mücadeleyi elden bırakmadı ve sık sık da yazıda görüleceği gibi, büyük mücadelelere girişti.

Ancak, sürekli olarak yaşanabilecek bu mücadeleler, kişiler arasında sürdürülen bir mücadele değil, bunu kişiler arası bir mücadele derekesine düşürmek, basit bir yaklaşım olacaktır. Bazen, iki çizgi mücadelesinde kişilerin; zaafı, gizli tutulan hevesleri, aç gözlülükleri, özlemleri, entrikaları, kıskançlıkları ve çekememezlikleri ile etkili olmaya çalıştıkları da yaşanan bir gerçektir. Ama bu yan yine de ikincil kalmaktadır. Çünkü, kişilerin sınıf mücadelesinde oynayacakları rolü

belirleyen, son tahlilde sınıf tutumları olmaktadır.

Parti militanlarına, Partinin aydınlık olan yüzü, mücadeleyi zafere taşıyacak yüzü sürekli anlatılmalı-kavratılmalıdır. Ancak Parti, sınıflı toplumun bir ürünü olduğundan, karanlıkta kalan bir yüzü de oluyor. İşte bu yüze de dikkat çekilerek, her militan berrak bir bilinçle donatılmak zorundadır. Sağlam, kararlı ve sorumluluğun kendi omuzlarında olduğu bilinciyle hareket edecek militanlar böyle yetiştirilir. Disiplin ve özgürlüğün ilişkisi, demokrasi ve merkezîyetçiliğin ilişkisi kavratılmalı; disipline uymayı, merkezîyetçiliğe boyun bükmeyi öğretmeliyiz. Ancak, körü körüne itaat etmeye karşı çıkmayı, kafalarını kullanmayı ve açıktan yanlış olan şeylere karşı direnmeyi-direnme hakkını da öğretmeliyiz. Bir militanın, komünistin yumuşak başlı emir uygulayıcıları olamayacaklarını da her militana öğretmeliyiz. Sağlam kadrolar, devrim davasına kendisini adamış kadrolar böyle yetişir ve bu, Maoizm'in özgünlüğüdür.

Mao, sürekli bir biçimde Partinin karanlıkta kalan yüzüne dikkat çekmiş, Partililere "kafalarını kullanmayı" ve "körü körüne itaat etme alışkanlığına karşı çıkmayı" öğretmeye çalışmıştır. Yanlış olduğu açıkça görülen emirlere karşı direnme hakkına vurgu yapan Mao, "demokratik merkezîyetçilik" ilkesini geliştiren büyük bir ustadır. Bu ilkeyi, daha 1930'da kaleme aldığı "Kitaba Tapmaya Karşı Çıkalım" başlıklı makalesinde geliştiren Mao, ömrü boyunca, merkezi otoriteye körü körüne boyun eğme tutumuyla mücadele etmiştir.

Mao'ya göre; Parti üyeleri "yumuşak başlı emir uygulayıcıları olamaz". Araştırma yapmaları, sorgulayıcı olmaları ve gerçeği bulmaları gerekiyordu. "Araştırma yapmalısınız. ... Araştırma yapmayanın söz hakkı yok. ... Bir komünist, her olguya önce neden ve nasıl sorularının yanıtlarını arayarak yaklaşmalıdır. ... Kafanızı kullanmalı ve iyi inceleme yapmalısınız" diyordu Mao.

Öte yandan; Parti üyesi olmak dahi bir insanın bilincinin gerçek anlamda değiştiğini gösteremezdi ve bunun garantisi olamazdı. Bوندandır ki Mao, Parti ortamını sürekli temiz tutabilmek için ideolojik mücadeleyi dorukta sürdürdü. Çürümeyi, kokmayı engellemek için siyasi atmosferi canlı tutarak, alt-üst etmeyi sağlayarak havalandırmayı yaptı ve böylece Partinin temiz hava almasını amaçladı. En önemli

si de kitlelerin Parti kadrolarını denetleme hakkının olması gerektiğini savundu. Böylece, halkın, devrimin amaçlarına ihanet eden yöneticilere karşı ayaklanma hakkını güvenceye aldı. Bunu, BPKD ile en üst düzeyde yaşattı.

Mao, doğru bir sistemin yanlış yöntemler kullanılması sonucunda haksız bir zemine düşebileceğini de belirtti. En önemlisi de Partinin yozlaşarak yeni bir sömürücüler sınıfına dönüşebileceğine devamlı dikkat çekerek, kitleleri uyardı. Nisan 1969'da yapılan ÇKP 9. Kongresi'nde yaptığı konuşmada; "... ülkenin renginin değişebileceği ... yeni bir revizyonist ya da faşist devlete dönüşebileceği"ne işaret etti. Mao, üst yapıyı devrimcileştirmek için verdiği uzun mücadelesinde, yalnızca Liu Şiao-Çi vb. revizyonistlere karşı değil, aynı zamanda kökleri ta Konfüçyus'a kadar dayanan iki bin beş yüz yıllık "seçkinler yönetimi" geleneği ile de hesaplaştı.

İncelememizin bu bölümünü bitirirken, birkaç noktaya da değineyim ve öyle sonuçlandıralım. Her devrimci militan gerçekler karşısında çıplaktır, çıplak olmak zorundadır. Partisine karşı, yoldaşlarına karşı ve bütün ilişkilerinde çıplak olmalıdır. Nasıl ki zorlama bir inanç, inanma olmazsa, zorlama çıplaklık da olamaz. Bu gerçeğe rağmen olunuyor veya öyle görülüyorsa, böylesi bir çıplaklık riyakârcadır, sahtekârcadır. Zira, gerçekler karşısında çıplak olma durumu hiçbir kaygı ve tereddüt taşımadan olacak bir durumdur. Mao yoldaş, 11 Eylül 1959'da yaptığı bir konuşmada; "Yüreklerinde fesat besleyenlerin kendi zıtlarına dönüşeceğine inanıyorum. ... Mesela bir kimse bir amaca erişmek isteyip de sonunda amaç gerçekleşmezse, manevi bir yenilgiye uğrar ve kitlelerden tecrit olur. Örneğin benim gözümde Marksist olmayan ve hiçbir zaman da Marksist olmamış olan yoldaşlar var" diyordu. (Y.Y., sf.97)

Yine Mao, 22 Mart 1958'de Çengtu Konferansı'nda yaptığı konuşmasında da şu noktaya işaret ediyordu "**Konuşmaktan korkanlar oportünist olarak damgalanmaktan, işlerinden alınmaktan, Parti'den ihraç edilmekten, karılarından boşanmaktan ve böylece küçük düşmekten, hücreye atılmaktan, kellelerinin kesilmesinden korkanlardır. Bütün bunlara hazır olduğunuz ve bu dünyanın boş değerlerine aldırmadığınız sürece hiçbir şeyden korkmanıza**

gerek olmadığını düşünüyorum. Kendinizi ruhen hazırlamazsanız konuşmaya cesaret edemezsiniz. ... Bin bıçak darbesiyle ölmekten korkmayan, imparatoru alaşağı eder” diyen Vang Si-Feng’in ruhuna sahip olmalıdırlar.” (Y.Y., sf.70)

Gerçekler karşısında çıplak olmak; bir güçsüzlük, savunmasızlık veya zayıflık durumu değildir. Kendisini bilen ve gerçeğin özüne varanın, gerçekler karşısındaki güçlü ve kararlı duruşunu ifade eder.

İnsanın kendi özüne varışı/özgürleşmesi, kendisini sorgulaması ve olguyu kavramasıyla başlar. Marks, **“her şeyden şüphe edin”** diyor-du. Ancak bu şüphe paranoyakça bir şüphe değil, bilimsel şüpheciliktir. Yine Marks şu öğüdü veriyordu; **“İyi bulduğun, doğruya vardığın zaman onunla yetinme!”** iyi de, doğru da görecelidir. Sürekli kendisini yenileyen, büyütendir. Bundan dolayı, **iyiye varmak için kötü olanı, yeniye ulaşmak için eski olanı sürekli yıkmak gerekiyor.** İşte böylesi sorgulayıcı bir anlayış ve yaklaşım, bilgi edinme de yol göstericidir. Düşüncede derinleşmeyi, pratikte ustalaşmayı doğurur.

Her devrimci militan; kendisine sabrı rehber etmeyi, sabırlı olmayı bilmelidir. Sabır derken kuşkusuz Hz. Eyüp’ün mistik, müdahalesiz, kendi halindeki sabrından bahsetmiyoruz. **İradi müdahalede bulunan, kıyasıya çatışmayı sürdüren, direngen, değiştirip-dönüştürmede bıkmayan bir sabırdan bahsediyoruz.** Yani sabrımız; ulu bir çınarın sabrı ve ona canveren suyun sabırsızlığı; Ferhat’ın dağları delen sabrı ve Spartaküs’ün kılıç kuşanan sabırsızlığının bileşkesi olan, bilinç olmalıdır. Bilincimiz böylesi bir sabrı kuşanmalıdır. Mao diyor ki; **“Onların yanlış görüşlerini eleştirin, ikna edin, eğitin ve onları yeniden kalıba dökün, ... topluma yararlı olmalarını ve çalışabilmelerini sağlayın.”** Bu bilinçle davranmalıyız, bu bilinçle her olguya yaklaşmalıyız ve her davranışımız buna hizmet edici olmalıdır.

Düşmandan korkmamızın hiçbir anlamı yoktur. Onun zorbalığını, köhnemişliğini, sömürü ve vahşetini biliyoruz. Çıplak bir gözle görebiliyoruz. Bunun için düşmanı tanımak nispeten kolaydır. Ama daha zor olan, daha tehlikeli olan ve bizi düşmanımız karşısında zayıf düşüren düşman, iç düşmandır. Sistemin içimizdeki prangalarıdır. Bu iyi anlaşılır ve yok edilirse, düşmandan korkmanın hiçbir nedeni kalma-

yacaktır. Deneyin, nasıl özgürleşeceğinizi görün.

Mao yoldaş, her konuşmasında düşmanı küçümsüyordu, ondan korkmanın anlamsız olduğunu düşünüyordu. Ancak iç düşmanı sinsî ve tehlikeli görüyordu. Lin Biao'nun ihanetinin ardından şunu söylemişti; "Düşmandan korkmak çok anlamsızdır. Beni asıl yaralayan ve üzen, dostlarımın arkamdan attıkları oklar ve yaralandığımda dost bildiklerimin yüzünde gördüğüm o acı gülümseyiştir." Gerçekler karşısında çıplak olalım, açık olalım. Yoldaşlık gibi yüce bir kavramın değerini iyi kavrayalım, gereklerini yerine getirelim ve yüksekte tutalım.

Mao'nun şu öğütüne kulak verilmelidir; "Ben, herhangi bir yanlış anlama olduğu zaman yoldaşların birbiriyle görüşmelerini öneriyorum. Kanımızca bazıları, insanların, bir kere KP'ne girdiler mi, hiç ayrılıkları ya da yanlış anlamaları olmayan evliyalara haline geldiği, Partinin tahlil edilemeyeceğini yani Partinin yekpare, tekdüze bir şey olduğunu ve dolayısıyla görüşme yapmaya gerek olmadığını düşünüyorlar. Sanki Partiye giren herkesin yüzde yüz Marksist olması gerekiyormuş gibi." (C.5, sf.562)

Mao, "Bazı yoldaşlar, başkalarına karşı amansız bir mücadele yürütüyorlar, ama kendileriyle mücadele etmiyorlar. Böyle devam ederse onlar, geçidi hiçbir zaman aşamayacaklardır" diyordu. (Y.Y., sf.206). O halde her militan en başta kendisine karşı mücadele etme basireti göstererek, içindeki düşmanı (burjuvaziyi) öldürmelidir. Kişi kendisine karşı mücadelede zafer kazanabildiği, özgürleştiği oranda, başkalarına karşı mücadelesi gerçekten anlam kazanacak ve zafere götürecektir.

Ateşi kendi vücudunuza yansıtarak, yanması için alevi körüklemek, görevdir. Ateş bilinçtir, aydınlıktır, şüphedir. Buna cesaret edin, ateş beyninizi sarsın. Sarsın ki beyin sıkışsın, kabını aşarak taşsın. Çünkü ateşi yüreğinde ve beyninde taşıyan ancak ilerleyebilir, aydınlık yarınlara yürüyebilir.

Son söz Mao'nun; "Revizyonizmi değil, Marksizmi uygulayacağınızı, bölücülük yapmak yerine birlik için çalışacağınızı, hile ve komplolarla meşgul olmak yerine dürüst ve açık yürekli davranacağınızı umarım. İdeolojik ve siyasi çizginin doğruluğu ya da yanlışlığı her şeyi tayin eder." (Y.Y., sf.243)

**Kitleler ancak, bütün siyasi ger-
çekleri teşhir ederek, toplumsal
yaşamın her yönünü, her alanını
kapsayan geniş teşhir kampanya-
larıyla bilinçlendirilebilir.**

İbrahim KAYPAKKAYA